

Položaj je nepregleden

V zadnjih 24. urah se ni zgodilo na bojiščih na zahodu nič takega, kar bi kakor koli bistveno spreminjalo položaj, kakršen je bil prej, vendar se bijejo še dalje strahovito srditi boji

POLOŽAJ NA ZAHODNEM BOJIŠČU SE V ZADNJIH 24 URAH NI BISTVENO SPREMENIL. NEMŠKE ČETE SI PRIZADEVAJO, DA UTRDIJO IN ZOŽIJO OBKOLJEVANJE ZAVEZNIŠKE VOJSKE V SEVERNOZAHODNI BELGIJI IN SEVERNOVZHODNI FRANCII. KLIN, KI SO GA ZABILI MED TO OBKOLJENO VOJSKO IN ONO V FRANCII POD REKO SOMMO, JE SEDAJ PO NJIHOVIH LASTNIH POROČILIH ŠIROK OKOLI 50 KILOMETROV. BOULOGNE JE V NEMŠKI POSESTI IN NADALJUJEJO SE POIZKUSI SUNKOV NA CALAIS. ZAVEZNIŠKE VOJSKE SKUŠAJO TA KLIN PRESEKATI IN OSVOBODITI OBKOLJENE ČETE, TODA DOSLEJ SE JIM TO NI POSREČILO. ZDI SE PA, DA SE GLAVNI POIZKUS TEGA PREBOJA SE NI ZAČEL, DASI GA ŽE VEČ ČASA NAPOVEDUJEJO. JUŽNO OD TEGA BOJIŠČA SE BIJEJO SAMO LOKALNI BOJI, KI PA SO PONEKOD ZELO SRDITI. IZREDNO AKTIVNO JE NA OBEH STRANEH TUDI LETALSTVO.

Nemška vojna poročila

BERLIN, 25. maja. DNB. Vrhovno poveljstvo poroča: Prostor, na katerem so v severni Franciji in Belgiji zajete sovražne čete, smo z novim napredovanjem zožili. V Flandriji so prebile naše divizije sovražne postojanke na Šeldi in napredovale do vzhodnega brega reke Lyse. Osvojile so Tournai. Za fronto ležeča francoska trdnjava Maubeuge je osvojena. V pokrajini Artois so zavzele naše čete v svetovni vojni znano Loretsko višino severnozahodno od Arrasa. Naše čete v Artois so se dalje približale sovražnim pristaniščem v Kanahu. Slaboten sovražni sunek pri Amiensu smo odbili. Na južni fronti ni bilo nobenih posebnih dogodkov. Letalstvo je uspešno in z močnimi silami podpiralo čete na kopnem, ki se bojujejo proti obkoljeni sovražni vojski na severu.

Tudi na jugu so naša letala rušila prometne zveze, napadla transporte in uničila zbiranja. Pred Boulogne so naša letala uničila večjo sovražno ladjo, najbrže križarko, in zadela tri rušilce. Naletela so na močan odpor sovražnih protiletalskih baterij. Vendar so potopila tudi šest transportnih ladij. Pri sovražnem poizkusu preboja od juga je bilo 21. in 22. t. m. uničenih 56 sovražnih tankov. Sovražnik je izgubil včeraj v zraku 49 letal. Mi jih pogrešamo 6. Pri Narviku so naša letala napadla sovražne postojanke na kopnem, kakor tudi zbirališča in izkrcevališča. Neko sovražno lovsko letalo smo sestrelili, neko križarko in neko transportno ladjo pa poškodovali. Sovražna letala so dalje napadala nezavarovane kraje v zahodni Nemčiji.

Angleška vojna poročila

LONDON, 25. maja. Reuter. Najhujše divjajo boji pri Arrasu, St. Omerju in pri Boulogne. Na južni strani klina pa pri Amiensu. Južno od Sedana so pričeli Nemci z novim silovitim napadom, a brez uspeha. Sinoči je bilo na severni fronti mogoče govoriti o dveh kritičnih točkah: pri Boulogne in na odseku Arras—Somme. Proti večeru so Nemci objavili zavzetje Boulognea, a kasneje je postal položaj tam zopet nejasen in se bijejo tam boji v mestu in v neposredni okolici. RAF je bombardirala sovražnika ob Kanalu in je bilo videti soj požara po vsej južni Angliji.

LONDON, 25. maja. Reuter. Položaj na zapadni fronti, kakor so ga videli davki v Londonu, je še nadalje nepregleden, čeprav Nemci svojega prediranja še ni so ustavili. Zaveznikom se upostavitev fronte na tem odseku še ni posrečila, kljub temu da vodi operacije na fronti sam general Weygand in kljub temu, da

se je po njegovih direktivah zaveznikom z juga in severa posrečilo s srditimi napadi na Amiens na južni strani ter iz Arrasa in pri Cambrai na severni strani nemški klin nevarno zožiti na najožljem mestu na samih 50 km. V smislu odredb generala Weyganda se v bodoče o teh bitkah ne bodo dajali detajli, ker bi to sovražniku le preveč služilo in bi na dotične točke metal zlasti padalce. Kar pa se lahko objavi, je, da sovražnik tekom noči ni prišel preko Boulogne.

LONDON, 25. maja. Reuter. Komunikacije letalskega ministrstva od sinoči navaja, da so angleška letala zopet bombardirala mesta v zahodni Nemčiji, tako Köln, Koblenz in Emmerich. Angleški lovci so sestrelili včeraj 8 sovražnih letal. Samo v teku zadnjega tedna je bilo nad Francijo in Belgijo zbitih 500 nemških letal. Od začetka ofenzive je nemško letalstvo izgubilo 2000 letal, od tega 1000 samo nad Francijo.

Francoska vojna poročila

PARIZ, 25. maja. Havas. Sinočni francoski vojni komunikacije se glasi: Silovite bitke se bijejo na severnem odseku zahodne fronte, zlasti od Arrasa do Boulogne-sur-mer. Zaveznikom se še ni posrečilo upostaviti fronte na tem odseku. Južno od Sedana so Nemci izvršili močan napad, ki pa se je v sled našega protinapada izjalovil. Zavezniško letalstvo je ves dan vršilo napade na sovražnika. Bombniki so bombardirali sovražne motorizirane kolone, lovci pa so napadali sovražna letala. Eskadrilja Spitfireov je napadla eskadriljo sovražnih letal in sestrelila 18 Messerschmidtov ter 3 bombnike. Neka druga eskadrilja je zbita nad Francijo 11 Messerschmidtov.

PARIZ, 25. maja. Havas. Bitka v Flandriji divja z nezmanjšano silo dalje. Položaj je nepregleden in bo tak ostal še, kakor vse kaže, tudi prihodnje dni. Dočim se sovražne motorizirane kolone, ki so predre najbolj naprej, nahajajo v vedno bolj rešnem položaju, pa se je na drugi strani zaveznikom zaradi nemškega pritiska vendar posrečil umik čez reko Escaut v redu ter so ti oddelki intaktno v Franciji zasedli nove položaje. Kljub že dva dneva trajajoči bitki, v kateri Nemci zaveznike pri Cambrai stalno napadajo, so zavezniki svoje pozicije utrдили. Borba divja tudi ob Som-

mel in imajo tu zavezniki velike uspehe. Skozi klin, ki se ga je sovražniku posrečilo zadržati v fronti, so nemški motorizirani oddelki včeraj predrli do St. Omerja. Angleško letalstvo je obklopilo sovražne kolone uspešno z bombami.

PARIZ, 25. maja. Havas. Vrhovno poveljstvo javlja: Naše položaje na Sommi smo utrđili. V teku včerajšnjih operacij smo zajeli večje število sovražnikovih vojakov. V teku noči ni bilo posebnih dogodkov. Položaj je v večini neizpremenjen.

PARIZ, 25. maja. Havas. Nemška letala so včeraj večkrat letela nad Vogezi in bombardirala vasi. Materialna škoda je neznatna, človeških žrtev ni bilo.

Morala vojske v Belgiji

LONDON, 25. maja. Reuter. Današnje »Times« poročajo k položaju na zahodni fronti, da so si vsi, ki prihajajo s fronte in ki so imeli priliko doobraziti položaj ogledati, edini v tem, da zavezniški armadi v Belgiji preveča duh odločnosti in nezlomljenega junaštva ter da o kakih znakih razpadanja ni niti govora. Dejstvo da je general Weygand na fronti prisoten in da sam tik za linijami vodi operacije, drži moralo vojakov na višini. Kajti vojskovodja ima izdelane načrte, daje direktive hitro in smotno, o čemer se lahko sproti prepriča vsak vojak. Vsi vedo, da ima general pripravljen načrt za straho

viti protidarec in zato gledajo z zaupanjem v bodočnost, svesti si zmage.

PARIZ, 25. maja. Havas. Listi se obširno bavijo z vojnim položajem ter brez pesimizma objektivno poročajo o stanju. Odpor zaveznikov se vsak dan bolj konsolidira in akcija zavezniških sil proti nemški postaja vedno bolj zanesljiva. Nihče ne sumi v končni uspeh bojev. Tako francosko kakor nemško vrhovno poveljstvo ima svoje načrte, vprašanje je le, kateremu se bo posrečilo, prej jih izvesti. Listi izražajo upanje, da bo general Weygand s splošno podporo odločujočih činiteljev uspel.

Ustavljena kontrola na Sredozemlju

Prizadevanja Anglije in Francije za pomiritev z Italijo — V Rimu izjavljajo, da je prepozno — Italijanski parniki ne odplujejo v Ameriko

RIM, 25. maja. Ass. Press. V Rimu so se pričela gospodarska pogajanja med Italijo in Anglijo, in sicer na angleško iniciativno. Angleško delegacijo, ki je prispejala sem, vodi delegat Green. Pogajanja se nanašajo samo na vprašanja blokade in gospodarstva in nimajo absolutno pobene političnega ozadja. Tu se ponekod tudi govori, da bi utegnili priti do pogajanj s Francijo. Tudi v tem primeru bi šlo za francosko in ne za italijansko iniciativno. Govori se celo, da bi utegnili Pierre Laval postati francoski veleposlanik v Rimu. Toda vse to je treba sprejeti zelo skeptično. Vsi znaki kažejo popolnoma nasprotno, da se je Italija že trdno odločila za svoj končni korak in take epizode tega sklepa ne morejo spremeniti.

CURIH, 25. maja. »Basler Nachrichten« poročajo iz Rima, da je angleška vlada sklenila takoj ustaviti vso nadaljnjo kontrolo nad italijanskimi ladjami na Sredozemlju in to brez vsakih pogojev za Italijo. Ta vest sicer uradno še ni potrjena,

prišla pa je iz najbolj zanesljivega vira in jo tudi praksa potrjuje. S tem hoče Anglija odstraniti vsak vzrok za italijanske pritožbe in povod za vstop v vojno. Na drugi strani se pa označuje kot velik diplomatski uspeh Italije. Toda v Rimu dvomijo, da bi bilo mogoče s tem odvrniti Italijo od njene odločitve aktivnega posega v vojno na strani Nemčije. Dalje se izjavlja, da prihaja vse to prepozno. Veliko pozornost vzbujajo razni članki v italijanskih listih, ki sami naglašajo, da ni več časa za kaka pogajanja ali sporazumevanja. Opaženo je tudi, da je italijanski veleposlanik »Rex«, ki bi moral 29. maja odpluti iz Genove v Ameriko, svoj odhod odpovedal.

PARIZ, 25. maja. Havas. V dobro poučenih pariških krogih trdijo, da bo prišlo do zadovoljive rešitve v italijansko-francosko-angleških odnosih. Posvetovanja glede omiljenja blokade dobro napredujejo. Zaveznikom so dobro znane potrebe

Italije. Njih želja je, da italijanski narod ne utrpí nikake gospodarske škode zaradi vojne. Edini cilj Pariza in Londona je, da bi Italija ne zalagala Nemčije s surovinami, ki so potrebne za vojno.

RIM, 25. maja. DNB. Zakon o vrhovni organizaciji državne obrambe, ki je bil sprejet po senatnem odboru in fašističnem predstavništvu, je stopil danes v veljavo.

RIM, 25. maja. Stefani. Zaradi odložitve plovbe parnika »Rex« v Ameriko izjavljajo v tukajšnjih krogih, da je zadržanje v zvezi z gospodarskimi okoliščinami, ker je treba reorganizirati prekoceansko službo. »Rex«, ki bi moral na pot konec maja, bo odplul 10. junija, »Neptunia« pa, ki bi morala na pot 1. junija, bo odplula po novem voznem redu šele 20. junija.

GENOVA, 25. maja. Odhod italijanskega prekomornika »Rexa«, ki je bil določen za 28. maja, so odložili. Verjetno bo ladja odplula v USA 10. junija, vendar to še ni gotovo.

NABAVE LETAL V AMERIKI

NEW YORK, 25. maja. Reuter. Komisija za nabavo letal zaveznikom javlja, da je bilo samo v zadnjih 10 dneh naročenih letal za 100 milijonov dolarjev. Nabave letal za Anglijo in Francijo od začetka vojne pa znašajo 820 milijonov dolarjev.

POSVET REYNAUD-PETAINE-ERGO

PARIZ, 25. maja. Havas. Predsednik vlade Paul Reynaud je imel važen posvet z maršalom Petainom in generalom Ergom.

PREPOVED FOTOGRAFIRANJA V ŠVICI

BERN, 25. maja. Havas. Vojaške oblasti so prepovedale vsakršno fotografiranje v Alpah, posebno vzdolž železniških pro-

Besede angleškega kralja

„Nihče ne more več dvomiti, da ne gre več le za osvajanje ozemlj, ampak za popolno zrušenje in uničenje britskega imperija“

LONDON, 25. maja. Reuter. Ob pri-
liki imperialnega dneva je imel sinoči
kralj Jurij po radiu govor na vse narode
britanskega imperija. Uvodoma je dejal,
da je pred enim letom, ko je govoril po
radiu iz Winnipega v Kanadi, še vladal
na svetu mir. Tudi tedaj so se že zbi-
rali temni oblaki, vendar je še verjel
v ideale svobode, pravice in miru, ki
bodo preprečili novo vojno. Zgodilo se
pa ni tako, zmagalo je zlo in sedaj ve-
mo vsi, da so se na nasprotni strani že
dolgo pripravljali in izdelali načrt, da se
s silo podjarmijo vsi narodi sveta. Proti
tem načrtu so morali vsi načrti za
ohranitev miru nelzgozibno propasti.

Boji, ki se bijejo, so odločilni. Nihče
ne more več dvomiti, da ne gre več sa-
mo za osvajanje ozemelj, ampak za po-
polno zrušenje in uničenje britanskega
imperija in vsega, kar je v njem. Toda
tudi to je le etapa, kajti zrušenju britan-
skega imperija bi sledilo podjarmljenje
vsega sveta. Ako bi se to zgodilo, bi
doživeli vse posledice sovražstva in kr-
voločnosti, ki se drugod že sedaj kaže-
jo. Mi nismo mogli verjeti, da so tako
zlobni načrti sploh mogoči. Cilj te vojne
je jasen. To je boj na življenje in smrt
za vse. Ako bi bili premagani, se ne bi

zrušili samo za neko prehodno dobo,
ampak bi to pomenilo popolno in trajno
uničenje tega našega sveta, kakršnega
smo doslej poznali, in tema bi za stalno
zagrnila njegove razvaline.

Nato je govoril kralj o dosedanjem
svetu in britanskem imperiju in dejal,
da šele sedaj, ko se je pričel boj za zlom,
vidimo njegov pomen v vsej sijajni luči.
Sovražniki uporabljajo nasproti Veliki
Britaniji besedo »imperializem«. S tem
hočejo označiti duha nadvlade in strast
osvajanja. Mi svobodni narodi tega na-
šega imperija pa jim vržemo to besedo
nazaj v zobe, kajti oni so v resnici tisti,
ki jih vodijo take namere. Mi smo si
vedno želeli miru, v katerem bi se lahko
mirno razvijali. Toda ta mir so nam
vzeli in hočejo sedaj zrušiti vse, kar
smo ustvarili. Proti našemu poštenju so
poslali v boj nepoštenje, proti zvestobi
izdajstvo in proti pravici nasilje. V tem
je izraženo vse nasprotje sil, ki si sedaj
stoje nasproti. Narodi našega imperija
pa so se dvignili, in to dokazuje dovolj,
kdo bo na koncu zmagal. Dvignili so se
proti sili, ki jo upravičeno sovražijo in
zaničujejo. V popolni slogi in enakosti
bodo branili svoja življenja in vse, kar
dela življenje, vredno življenja.

Govoriti hočem odkrito in zato ne po-

meni, da je moje zaupanje omajano, ako
izjavim, da je preizkušnja, pred katero
stojimo, skrajno nevarna. Ne, iz mojega
srca sije zaupanje kakor iz vaših, toda
zaupanje samo sedaj več ne zadostuje.
Zaupanje mora biti oboroženo s pogu-
mom in odločno voljo do velikih žrtev.
To so tiste visoke srčne odlike, ki že-
nejo neskončne reke iz vseh delov im-
perija v boj na suhem, na morju in v
zraku. V tem trenutku so naše misli pri
tistih, ki se bojujejo na bojiščih, pri ni-
hovih materi in očetih, ženah, neve-
stah in otrocih. Ramo ob rami z nami
stojte hrabri junaki stare zaveznice Fran-
cije, Poljske, Norveške, Belgije in Hol-
landije, na katerih mirne domovine so
padle vse strašote izdajškega neizzva-
nega napada.

V tej usodni uri se obračamo k Bogu.
Prosil sem, naj bi bila prihodnja nedelja
po vsem imperiju dan molitev. Pri tem
bomo z enim srcem in eno dušo ponižno,
toda s polnim zaupanjem izročili našo
stvar Bogu in ga prosili za pomoč, da bi
mogli junaško braniti domovino. Naro-
di imperija, prosim vas, opravljajte z
velikim pogumom in z vso silo, ki ste je
sposobni, vsak svoje delo. Z božjo po-
močjo bomo zmagali!

Veliko zbiranje britanskih sil

LONDON, 25. maja. Reuter. V Londo-
nu so ustanovili obrambo proti padal-
cem, v katero se je prijavilo 63.000 mož.
Ta obrambna sila je vsa motorizirana.
Velike londonske transportna podjetja so
namreč dala vsa svoja vozila na razno-
lago. Motorizirane patrulje že križarajo po
mestu. Njihov namen je tudi preprečevati
sabotaže. Včeraj je policija nadaljevala
z aretacijami.

CAMBERRA, 25. maja. Reuter. Tekom
včerašnjega dneva se je prijavilo samo
v Camberri nad 4000 prostovoljcev. Tudi

po ostalih mestih se je prijavilo na tisoče
mladih mož v armado.

AUCKLAND, 25. maja. Reuter. Novo-
zelandski ministrski predsednik Fraser je
izjavil, da je določenih 10.000 mož za
zaveznike. Drugih 10.000 je določenih
za domačo obrambo.

OTTAWA, 25. maja. Reuter. Delež ka-
naških pilotov, ki se udeležujejo impe-
rialne letalske šole v Kanadi, kjer se vež-
ba že 9 mesecev trideset tisoč pilotov iz
celega imperija, so sklenili povišati od
2500 na 8500 pilotov.

Velike žrtve sedanjih bojev

LONDON, 25. maja. Reuter. Izgube
sovražnika v severni Franciji in Flandriji
cenijo v poučenih angleških vojaških kro-
gih skrajno visoko. Nota taktika pokret-
nega vojevanja, po kateri se težke oklop-
ne divizije z veliko brzino mečejo zdaj
sem zdaj tja, zdaj umikajo zdaj zopet pro-
dirajo, imajo za posledico, da je razmerje
mrtvih napram njenim trikrat večje kot
v svetovni vojni. Kajti tanki s svojo te-
žo ranjence brezobzirno pomandraj. Na-

sprotno vojno vodstvo ne štedi s člove-
škim materialom. Prehod preko Alberto-
vega prekopa v Belgiji si je izsilil z ne-
prestanimi napadi, toda šele, ko je ob-
obrežjih ležalo na kupe človeških trupel.
Tudi zavezniški bombniki poročajo, da
ena sama težka bomba uniči celo četo.
Zaradi hitrega manevriranja se tudi ne-
redko dogaja, da nasprotno topništvo bije
po lastnih motoriziranih četah.

Letalki boji nad Anglijo

LONDON, 25. maja. Havas. Nad fran-
cosko obalo se je spustila neka angleška
eskadrila v boj z nemško letalsko sku-
pino. Angleški letalci so sestrelili 11 Mes-
serschmittov. Britska eskadrila se je brez
škoda vrnila v svoje baze.

LONDON, 25. maja. Reuter. Nemška
letala so krožila nad večimi kraji Velike
Britanije, tako tudi nad Yorkshireom.

Metali so bombe. Ranjenih je bilo osem
oseb. Mnogo bomb je padlo na polja v
severnovzhodni Angliji. Protiletalske ba-
terije so končno pregnale sovražnika.

LONDON, 25. maja. Reuter. Davi so
opazili nad severovzhodno angleško oba-
lo nemško letalo, ki je metalo bombe.
Dvignila so se letala in ga pregnala.

Odmev evropskega položaja v Tokiu

TOKIO, 25. maja. DNB. List »Niči Ni-
či« javlja, da mora Japonska glede na
zadnje dogodke v Evropi revidirati svojo
zunanjo politiko, posebno svoje odnose
do Velike Britanije. Anglija je tista, ki
otežuje japonske akcije na Kitajskem.
Na Daljnem vzhodu je treba dokončno
urediti nov položaj, ki bo zagotovil Ja-
ponski njene interese. List naglašja po-
trebo statusa quo glede Holandske In-
dije.

TOKIO, 25. maja. DNB. Japonski cesar
je sprejel v avdienco predsednika vlade
Jonaia, ki mu je poročal o položaju v
svetu. Po konferenci je imel Jonai daljši
razgovor z ministrom za kolonije Koisom.
Vsebinsko posveta drže v strogi tajnosti.

INDIJSKA VPRAŠANJA

BOMBAY, 25. maja. Reuter. Na izjavo
ministra za Indijo, sira Ameryja, da je

obžalovati, da so odnosi med Indijo in
Anglijo dospeli na mrtvo točko, je vče-
raj izjavil Ghandi, da bo storil vse, da se
to stanje konča in da se doseže mirna
poravnava. Predsednik vseindijske zveze
muslimanov pa je rekel, da želijo musli-
mani, ki jih je v Indiji 80 milijonov, v
novi ureditvi Indije doseči položaj ena-
kopravne federativne države.

HOARE POSLANIK V MADRIDU

LONDON, 25. maja. Reuter. Bivši no-
tranji minister sir Samuel Hoare je bil
imenovan za izrednega angleškega posla-
nika pri madridski vladi.

CHURCHILLOV ODGOVOR KINGU

OTTAWA, 25. maja. Reuter. Predsed-
nik kanadske vlade Mackenzie King je
sprejel Churchillov odgovor na svoj brz-
jav, v katerem pravi britski premier, da
je pomoč Kanade Angliji zelo dragocena,
ker daje zaveznikom še več poleta v bojih,
ki se vodijo do končne zmage.

Nove švedske obrambne priprave

TSOCKHOLM, 25. maja. DNB. Šved-
skemu parlamentu je bilo podano poro-
čilo o trgovinskih pogajanjih v Moskvi.
Čez nekaj dni se bodo delegati znova
vrnili v Rusijo. Parlament je dalje raz-
pravljal o povečanju oborožene sile.
Uvedenih bo novih 400 aktivnih častni-
kov in 300 podčastnikov. Ustanovljen
bo tretji letalski polk, povsod po dr-
žavi bodo urejeni oddelki za zaščito
pred zračnimi napadi. Poveljstvo proti-
letalskih baterij je prevzel novo imeno-
vani poveljnik letalskih sil. Več letni-
kov rezervistov bo poklicanih pod orož-
je.

AMERIKA HOČE IMETI 80.000 PILOTOV

WASHINGTON, 25. maja. Havas. Kon-
gres je s 39 proti 1 glasu izglasoval za-
kon o povečanju letalskih sil USA. Ta
predlog je v zvezi z izjavo Roosevelta,
da želi ustanoviti kader 50.000 izvežbanih
pilotov.

POŽAR NA ANGLEŠKI OBALI

LONDON, 25. maja. Reuter. Na nekem
kraju angleške obale ob Rokavskem pre-
livu so opazili sinoči velik požar. Po-
drobnosti še niso znane.

FRANCOSKO VELEPOSŁANISTVO V BUKAREŠTI

PARIZ, 25. maja. Havas. Senatni odbor
je usvojil predlog, da se francosko posla-
ništvo v Bukarešti izpremeni v velepo-
slaništvo.

ITALIJANSKO GOSPODARSKO ODPOSLANSTVO V NEMČIJI

BERLIN, 25. maja. Agenzia Stefani. Mi-
nister za gospodarstvo dr. Funck je spre-
jel sinoči italijansko gospodarsko odpo-
slanstvo ter izjavil, da ga veseli prihod
Italijanov v tej zgodovinski uri, kajti vezi
obeh zavezniških narodov se bodo še po-
globile.

NAROČILA V AMERIKI

NEWYORK, 25. maja. Angleško-fran-
coska komisija za nabavo vojnega mate-
riala v USA je zadnje dni dodatno naro-
čila letal še za 200.000.000 funtov ali 40
milijard dinarjev. K temu naročilu so se
pridružile še Belgija, Norveška in Holand-
ska.

STROGI UKREPI V FRANCII

PARIZ, 25. maja. Havas. Notranji mini-
ster Mandel je izdal stroge ukrepe glede
zavarovanja države na znotraj. Posebne
določbe urejajo stanje belgijskih, holand-
skih in luksemburških beguncev. Vsi be-
gunci, stari nad 15 let, se morajo redno
prijavljati policijskim oblastem.

GENERAL SMUTS 70-LETNIK

CAPE TOWN, 25. maja. Reuter. Južno
afriški ministrski predsednik general
Smuts je včeraj slavil 70. rojstni dan. Z
ozirom na resnost situacije so odpadle vse
proslave; nasprotno, general je sklical
parlament za prihodnji četrtek, da izgla-
suje vladi enaka pooblastila kakor jih je
osvojil angleški parlament.

BELGIJSKI POLICISTI V FRANCII

PARIZ, 25. maja. Havas. Belgijska
vlada javlja sklep belgijskega notranjega
ministra Jasparia, da so vsi belgijski po-
licisti, ki so dospeli v Francijo, podreje-
ni francoskemu notranjemu ministru.

Mariborska napoved. Deloma oblačno in toplejše vreme, ponekod morda dež. Včeraj je bila najvišja toplota 20,6, danes najnižja 11,0, opoldne 22,5. Padavin od včerašnjega dežja 10,4 mm.

Ponesrečen napad na Trockega

MEXICO CITY, 25. maja. Reuter. Po-
licija vodi energično preiskavo v zvezi z
atentatom, ki je bil poizkušen na Troc-
kega. Iz poedinosti se izve, da je v na-
padu na bivšega voditelja sovjetske poli-
tike v Rusiji sodelovalo 30 oseb. Pet po-
licistov je komaj premagalo napadalce,
ko so se približali poslopju, kjer biva iz-
gnanec z ženo in vnukom. Atentatorji so
streljali v poslopje, ki je preresetano od

izstrelkov. Trockega žena in vnuk sta se
rešila na ta način, da sta se takoj vrgla
na tla, čim je počil prvi strel. Strelji so
žvižgali nad njima, dokler ni prišla po-
licija. Preden so atentatorji pobegnili, so
vrgli še zažigalno bombo. K sreči bomba
ni eksplodirala. Vnuk Trockega je lažje
ranjen. Atentatorji so ugrabili tajnika
Trockega in ga vlekli s seboj.

Nemško-francoska polemika

BERLIN, 25. maja. DNB. »Völkischer
Beobachter« odgovarja francoskemu
vojnemu listu »France Militaire«, v ka-
terem se trdi, da se bo Francija masče-
vala za Belgijo in Holandsko. Berlinski
list meni, da živi Francija še vedno v
sanjah, kako bo znova diktirala svetu
mir in razkosala Nemčijo. V ironičnem
tonu razpravlja o načrtih francoskih ge-

neralov. Že načrti sami najbolje kažejo,
da ti generali sploh ne poznajo nemške-
ga naroda, še manj pa vprašani, ki jih
mora danes obvladati vsak strateg. Kar
se tiče razkosanja Nemčije, ugotavlja
list, da je to takšna brezsmiselnost, na
katero sploh ni treba odgovarjati. Enó
je gotovo: nova Evropa ne bo več v
službi plutokracije.

Od generala Gamelina do Weyganda

Tedenski pregled dogodkov na bojišču — Nekaj mnenj nevtralnega tiska

Da bi mogli dramatični razvoj bojev na zahodni fronti kolikor mogoče objektivno oceniti, je najbolje, da se poleg virov vojskujočih se držav poslužimo tudi nevtralnimi viri. Pri tem pridejo v poštev ameriška, italijanska in ruska poročila. Glede ruskih poročil je treba takoj uvodoma ugotoviti, da so ta še pred tednom dni zaveznikom bila naravnost sovražna, saj so 19. maja trdila, da je »zahodni imperialistični blok, ki je to vojno izzval in noče miru, potegnil v vrtnice zopet dva nedolžna naroda, holandski in belgijski ter jima

prinesel smrt in pogin«, in so spraševala »s kako pravico je Anglija zasedla — Lofote in Island«, dočim so ista poročila podčrtavala, da je »nemški način vojevanja z občudovanja vredno preciznostjo omogočil napredovanje povsod«. Naslednje dni je pa bilo opaziti, da se ruska poročila z vsakim dnem bolj vzdružujejo izpadov in pohval in da so postajala z vsakim dnem bolj stvarna in objektivna, ker so se omejevala zgolj na dejstva, brez kolen tarjev.

v 10. dneh 220 km ali povprečno dnevno 22 kilometrov. 20. avgusta 1914 so Nemci potrebovali za isto razdaljo cel mesec. Tempo njihovega današnjega prodiranja je torej 2 do 2 in pol hitrejši, kakor takrat. To omogočajo motorizirane enote. Toda glavne sile bodo potegnjene v boj šele prihodnje dni, zato more odločitev pasti šele v prihodnjih dneh. Zatenkrat je lahko reči samo to, da imajo Nemci slejkoprej iniciativo v svojih rokah. Položaj zaveznikov pa je otežkočen po zadržanju Italije. Toda glavne sile Francije še niso premagane, da niti v borbah se še ne nahajajo. Ker so angleške sile v Belgiji relativno slabe, je pričakovati v prihodnjih dneh hitrega pošiljanja angleških pojačenj v Francijo. Odločilne borbe se bodo šele začele.

Dne 21. maja je ton glede zaveznikov le še rezerviran in kaže glede zadržanja Italije vsaj senco neke zaskrbljenosti ali vsaj zainteresiranosti. Isti dan je govoril Kalinin o spremembi sovjetske zunanje politike, če bi bilo opaziti, da katera sila želi nadvlado v Evropi.

Sovjeti kritizirajo Angleže

Dne 22. maja prinašajo moskovski listi uradno obvestilo agencije TASS, ki podaja potek angleško-sovjetskih trgovinskih pogajanj. Ton uradnega sporočila se približuje. Uradno sporočilo se pritožuje, da Anglija ne upošteva, da je Sovjetska Unija suverena velesila, ki vodi svojo lastno politiko in da se zato ne pogaja s tretjo silo o predmetih, ki spadajo v absolutno kompetenco Sov. Unije. Mišljeno je prizadevanje Anglije, da bi Sov. Unija zmanjšala svoje dobave Nemčiji, čeprav je njih obseg točno določen v nemško-sovjetski trgovinski pogodbi. Ker Anglija tega ne upošteva, je znak, da ne želi trgovinskih pogajanj s Sov. Unijo nadaljevati.

»Pravda« od istega dne prinaša suho vojno poročilo z zapadne fronte, rekoč: Nemško prodiranje se nadaljuje v dve smeri: ena proti Amiensu, druga proti Reimsu. Nemcem se je posrečilo prodor razširiti na 350 km, čeprav zasedba tega ozemlja nikakor ni izvedena sklenjeno. Celo ozemlje, med Valenciennesom — Amiensom — Avesnesom — Laonem — severozapadno od Reimsa — Montmedyjem je relativno slabo zasedeno in mejejo Nemci v vrzeli motorizirano pehoto. Nemci so v 12. dneh prodrli 300 km daleč, t. j. 25 km dnevno. Nato podčrtuje list nove rodove orožja, kakor padalce, čete, ki jih prevažajo za črto z letali, zlasti pa borbena letala, ki so se pridružili ostalim in ugotavlja ogromen tehnični napredek vojsk v zadnjih 25. letih. Konstatira težaven položaj zaveznikov, ki so razdeljeni in potisnjeni k obali. Omenja porušeni francoski protinapad pri La Fereu ter omenja težaven položaj belgijskih čet.

Ta dan je bil sovjetski ton zopet zaveznikom neprijetnejši. Strojovna poročila o vojni pa so objektivna.

VIRGINIO GAYDA

»Pravda« o Daladierju

»Pravda« z dne 20. maja t. l. naglašja: V zadnjih 10 dneh se je zgodilo že drugič, da zavezniki reorganizirajo svojo vlado. Prvo spremembo vlade so izvršili po vkorakanju Nemcev v Holandijo, Belgijo in Luksemburg, s tem, da je Chamberlaina zamenjal Churchill. Po 10. dneh, ko so zavezniki svoje strateške položaje v Holandiji in Belgiji izgubili, reorganizirajo svojo vlado Francozi. V drugi Reynaudovi vladi zapuša vojno ministvo tisti Daladier, ki ima za seboj celo vrsto diplomatskih in vojaških neuspehov ter se umika na manj pomembno mesto. 20. maja je bil ton moskovskih listov že manj sovražen, kakor dan prej, a je bil še vedno nasproten.

Naslednji dan, 21. maja, piše »Pravda«: Pred 10. dnevi so oborožene sile Nemčije prekoračile meje Holandije, Belgije in Luksemburga. Danes je Holandska že zasedena. Toda v Belgiji in severni Franciji se razvijajo važni dogodki. Se je prežgodaj reči, kako se bo stvar končala. Res sicer Nemci prodirajo, zavezniki pa se umikajo, toda glavne armade še ne stojijo v borbah. Nemci so dosegli gor nji tok reke Selde in pridli na črto Cambrai-Peronne, kar pomeni, da so prevladali Nemci

Nemški tisk o uspehih padalcev

Berlinski listi pišejo, s kolikšnim uspehom so nemški padalci posegli v zadnje boje na zahodu. Maršal Göring je v popolni tišini sestavil močno skupino požrtvovalnih mladeničev, ki so stavili svoje življenje v obrambo domovine. Poseben padalski oddelek se je spustil na sovražno ozemlje neposredno pred dohodom motoriziranih čet. Najprej so zasedli na Holandskem vse strateške

točke ter skrbeli, da so ostali mostovi in druge prometne naprave nedotaknjene. Tako so se padalci posebno izkazali ob Meuzi, kjer so preprečili Francozom in Belgijcem, da bi vrgli mostove v zrak. Nemška motorizirana vojska je mogla neovirano preko reke in dalje v notranjost. Padalcem so se pridružili tudi simpatizerji, ki so takoj dobili orožje in stopili v akcijo.

Kaj se pripravlja na zahodnem bojišču

Pred novo veliko bitko ob Marni? — Kako je bilo l. 1914 na tem braniku Pariza

V zadnjih poročilih pogosto čujemo, da pripravlja general Weygand drugo bitko na Marni. S tem se spominja odločilen spopad v svetovni vojni, ko so se nemške armije bližale Parizu.

V avgustu 1914 so se na fronti v Alzaciji-Loreni menjavali uspehi Nemcev in Francozov. V sredini so dosegli Nemci uspehe pri Longwyju, Neufchateau in Longuyonu. Dalje na zahodu so bili 22. avgusta že pri Namurju, naslednjega dne so pregnali Angleže iz Monsa. Moltke je v štab, ki je sedel v Koblenzu, je bil prepričan, da ima zmago že v rokah. Zato so poslali z desnega nemškega krila dva armadna zbora na fronto proti Rusom, kjer so pričakovali ofenzivo.

Prav to je bila velika napaka. Namesto proti jugozahodu so šle tedaj nemške vojske na jugovzhod Francije. Desno krilo, ki je moralo oblegati še Anverso in Maubeuge, je imejo na razpolago 40 divizij. Prva nemška armija je krenila proti Parizu. Moltke je izgubil kontrolo nad operacijami in usodna napaka je bila tu. Nemci so zavzeli 4. septembra Meux, 40 km pred Parizom in hoteli z obeh kril obkoliti Francoze in

Angleže. Na več krajih so že prekoračili Marno.

Previdni francoski vojskovodja Joffre ni hotel tvegati udarca, umikal se je

GENERAL WEYGAND

in iskal prilike. Pripravljen je bil, umakniti se celo na Seino. Dne 3. septembra je pa vojaški guverner Pariza, general Gallieni, spoznal, da bi se dal iz prestolnice, kjer je bilo zbranih precej di-

Ljubljanski
velesejem

1. do 10. junija 1940

47. RAZSTAVNA PRIREDITEV

600 razstavljalcev domačih in inozemskih. Bogato založeno velesejem. Posebne razstave: Pohištvo, avtomobili, zaščita pred napadi iz zraka, naša vsakdanja hrana, zobna tehnika, moda, turizem. — Polovična voznina na železnici in parnikih. Na postajni blagajni kupite rumeno železniško izkaznico za 2 dn.

Ruski major o položaju na zahodnem bojišču

Dne 23. maja opisuje vojaški položaj na zahodu »Izvestijah« major Godenko, ki pravi:

Konec 13. dneva ofenzive so bili boji posebno ogorčeni. V nemškem prodoru sodelujejo štiri nemški armadni zbori. Nemci poskušajo priti po dolini reke Somme do Kanala. Glavni sunek je usmerjen proti angleški in belgijski armadi v Belgiji. 22. maja se je bila velikanška bitka pri Valenciennesu in dalje na črti Amiens — Arras. Obe strani sta vrgli v boj znatne motorizirane sile in letalstvo. Izid te bitke bo verjetno odločilno usodi angleško-belgijske armade. Ta se je poskušala v teku večernjega dne s silovitimi protisunkom prebiti v Francijo. Toda nemški tanki in letala so ta poizkus preprečili. Tempo nemškega prodiranja proti Reimsu pa je postal počasnejši, dokler se ni vnoči od 22. na 23. maj popolnoma ustavil. Francozi so preprečili Nemcem prekoračenje reke Aisne. Pogнали so v zrak vse mostove. Ako bi se zaveznikom posrečilo nemški prodor za nekaj dni tu ustaviti, bi se lahko medtem južneje odtočili ter organizirali za uspešni protisunek. Tako pa morajo metati motorizirane enote posamič v boj proti sovražniku in sile protinapada se razblijajo. Obe strani sta obdelovali drugo z možnimi letalskimi napadi. Nemci so bombardirali Calais, Dieppe in Boulogne. V noči od 22. na 23. t. m. so Nemci zopet spušcali za francoskimi linijami ob Somme padalce. Zaveznikiškim oklopnim divizijam pa se je posrečilo s protisunkom porazno zavzeti Arras, toda naprej niso mogli.

Sovjetski ton tega dne je bil zopet strogo objektivni.

Dne 24. maja citirajo ruska poročila pisanje švedskih listov o položaju na zahodni fronti, zlasti članek vojnega dopisnika Draha, ki je mnenja, da bi se polmilijska angleško-belgijska armada v Belgiji lahko samo z energičnim sunkom pretokla v Francijo in vso nemško silo odrezala. Ker pa to najbrže ne bo mogla, se postavlja vprašanje: Ali, poraz, ali katastrofa? Prednost nemške vojske je v odločilni premoči v zraku, kajti Nemčija je vrgla v boj od 12 letalskih komand kar 10. Tudi to poročilo je vzdržno. Prejšnji dan je prispela v London precej ostra ruska nota, ki očita Angliji, da očitno ne želi nadaljevati trgovinskih pogajanj s Sov. Unijo. Tako na to pa je podal angleški podtajnik v angleškem parlamentu Butler izjavo, da je angleška vlada podvzela takojšnje korake, da se razmerje z Rusijo izboljša in trgovinska pogajanja nadaljujejo.

ODON SORLI

»Če bo Francija v nevarnosti, pokličite Weyganda«

Pretekli teden se je začel z važno spremembo v zavezniškem vrhovnem poveljstvu: na mesto generala Gamelina je bil imenovan general Weygand. Položaj, ki ga je našel, je bil: Nemški žep v Franciji je že segal med Maubeugeom in Malmedyjem v širini 150 km na jugu do St. Quentin, 135 km pred Parizom. V tem trenutku še ni bilo jasno, ali se bo nemški prodor nadaljeval proti jugu, t. j. proti Parizu ali proti severu, proti Rokavskemu prelivu ozir. Angliji. Weygand je prevzel nad vse težko dediščino. Saj je po besedah francoskega ministrskega predsednika Reynauda prodor zakrivila nesposobnost nekaterih poveljnikov, ki so smatrali reko Meuso za nepreokračljivo naravno pregrado, zaradi česar so na dotičnem več sto kilometrov dolgem sektorju francosko mejo zasedli s komaj 2—3 divizijami slabo izvežbanega in slabo opremljenega vojaštva, tako da nenadni nemški prodor tod skozi v prvih dneh ni naletel praktično na nikak odpor, kakor je to poudaril v svojem govoru angleški ministrski predsednik Churchill. (Ta je tudi predvidel, da bo prodor krenil proti severu, pustil Pariz ob strani in skušal doseči Kanal, če ne že tudi Anglijo samo.)

Weygand je mož hitrih odločitev, saj je maršal Foch na smrtni postelji dejal: »Če bo Francija v nevarnosti, pokličite Weyganda!« Čim je prispel v Pariz je že dal prve direktive iz vojnega ministrstva. Naslednji dan je z letalom odletel k angleško-belgijski armadi v Belgijo, ki jo so medtem Nemci že odrezali od Francije. Istega dne se je vrnil v Pariz ter se naslednjega dne sestal s Churchillom, ki je z letalom prispel v Pariz.

Diktatorski ukrepi Churchilla

Ti trije možje: Churchill, Weygand in Reynaud so možje akcije. Pripuščeni pa so bili k temu šele prav v zadnji uri. Položaj se je medtem bistveno poslabšal, Nemci so ne le Kanal dosegli, ampak svoj klin že tudi ob njem razširili na 100 km proti Calaisu. Da je tudi možem takega kova, kakor so imenovani, težko delati »čudeže na Marni«, je jasno. A »čudeže« sta Churchill in Weygand — v okviru danih možnosti — že napravila. Churchill je liki diktator v 2 in pol urah spravil skozi oba doma in opremil s kraljevo sankcijo najrevolucionarnejši zakon v angleški zgodovini sploh, s katerim je mobiliziral v namene državne obrambe celokupne telesne, delovne, materialne in denarne sile naroda. Weygand pa je dosegel, da se je konsternirani francoski armadi vrnil pogum. Zaseden je bil Arras in Cambrai, prodiranje proti Parizu ustavljeno.

Italijani o položaju

Kljub temu je ostal položaj še dalje skrajno resen, dasi ne usoden. Saj je 22. t. m. celo poveljnik nemške VI. armade, general v. Reichman v Bruslju izjavil, da smatra vse do sedanje borbe le kot uvodne in da bodo odločitev prinesli šili prihodnji dnevi, ko v boj posežeta doslej še nedotaknjena angleška in belgijska armada v Belgiji oziroma francoska glavna in severni Franciji. Podobno sta ocenila že nekaj dni prej Italijana Virginio Gayda in Ansaldo pa tudi rusko mnenje, izraženo v oficioznih »Izvestijah« je istega mnenja. Zato bodo odločilne bitke šele prišle.

Mnenje ruskih listov

Poglejmo, kako je vojne operacije v tem tednu ocenjeval moskovski tisk.

»Izvestja« z dne 20. maja t. l. pišejo: Nemške operacije proti zahodu vodita po dve armadni skupini. Prva operira v Belgiji, druga v severnih pokrajinah Francije v obliki klesč. Prva skupina je zasedla Bruselj in Anvers in prodira proti obali. Njen namen je odrezati britansko ekspedicijsko vojsko od možnosti komunikacij z Anglijo, jo potolči ter z njo tudi belgijsko vojsko. Ko bi dosegla belgijsko obalo, bi znašala od tam do najbližje točke angleške obale razdalja le 40 km. Belgijska vlada je že sprevidela položaj ter se je iz Ostenda podala v Dunkerque na francoska tla. Druga nemška vojska, ki prodira v Francijo, si je na nekaterih mestih izsilila prehod preko reke Sambre. Na jugu je zasedla St. Quentin. Naloga te skupine je, odrezati angleško-belgijsko armado v Belgiji od Francije s prodorom do Kanala. V žepu, ki sega od Maubeugea do Carignana, v globino pa do St. Quentin operira ta skupina s 3000 tanki. Francozi so ponovno prešli v protinapade, a so jih nemški tankovski odredi s sodelovanjem strmoglavih letal vselej zlomili. Nemci so svoj pritisk med Laudreciesom in Guiseom povečali, dosegli so Le Cateau ter pridli tako na 120 km pred Pariz. V tem trenutku se je izvršila sprememba v zavezniškem vrhovnem vodstvu. Na mesto Gamelina je stopil Weygand. Položaj je za zaveznike skrajno resen.

Duhovna mobilizacija našega naroda

Vladimir Kreft

Ko je bila leta 1918. ustvarjena naša narodna država, po težkih borbah v Dobruži, na solunski fronti in drugod, z žrtvami albanske Golgote, z junaštvom jugoslovanskih dobrovoljcev ter z diplomatskim in propagandnim delom naših razumnikov v evropskih in ameriških državah, ni bilo nikogar, ki bi mislil, da bo kmalu prišel čas novih skrbi. Živeli smo prva desetletja brezskrbno življenje, ne ozirajoč se mnogo na dogodke doma in na tujem. Šele nastop večjih izprememb v Evropi nas je začel buditi, opominjati ter svariti. Novi čas, ki je naglo prihajal, je zahteval ureditev vseh perečih vprašanj v državi, katerih rešitev se je leto za letom podcenjevala in odlagala.

V zadnjih mesecih je bila v državi marsikatera pogreška preteklosti popravljena in preureja se država s smotrom, da se vsi trije narodi Jugoslavije vsestransko zadovolje in tako ustvari nerazdružljiva celota, katere kompak-

nost bo odgovarjala potrebam sedanje dobe.

Dogajajo se sicer še nekatere pogreške, ki ovirajo delo za popolno duhovno pripravljenost našega naroda. Že povzeto pogled v življenje evropskih narodov kaže povsod isto sliko: vsak narod se zbira, in pozablja na vsa prejšnja nesoglasja. Kot mravlja ureja svoj dom in kot čebela zbira okrog sebe vse dobro in se pripravlja na vsako eventualnost.

Tudi pri nas se to delo že nekaj časa vrši. Uspehi gotovo ni izostal, bil pa bi lahko še večji, če bi bilo zanj povsod dovolj razumevanja in uvidevnosti.

Del našega ljudstva čuti že precej časa, da je drugi del, katerega narodni in državni čut ništa nič večja od prvega, privilegiran, da uživa neko posebno zaslombo in da ima tudi posebne pravice do raznih mest, podpor itd. Na drugi strani še tudi vedno in vedno opažamo, da mnogi smatrajo, da je tudi še danes primerno ukvarjati se z malenkostni te-

ga ali onega značaja.

Razumljivo je, da tako delo ne rodi dobrih sadov in preprečuje, da bi se ves narod združil in složil. Nemogoče je namreč pričakovati od človeka, ki se ga n. pr. neopravičeno obrekuje ali kateri čuti, da je državljani druge vrste, da bi polnovredno izvršil postavljeno mu nalogo.

Zadnji dve leti je bilo pri nas v Sloveniji že mnogokrat napisano: zadovoljenost naroda, njegovo primerno socialno gospodarsko stanje in konsolidacija prilik v slovenskem javnem življenju sta dva glavna pogoja za okrepitev naroda, ve državne zavesti.

Izvršitev teh dveh pogojev je nuja in neodložljiva. V kolikor se je v tej smeri še premalo storilo, naj se takoj stori, istočasno naj pa se tudi odpravijo drugi nedostatki, ki ovirajo, da bi se izvršila popolna duhovna mobilizacija našega naroda.

Bodimo pripravljeni!

Stara je že rečenica: »Ako želiš mir, pripravljaj se za vojno!« Naša država ni v vojni. Naš narod ni nikoli želel vojne, danes še manj. Vsi naši činitelji si prizadevajo ohraniti nevtralnost. Vendar, čeprav nismo v vojni, smo tako rekoč v psihološki vojni. Danes ne more niti ena država trditi, da je izven vojne.

Primeri na zahodu povedo, da so se nekateri narodi pripravili za obrambo, jo nekaj časa vodili, potem pa dvignili roke v vis. Danes ni več vojna vojsk, nego narodov. Ni ne pozicijska ne manevrska vojna, nego meščanska državljanska vojna. Dolžnost obrambe prehaja na vse državljane, tudi na starce, ženske in deco. Pripravljenost milijonov državljanov na smrt in njihova požrtvovalnost pa lahko premaga največjo vojsko in najmodernejšo vojno opremo. Takšna odločitev lahko ustvarja čudeže.

Zgodovina našega naroda pove, da je ta spoznal že davno bridkosti vojne. Zanj ne morejo biti bliskovite vojne ali oklopne edinice nobena novost. Prvič smo uporabljali letalstvo že v bojih pri Skadru 1912-13, prvič smo praktično izkoriščali zračno pehoto že v svetovni vojni, ko se je v zaledje sovražnika spustil iz letala vojvoda Kosta Pečanac in dvignil upor v zasedenem ozemlju. Zato nas vse to ne more iznenaditi.

Naše nacionalne borbe za osvobojenje in zedinjenje so bile borbe na življenje in smrt z mnogo močnejšim sovražnikom. S slabejšimi ali sebi enakimi smo vodili viteške boje in v njih tudi zmazali.

Bodimo pripravljeni vsak čas, da lahko sprejmemo boj ne le na mejah, nego tudi v zaledju, na vsaki pedi naše zemlje, na vsaki planini, njivi, livadi, povsod,

na deželi in v mestih. Samo tako bo kateri koli osvajalec in sovražnik dobil svoj grob. Primeri naših vasi in mest iz minuli vojne pričajo, da se lahko zlo mi sovražnikova sila tudi tedaj, ko je najmočnejša. Zato pa mora biti vsak naš človek, vojak ali civilist že vnaprej pripravljen na boj na življenje in smrt, na borbo povsod, pod vojaškim poveljstvom ali poedinci na lastno iniciativo. Vojna se začne na frontah, tam se ne končava,

preide danes v zaledje, na planine in polja. Samo oni narodi, ki so sposobni, da vzdrže takšne vojne, ostanejo živi in ponovno dobe polno svobodo. Vse to smo že doživeli, s tem pa ni rečeno, da bi se spet ne ponovilo. Bodimo tedaj pripravljeni in modernim evropskim metodam postavimo stare balkanske metode z isto odločnostjo, požrtvovalnostjo in fanatizmom, kakor smo to delali skozi vekove. Samo tako smo lahko mirni in sigurni, da bomo tudi to pot kos vsaki sili, ki bi se upala iti nad nas. (Zagrebska »Nova Rijeka«.)

Prave smernice demokracije

Po vseh zablodah in dragih preizkušnjah bo ostala vendarle demokracija, popolna in resnična, politična, socialna in gospodarska kot edino mirno in stvarno izenačevanje načel individualnega in kolektivnega sožitja v socialni pravičnosti in solidarnosti.

Naj nas ne motijo očitania demokraciji. Demokracija je dobra mati, ki ji lahko vsak vse očita, pa tudi od nje mnogo zahteva. Tudi njeni odpadniki so njena deca. Njene slabosti so pač slabosti človeka in naroda. Njena vrednost je v politični sposobnosti, v kulturni in gospodarski moči narodne zajednice. V svobodi in odgovornosti zmanjšuje demokracija slabosti in zaostalosti narodnega življenja, njegove vrednote in kolektivne energije pa krepi in razvija.

Neumno je, od demokracije pričakovati srečo in blagostanje na tem svetu. Raj na zemlji obetajo le krvniki svobo-

de. Vladavina pa lahko mnogo stori za svobodno življenje v čim večji popolnosti. In od vseh vladavin je storila v tem smislu demokracije največ osvobodila je človeka in ga dvignila na stopnjo njegove prave vrednosti. Odprla je pot svobodnemu kulturnemu in gospodarskemu izživljanju. Vse, kar danes imajo ljudje, jim je dala demokracija. Le narodna vladavina more zadovoljiti ljudske želje. Na sme pa biti ta vladavina dirkališče strank, niti ne borza osebnih ali stanovskih interesov. Demokratska država lahko izvrši svoje poslanstvo le, ako postavi izvršilno oblast iznad izpremembe strankarskih režimov.

Kriza demokracije, z njo pa kriza vseh človeških vrednot bo odstranjena le, če bomo živeli v pravi in resnični demokraciji, jo uvedli med narod in branili pred vsakomur, zaključuje prvak SDS dr. H. Krizman svoj tehten članek v »Varaždinskih Novostih«.

Pomoč kmečkemu gozdnemu posestniku

Pod gornjim naslovom je inž. Viktor Rebolj prispeval 5. šte. »Gozdarskega Vestnika« zelo zanimiv in poučen članek za naše lesne posestnike, ki ga v interesu javnosti iz bogate zbirke pod spretnim vodstvom inž. Stanka Sotoška urejenega gradiva vestnika priobčujemo v izveščju.

Danes, ko živimo v več dovoli donosna, je edino v gozdu še vir dohodkov in možnosti, da se rešijo na robu propada stoječa posestva. Zato je treba prav v pogledu gozda priskočiti kmetu, gozdnemu posestniku, na pomoč, da si reši, kar se še rešiti da.

Mnogi kmeti prodajajo svoj les kar počez, tako, da sme lesni trgovec posekati v gozdu ves les od minimalne dogovorjene debelosti dalje. Tako ne prodajaj nikoli! V pogodbi označi: Za 1 m³ okroglega lesa s srednjim premerom 10 do 20 cm se plača din s srednjim premerom 21 in več cm pa din..... Tako prodaj pošteno, kar imaš, brez vsake špekulacije in loterije.

Če prodajš les za tramove, prodaj vedno okrogli les, ki ga prej izmeri in ugotovi koliko m³ je, in tega ti naj kupec plača. Nikoli ne prodajaj lesa tako, da bi ti plačal kupec samo oni les, ki se izračuna na podlagi izmere izdelanih tramov! Če prodajš stoječ les, moraš brezpogojno s svojim gozdnim kladivom (žigom) označiti na korenini vsako drevo, ki se sme po tvojem predurku posekati. Če pa prodajš izdelan les, sam z žigom označi drevesa za posek. Za posek določena drevesa vedno žigosati! Tako žigosanje ti omogoči kontrolo, da ti kdo samovoljno ne poseka ali izmakne kakega drevesa. Če postaviš les do glavne ceste, veš, koliko bo kupca stal prevoz do žage ali železnice; tako

nisi prepuščen kupčevemu samovoljnemu zaračunavanju stroškov. Zato prodaj svoj les vsaj ob robu svoje posesti in, če je le mogoče, ob glavni poti ali cesti! Pogodi pa se s kupcem, pri prodaji, da ti bo dal za sečnjo, spravo in prevoz lesa toliko naplačila, kot bo opravljenega dela.

Če sekaš sam z najetimi delavci ali ga spravljaš do določenega mesta, moraš z delavci vedno napraviti pismeno pogodbo. Tudi trgovcu prodaj les vedno le na podlagi pismene pogodbe, ki jo napravi v dveh izvodi; navadno se pogodba kopira, tako da se oba izvoda enako glasita. En izvod hrani prodajalec, enega pa kupec. Pri sklepanju pogodb je dobro, da imaš s seboj še svoj prico; če nisi pismen, je to neobhodno potrebno. Priča naj bo mož, na katerega se lahko zaneses. Ne sklepaj pogodbe pri pijaci, ko nisi sposoben, da bi trezno mislil! Pomni: kar je napisano in si podpisal, drži tudi pred sodiščem.

Prodajna pogodba naj obsega sledeče točke: 1. množino lesa, 2. vrsto in kakovost lesa, 3. kraj prodaje, 4. ceno, 5. rok za posek in izdelavo, izmero, odpravo, prevoz in izvoz lesa, 6. rok za plačila, 7. določila glede kavicije, 8. pristojnost sodišča v primeru spora. Množina lesa je važna: kolikor prodajš, toliko moraš dobaviti. Navesti je treba, ali je les smreka, bukev, jelka, bor, macesen itd., nadalje kakovost lesa. Pri okroglem lesu navedi vedno le: zdrav, raven, sposoben za žagovce, stavniki les, celulozni ali jamski les. Prav tako je treba navesti, kako debel ali dolg sme odnosno mora biti les. Pri mehkem okroglem lesu navedi: debelina od 10 cm srednjega premera navzgor, dolžina v m.

Obvestilo uprave

Čenjeni naročniki v večjih krajih dobivajo »Večernik« po raznašalcih, drugod po pošti, deloma po avtomobilih, deloma pod rdečo pasico za prevzem na dotični železniški postaji.

Kdor plačuje naročnino po pošti, dobi vsak mesec poštno položnico ali ček. Naročnina mora biti redno plačana vsaj za en mesec vnaprej! Položnica je razmeroma draga tiskovina, zato jo je treba shraniti in tudi čimprej porabiti, ne pa zavreči! Mnogi zahtevajo, da jim jo naj pošljemo posebej kot tiskovino. S tem povzročijo sebi in upravi lista večje, ker je poština pristojbina za navadno tiskovino zdaj dvakratna od prejšnje. Pri vsaki pošti se dobi položnica golica, ki jo je treba samo ustrezno izpolniti na določenih mestih s številko čekovnega računa in naslovom lastnika računa: 11-409, »Večernik« — uprava Maribor.

Nakazovalec lahko pripiše na zadnji strani osrednjega dela položnice svoje želje, kar nič ne stane. S tem si lahko prihrani posebn dopisovanje. Vsako izpremembo naslova je treba takoj javiti, naslove same pa vselej točno in čitljivo napisati!

Dolžniki dobivajo občasne opomine in se jim računa za vsak opomin din 3.— za opominske stroške. Po ustavitvi lista se dolg ne črta, marveč po potrebi izterja po običajni pravni poti. Morebitna računarska napaka pri upravi radi neizogibnih večkratnih izprememb v osebju uprave se odpravi pri sodelovanju prizadetih, namreč na osnovi zadevnih dokazil. Za take neljube primere, ki jih ni kriva uprava v izrednih razmerah, prosimo že vnaprej opravičila.

Blagovollite o tem obvestiti svoje prijatelje in znance, ki se za naš dnevnik zanimajo, vsako nerednost pri dostavljanju lista pa takoj javiti upravi!

UPRAVA »VEČERNIKA«,
Maribor, Kopališka ulica 6.

Konferenca KDK v Zagrebu

Včeraj dopoldne je bila pod vodstvom dr. Mačka seja Kmečko-demokratske koalicije na stanovanju podpredsednika vlade. Navzočni so bili senatorja inž. Avgust Košutič in dr. Juraj Krnjevič za HSS, od SDS pa senatorja Večeslav Vilder in Sava Kosanović. Razpravljali so o političnem položaju po objavljenih občinskih volitvah in ugotovili polno zmago idej Kmečko-demokratske koalicije na Hrvaškem. Politika sporazuma je žela uspehe. Na konferenci je bilo govora tudi o kampanji, ki se je ob tej priliki vodila proti SDS ter so bili sprejeti nekateri ukrepi.

sprotnika dalje. Ko so 1918 prešli Nemci v ponovno ofenzivo proti Parizu, so se Francozi in Angleži že toliko opomogli, da so pod Fochovim vodstvom strli sovražnikove napore.

Danes je položaj drugačen. Nemčija ima vse sile na zahodu, njene vojske so v sunku k morju odrezale velik del zavezniške vojske v Belgiji in severno-zahodnem delu Francije. Ako se Weygand ne posreči, rešiti to vojsko, ostaja edina možnost, zaustaviti sovražnika na črti Seina — mostišča okrog Pariza — Marna ter dalje k Verdunu. Za tem branikom naj bi se zbrala vsa udarna sila zaveznikov, pomnožena s pritegnjenimi divizijami izza Maginotove črte. Toda Nemci ogrožajo tudi že ta obrambni istem s pritiskom k Marni. General Weygand ima vse drugačno odgovornost polnejšo nalogo, kakor so jo imeli v tem primeru njegovi predniki v svetovni vojni. Znan mu je sicer vsak položaj na bojiščih, vsak grm in potok, ogledal si je stanje celo iz letala in njegovi preizkušnosti je prepuščeno, kako bo presekan gordijski voz, s katerim je nemška operacijska aktivnost zapletla zaveznike v težaven položaj.

Novice

Zahteve slovenskih vinogradnikov

Vinogradniki, zbrani na vinarskem kongresu dne 19. maja 1940 v Dolnji Lendavi prosimo vse merodajne oblasti, da podpirajo delovanje Vinarskega društva in stremenje vinogradnikov. Posebno pa še poudarjamo sledeče potrebe:

1. Še vedno ni izpolnjena naša zahteva po ukinitvi vsake trošarine na vino oziroma v kolikor to ni mogoče naj se celokupna trošarina maksimira od litra na din 1.—. Vsekakor pa naj bi se trošarina na vino pavšalirala.

2. Prodaja vina po producentu naravnost konsumentom pa naj bo trošarina prosta. Ravno tako naj bo trošarina prosta vino pri zamenjavi vina z drugimi kmetijskimi izdelki.

3. Dokler trošarina na vino ni maksimirana, se naj zviša odstotek za gubitev v vinskih skladiščih od sedanjih 60% na leto na 100%. Ravno tako se naj zviša tudi gubitek pri prevozu vina od proizvajalca v skladišče ali iz skladišča v skladišče od sedanjih 150% na 50%, prizna se naj tudi gubitek 140% mesečno gostilničarjem pri zalogi.

4. Vino, ki ga razstavljajo vinogradniki na vinskih razstavah in sejnih, katere prireja vinogradniške organizacije, naj bo trošarina prosta, ako se to vino ne prodaja.

7. Zakon o vinu se naj najstrožje izvaja, najlavi.

6. Z vsemi možnimi javnimi sredstvi naj se podpre in pospeši ustanavljanje kletarskih zadrug povsod, kjer je potreba in so dani za to pogoji. Pri zidavi družinskih kleti se naj ne stavijo prevelike ovire, ker akcijo naravnost onemogočajo.

7. Zakon o vinu se naj najstrožje izvaja, namesti se naj zadostno število kletarskih nadzornikov, da bo kontrolna služba uspešnejša.

8. Promet z raznimi umetnimi pijanci se naj prepreči ali vsaj visoko obdavi.

9. Iz kreditov za pospeševanje vinogradništva se naj dotira banovinskim trsnicam večje vsote, da bo omogočena cenejša oddaja cepljenih trt določenega trsnega izbora. Banovinske trsnice morajo vinogradništvo pospeševati, ne glede na njih lastno rentabilnost ter morajo služiti za vzor trsnicarstvu.

10. Izjava naj se stroga kontrola trsnic. Zakotne trsnice morajo izginiti.

11. Izvrši naj se revizija trsnega izbora za Slovenijo ter nato izda knjiga »trsnih izborov« v besedi in sliki.

12. Trsnih izbor za Prekmurje naj se ponovno prouči in dopolni s krajevnim razmeram odgovarjajočimi sortami, ki se naj predhodno preizkusijo.

13. Čimprej se naj uveljavi že pripravljena uredba o sanaciji vinogradništva, korigirana po predlogih Vinarskega društva in kr. banske uprave. Obenem je poskrbeti za čim strožje izvajanje te uredbe. Sporedno s tem se naj s posebno sistematično akcijo omejijo oziroma iztrebijo samorodnice.

14. Za vodstvo obnove vinogradov naj se namesti zadostno število vinarskih inštruktorjev in nadzornikov, zlasti se naj ti namestijo v Ljutomeru, Ormožu, Brežicah, Krškem, Novem mestu, Šmarju pri Jelšah, Konjicah in Črnomlju.

15. Formalnosti pri odobritvi prošnje za brezobrestna posojila pri obnovi vinogradov se naj poenostavijo in rešitve pospešijo.

16. Za pobijanje cen modri galici naj se izvedejo svoječasno sprejeti sklepi o osnovanju zadrugne tvornice za galico.

17. Vse podpore iz javnih sredstev naj se podeljujejo predvsem organiziranim vinogradnikom.

sa k številki, ki jo ima premerjeni hloď. Vedeti moraš, da še ni dovolj, če je s kleščami pravilno merjeno; lahko se namreč vpiše napačna mera, čeprav je bilo s klupo točno merjeno. Če se zmotiš, lahko tako hitro dobiš napako. Pomni nadalje, da v beležnici (številčnici) ne smeš ničesar radirati, ker sicer to dokazilo ne drži. Če se zmotiš, prečrtaj in napiši zgoraj na staro, novo pravilno številko. Ko je izmera gotova, pregledaj s kupcem tvoje in njegove zapiske izmere in primerjajta, če se ujemajo. Če se ujemata, potem oba podpišeta, če pa se ne, pa bosta pri mali razliki hitro prišla do sporazuma, pri veliki razliki pa bo treba prekontrolirati posamezne skupine in posamezne hloďe po številkah in številčnicah.

Ne prodajaj lesa, dokler nimaš dovoljenja oblasti, da smeš sekati. Zahtevaj od kupca, da les, ko je že izmerjen in prevež, žigosa s svojim žigom v gozdu; in vsak način pa tudi ti žigosa s svojim žigom vsak kos, brž ko ga izmeriš! Tako imaš točno kontrolo, kateri kos si so že izmerjeni in kateri še ne. Prebiraj strokovne in trgovske liste in spremljaj stanje lesnega trga. Za cene se moraš zanimati vedno in ne samo tedaj, ko hočeš prodati ne kaj svojega lesa. Zanimaj se, kakšna je cena za les, postavljen na železniške postaje ali večje žage. Natančno poizvedi pri delavcih in podjetnikih, koliko mora kupec plačati za delo in kakšne stroške ima, da spravi od tebe kupljeni les do večje žage ali do kraja, za katerega ti poznaš lesno ceno. Zanimaj se, zlasti, koliko stane podiranje, izdelava, vlačenje, spuščanje, vožnja, nakladanje lesa itd. Premisli, koliko časa traja delo in prištet h kupčevim stroškom še obresti za denar, s katerim plača kupec les in poravnava vse stroške. K vsemu temu je treba še računati primeren kupčev zaslužek.

Ker krvavo potrebuješ denar, zato moraš za les iztržiti kar največ mogoče. Drži se naših navodil! Le tako si boš v današnjih težkih časih gnetno opomogel.

18. Divji zajec je preteklo zimo napravil v vinogradih zelo veliko škodo. Priključujemo se akciji sadjarjev ter zahtevamo, da se zajca s spremembo lovskega zakona proglasi za nezaščiteno divjačino.

19. Po vzorcu drugih naprednih vinarskih krajev v sosednjih državah se naj tudi pri

nas začne s sistematično odbiro ali selekcijo vinske trte. Da bo uspeh popoln, je poleg izvajanja splošne selekcije nujno potrebno začeti z vzgojo klonov. Pri izvajanju omenjene akcije pa je potrebna izdatna finančna pomoč banovine, ki jo naj blagovoli v ta namen zagurati.

Odkritje spominske plošče zgodovinarju dr. Kovačiču

V starodavnem Veržuju na Murskem polju je bila v nedeljo lepa slovesnost. Veržejčani so počastili in se oddolžili za velika dela dvema svojima domačinoma in sicer prelato in zgodovinarju dr. Kovačiču in posestniku Antonu Pušenjaku, na ta način, da so jima v veži Marijanišča odkrili spominsko ploščo. Posebno dr. Kovačič je znan kot zgodovinar in slaven mož po vsej naši domovini, dočim je g. Pušenjak gmetno podprl zamisel, da se v Veržuju ustanovi Marijanišče in zasebna gimnazija. Svečanost je bila v nedeljo ob številni udelež-

bi. Navzoč je bil tudi rektor naše univerze g. prelat dr. Matija Slavič, načelnik g. Oskar Skalé, ravnatelj gimnazije g. inž. Zobec, ter številni zastopniki cerkvene in druge oblasti, društva in korporacij. Slavnostni govornik je bil dekan g. Gomišek, ki je orisal za sluge obeh domačinov za našo kulturno in javno življenje, posebno pa zasluge prelata dr. Kovačiča. Častni kanonik g. Weigl iz Križevca je nato odkril spominsko ploščo, ki sestoji iz dveh reliefov, ki jih je izdelal akademski kipar Time Kos iz Ljubljane.

Celje

Polkovna slava 39. pešpolka

Celjski 39. pešpolk slavi v torek, 28. t. m., svojo slavo v spomin na koroške boje v letu 1919. Isti dan se proslavi tudi spomin padlih borcev na Koroškem. Ob 8. zjutraj bo v opatijski cerkvi sv. Danijela spominska maša za padlimi koroškimi borci. Službe božje se udeležijo članstvo Legije koroških borcev. Vabljeni so tudi drugo občinstvo. Po maši odidejo člani z Malgajevo zastavo na čelu na dvorišče vojašnice kralja Petra,

kjer bo ob 9. pred spomenikom padlim koroškim borcem spominska svečanost. Ob 10. bo polkovna slava na Dečkovem trgu. K proslavi je vabljeno vse narodno celjsko občinstvo. Zvečer ob 20. bo v mestnem gledališču slavnostna predstava. Ljubljanska opera uprizori Foersterjevo opero »Gorenjski slavček«. Vstopnice se dobe v predprodaji v Slomškovi tiskovni zadrugi.

POMLADANSKI IZLETI

Nastopil je čas pomladi, ki človeka najbolj vabi v objem prelepe narave. Priljubljena izletna točka je Celjska koča, kamor prihajajo izletniki od blizu in daleč. Vsa njena okolica se sedaj diči z ozelenelimi gozdovi in travniki. Lahko dostop do koče je mogoče skozi znameniti Hudičev graben, kjer so železne stopnice in druge varovalne naprave na novo popravljene in lepo urejene. Z novim voznim redom vozi

spet izletniški vlak v Savinjsko dolino. Odhaja vsako nedeljo in praznik nekoliko pred 5. uro iz Celja in se vrača ob 10. zvečer v Celje. V Smartnem ob Paki ima vlak avtobusno zvezo z Mozirjem in z Logarsko dolino ter omogoča enodnevnne izlete k Mozirski koči na Golteh, kjer se vzbuja spomladanska narava in vabi izletnike. Pomlad je nastopila tudi v Logarski dolini, polagoma prodira na Okrešlju in druge planine. Frišaufov dom na Okrešlju je sedaj odprt ob sobotah popoldne in ob nedeljah. Piskernikovo zavetišče v Logarski dolini pa je stalno oskrbovano. Aleksandrov dom v Logarski dolini in Kocbekov dom na Korošici bosta odprta od 22. junija dalje, ko se prične glavna tujkoprometna sezona.

MATERINSKA PROSLAVA

je bila v četrtek v mestnem gledališču. Ob tej priliki je ženski krožek društva Jadran-Nanos iz Maribora uprizoril mladinsko spevoigro »V kraljestvu palčkov«. Mali igralci so svoje vloge lepo rešili. Zvečer je mariborska mladina pri odhodu pred celjsko postajo zapela nekaj narodnih pesmi, ki so navzoče občinstvo, ki ga je bilo, ker se je ravno vršil tudi koncert vojaške godbe, precej zbranega, zelo navdušile.

LEPA NEDELJA

bo jutri pri cerkvi sv. Jožefa nad Celjem. Ob 8. zjutraj bo slovesna služba božja, takoj nato pa procesija okoli hriba po novi cesti. Med procesijo bo igrala železničarska godba, slavnost pa bodo povzdignili tudi streli iz topičev, ki bodo oddani pri vseh štirih evangelijskih.

c Ribarsko društvo v Celju ima 4. junija ob 19.30 v gostilni Berger na Dečkovem trgu svoj občni zbor.

Prisega slovenskega katoliškega dijaštva

Slovensko katoliško dijaštvo, organizirano v Slovenski dijaški zvezi, predstavniki kulturni organizaciji slovenskega dijaštva, izroča v tem morda najbolj resnem razdobju evropske zgodovine, v razdobju, v katerem se na edinstveni način bliskovito odloča usoda temeljnih vrednot evropske krščanske omike in o samem golem življenju evropskih narodov, svoji ljubljani domovini tole prisego mladih dijaških src:

Vse naše duhovne in telesne sile stavljamo v celoti brez kakršnega koli pridržka na razpolago domovini za ohranitev njene svobode, tega dragocenega sadu tisočletnega trpljenja naših predhodnih rodov.

V tem edinstvenem zgodovinskem trenutku Evrope nobenemu narodu ne sme biti merilo domovinskih žrtev zakon gospodarnosti in samoljubja, temveč sa-

mo zakon brezmejnega domovinske udarnosti in zakon hitrih odločitev.

Vsi hočemo služiti v pripravljenosti na obrambo domovinske svobode, ne le naši tovariši, ki jih veže redna državljanska vojaška obveznost.

Vsi slovenski študentje od najmlajših navzgor hočemo biti vključeni kot aktivne postavke v našo narodno-obrambni sestav. Poleg branilcev naših posvečenih meja so potrebni še branilci na okopih proti improviziranim sovražnim postojankam v zaledju, če bi se te postojanke v danem trenutku pojavile. Slovenska katoliška dijaška mladina in z njo vse slovensko dijaštvo prosi poveljstvo naše narodne obrambne sile, naj mimo rednih vojaških obveznikov vključi v svoje obrambne načrte in račune tudi naše mlade dijaške vrste. Bolela bi nas neprostovoljna odsotnost v pripravljenostnem sestavu, ko mora vsa domovina z

Lilas kremo

za dan in noč izdeluje samo lekarna Mr. L. GAYER, ZAGREB, Ilica 79. Lilas krema sigurno odstranjuje sončne in jetrne pege, katere se sedaj spomladi pojavljajo in so zelo neprijetne. Če pri prvi uporabi bodele opazili nepričakovan uspeh. Koža vam bo postala čista in mehka.

c Otvoritev Sokolskega doma na Polzeli ne bo v nedeljo, 9. junija, ampak je odložena na poznejši čas.

c Zdravniško dežurstvo za člane OUZD ima jutri zdravnik dr. Drago Mušič, Cankarjeva cesta 7.

c Nočno lekarniško službo ima od 25. do 31. t. m. lekarna »Pri Mariji Pomagaj« na Glavnem trgu.

c Ukradeni so bili v stanovanju nekega inženirja na Kralju Petra cesti 4.700 din gotovine. Tatvino je izvršil nekdo, ki so mu bile razmere tam dobro znane. Storitve išče policija.

c Slamareznica je odrezala štiri prste na levi roki 28 letnemu posestniku Alojzu Zdolšku iz Gradiškega dola pri Rogški Slatini. Oddali so ga v celjsko bolnišnico.

c Konj je padel v Blatu pri Konjicah na 50 letnega dminarja Janeza Konca. Konec je dobil precejšnje poškodbe in so ga morali oddati v celjsko bolnišnico.

c Borza dela. 20. maja je bilo v evidenci skupaj 618 brezposelnih, med temi 492 moških in 126 žensk. 10. maja pa jih je bilo skupaj 666, meških 544, žensk 122. — Delo dobi: 8 hlapcev, 4 poljski delavci, 10 kovačev, 12 ključavničarjev, 1 zidar, 2 čevljarja, 1 krojač, 1 šofer, 10 dekel, 10 kuharic, 1 sobarica, 1 natakarica, 1 postrežnica in 2 služkinji.

c Fotoamaterjem planincem! Savinjska podružnica SPD zbira lepe planinske slike in poziva svoje člane, da podružnici darujejo planinske posnetke. Najlepše tri slike, ki jih prejme bo podružnica nagradila.

c Za poučni izlet v Kozje, Podsredo in Krapinske toplice, ki bo jutri, je na razpolago v avtobusu še nekaj mest. Prijavi se lahko še danes v drogeriji »Sanitas«.

c Reševalna postaja v Celju javlja, da za enkrat ne more prevažati bolnikov z reševalnimi avtomobili. Vozila so v popravilu.

c Železniške legitimacije vojni invalidov. Mestno poglavarstvo objavlja: Po čl. 5. Pravilnika o voznih ugodnostih socialnega značaja, veljajo za 5 let izdane žel. legitimacije za vojne invalide v času svoje veljavnosti brez vsakoletnega podaljševanja veljavnosti o odnosni rubriki. Da bi se ta določba o nepodaljševanju veljavnosti invalidskih žel. legitimacij prav jasno povdala, se je odredilo, da prežigosa žel. direkcija o priliki izstavitve žel. legitimacije za voj. inv. stran, predvideno za vsakoletno podaljševanje legitimacije s posebnim žigom. Pozivajo se vojni invalidi, ki so že prejeli žel. legitimacije za neomejeno število potovanj, da takoj najkrajšim potom ali tudi osebno, predložijo iste radi žigosanja oni železniški direkciji, ki je legitimacijo izdala.

Opozorilo vinogradnikom

Banovinski vinarski in sadjarski zavod v Mariboru opozarja vse vinogradnike, da zaradi navala toplega in južnega vremena izvršijo prvo škropljenje proti peronospori na vinski trti z 1% galico najkasneje do 27. maja.

n Od poplav poškodovana hiša se je zrušila v Novem Fugotu pri Novem Sadu ter pokopala pod razvalinami 70 letnega kmeta Franca Detlinga. Ko so ga odkopali, je bil že mrtev.

n Pri kartanju je ubil kibleca, ki se je vmešaval v igro, Selif Ljakifović v neki muslimanski kavarni v Skoplju.

vsemi razpoložljivimi silami biti pripravljena na vse.

Ako bo pa Vsemogočni Bog naši ljubljani domovini prihranil veliko preskušnjo, ko jo v teh trenutkih preživlja toliko evropskih narodov, pa bo skupna pripravljenost vsega mladega slovenskega, hrvatskega in srbskega rodu v žrtvah domovinske ljubezni rodila blagoslov notranjega prerodenja, ki bo novo poroštvo nepremakljivo zgodovinskega dejstva — kraljevine Jugoslavije.

Živela velika nepremagljiva Jugoslavija!

Živel kralj Peter II.!

Bog, narod, država!

Slovenska dijaška zveza

Za srednješolske krožke SDZ in včlanjen akademski društva: Cirilsko društvo, SKD Danica, AKD Kladivo, DSKA Savica, Akad. klub Straža, AKD Veda, SKAD Zarja.

Maribor

Kritične opazke iz magdalenskega predmestja

Škropljenje Betnavske ceste se vrši ob vročih in prašnih dneh. A sosedna Metelkova ulica, kjer so same lepe vile, škropljenja ni deležna, čeravno je po tej precejšnji promet z avtomobili, pa tudi z vozovi, ko vozijo po njej stavbeni material za nove zgradbe v Beograjski, Dalmatinski in Ljubljanski ulici. Tej skromni želi stanovalec mestna občina brez posebnih stroškov lahko ustreže vsaj dvakrat v tednu.

Napravite peš pot od Tržaške ceste na Metelkovo ulico! Novozgrajena mestna peta četrt, kjer gradijo same čedne vile, pa tudi sosedni del ob Betnavski in Radvanjski cesti nujno zahtevala, da se zgradi peš pot od Metelkove ulice do Tržaške ceste, da bo mogoč urejen prehod na tezenski kolodvor. Potniki hodijo križem po travniku in se izogibajo blata, ter se hudujejo na upravo mestne občine, češ da nima smisla za nujne ljudske potrebe, ko ve, da bo itak tam morala zgraditi že kmalu tudi potrebno cesto. Namesto napisov: »hodite ravno«, bi bolje služila dobra ravna peš pot.

Prehod med gor. in spodnjo Metelkovo ulico je nujno potreben. Od Radvanjske preko Betnavske ceste v prejšnji dolžini vodi po načrtu Metelkova ulica. Toda med njima ni veze, ker lastniki travnikov branijo prehod. Potniki, ki jih odloži avtotaksi ali mestni avtobus za Metelkovo ulico na Radvanjski cesti, ne

morejo po Metelkovi ulici (spodnji in gornji) naprej ter morajo po raznih ovinkih še prehoditi Jerovškovo in Delavsko ulico in Betnavsko cesto, preden pridejo do cilja na Sp. Metelkovo ulico. S prehodom, ki se naj zasili in začasno napravi, dokler ulica ne bo zgrajena, bi se dala lepo vezati ta dolga ulica, ob kateri so same lepe vile. Ako se pa to ne stori, naj se preimenuje Gornja Metelkova ulica recimo v Sokolsko ulico, ker je tam veliko sokolsko telovadišče, da ne bodo trpeli potniki in da jih mestni avtobus za Metelkovo ulico ne bo odlagal na Radvanjski, temveč na Betnavski cesti.

Eno ali drugo je dolžna mestna občina storiti.

Smetišče v Metelkovi ulici. V nedeljo dopoldne 19. V. t. l. se je zgodila nesreča, da so se vojaški konji splašili in prevrgli voz s smetmi v Metelkovi ulici. Konje in voz so vojaki spravili a smeti so še zdaj tam. Kure in psi, (ker so vmes tudi kosti) raznašajo smeti in nesnago vedno bolj na široko in dolgo po ulici. Stražnik, ki je nezgodo popisal, bi moral, če vojaštvo samo tega ne stori, poskrbeti, da smeti z raznimi smrdljivimi odpadki kdo drugi odstrani, ker je to grdo in nezdruvo.

L. S.

Razumevanje za protituberkulozno borbo

Nabiralne akcije po ulicah so dosegle 10.000 dinarjev. Pri včerajšnjem nabiranju so sodelovali dijaki in dijakinje druge dekliške meščanske, I. in II. deške meščanske, ter še nekaj pridne dece iz drugih šol. Nabrali so 2.800 dinarjev in s tem dosegli vsoto 10.000 din. PTL liga se za sodelovanje iskreno zahvaljuje dijakom in dijakinjam, vsem gg. ravnateljem navedenih zavodov, t. j. g. prof. Finku, g. Rodetu in g. Levstikovu ter tudi strokovni učiteljici ge. Kosi Emi za njeno osebno zanimanje. Pri prejšnjih nabiralnih akcijah sta veliko razumevanje pokazala g. Modic, direktor drž. trgovske akademije in g. dr. Suš-

nik, direktor II. realne gimnazije, k uspehu pa sta osebno pripomogla ga. prof. Miocin in g. prof. Arko, za kar vsem prav iskrena hvala. Pri dijakinjah drž. trg. akademije je prišla do izraza pravcata trgovska podjetnost, kar je zanimivo in vredno omeniti. Nabiralne akcije je vodila znana kulturna delavka odv. uradnica gđ. Josipina Cerinšek, za kar se ji najlepše zahvaljujemo. Posebno zahvalo pa izrekamo p. n. občinstvu, ki je s svojo požrtvovalnostjo pokazalo izredno plemenitost vseh Mariborčanov.

Protituberkulozna liga v Mariboru.

Tomšičev rojstni in smrtni dan

Jutri, v nedeljo, je dvojni spominski dan prvega slovenskega novinarja in borca za svobodo slovenskega naroda, Antona Tomšiča, katerega razdejani spomenik se nahaja še na tuk. starem pokopališču. Je 98. rojstni in 69. dan

Tomšičeve smrti (26. maja je bil rojen in na ta dan je tudi umrl). Zadnja leta se je ta dvojni spomin svečano praznoval. Letos pa — z ozirom na medtem nastale razmere — se ga bodo na tihem spominjali le ožji Tomšičevi častilci.

Strahovita nevihta nad Mariborom

V prvih včerajšnjih popoldanskih urah se je nebo nad Mariborom nenavadno stemnilo. Iz črnih oblakov so švigali bliski in med grmenjem se je vtila silovita ploha. Strela je povzročila mnogo strahu. Pri Sv. Kungoti je ubila nekega moškega, pa tudi v mariborski okolici bi bila skoraj zahtevala človeške žrtve. V Sp. Dobravi pri Teznu je strela udarila v hiši gostilničarja Severja in Javorška. 16-letna Severjeva hčerka je omamljena obležala, oplazila pa je tudi njenega mlajšega bratca. Huje pa je bilo

pri sosedu Javoršku. Strela je šinila kozi streho, kjer je razmetala opeko ter omamila 13-letnega sina Alojza. S Stropa se je vsulo mnogo ometa, ki je Alojzove tri brate laže poškodoval. Tudi ti so popadali na tla. Alojza so morali prepeljati v bolnišnico, ker je po telesu ožgan. Strela je poškodovala tudi več hiš v Mariboru, zlasti v magdalenskem in koroškem predmestju. Med neurjem je padala tudi drobna toča, ki pa ni napravila škode.

infekcijo, nakar je s skioptičnimi slikami nazorno pokazala simptome in posledice raznih vnetij možganskih mren. Na kraju se je razvila med poslušalstvom, ki je dvorano dobro zasedlo, in predavateljico živahna debata, tekom katere je ga. doktorica rade volje dala razna pojasnila.

Taka predavanja so z ozirom na sedanje čase zelo potrebna in aktualna.

* Samo s KOPALNO OBLEKO in ČE-PICO v vročem dnevu in to iz modne trgovine BREČKO, Maribor, Aleksan. 23

* **Združenje zid. mojstrov** v Mariboru poziva vse one zidarje, kateri so si namenili stare delavske knjige za nove poslovne knjižice, ter še istih iz katerega koli vzroka niso prevzeli, da to čimprej storiijo zavoljo reda v pisarni. Brez nove knjižice, izdane od združenja, se ne zaposli noben zid. pomočnik.

* **Dramatski odsek Sokolskega društva v Studencih** je imel sestanek, na katerem je bil odobren novi pravilnik ter izvoljen odbor s predsednikom br. Kovačičem in podpredsednikom br. Škilanom.

* **Kam z denarjem?** V hranišnico, v zemljo ali nogavico? Tja, kjer si obetaš največ. Sledi dobremu nasvetu. Kupi za 3 din tomolsko karto Prost. gas. čete v Studencih, katero imajo vsi člani naprodaj. Z njo se udeleži tombole, ki bo v nedeljo, 2. junija, ob 14. uri pred gasilskim domom v Studencih. Glavnih dobitkov je 10, prvi je 2000 din, drugi 1000, tretji 500 din ter ostali dobitki so v različnem blagu. Poleg teh še deseterne, kvintarne, terne in ambe. Ako bi pa deževalo, se preloži na prihodnjo nedeljo. Poizkusite svojo srečo!

* **OFICIRJI, VOJAKI, POSLUŽITE SE ČIK BONBONOV PRI ŠTRAPACU!** Zaloga za Jugoslavijo: Maks Jeras, Ljubljana, Miklošičeva 34, telefon 38-36.

* **Varujte se pred zlorabami!** Iz verodostojnih virov smo doznali, da se razprodajajo priliko protituberkuloznega tedna nabiralni listki stare izdaje, ne pa listki s slikama »Zdravilišče Golnik« in »Bolnik«. Opozorjamo občinstvo, da kupuje samo ilustrirane nabiralne listke ter jih po nakupu takoj uniči. Listki brez slik datirajo iz prejšnjih let in niso več veljavni. Takisto se razprodajajo tudi tablice z napisom »Ne pljuvaj na tla!«, ki niso opremljene z imenoni založnice Protituberkulozne zveze. Vse takšne tablice, ki niso označene z imenom naše organizacije, odločno odklanjajte. — **Protituberkulozna zveza v Ljubljani.**

* **Ljudska univerza.** Redni občni zbor Ljudske univerze se preloži na sredo, 29. maja, ob 20. uri. Vršil se bo v predavalnici Ljudske univerze na Slomškovem trgu.

* **Nočna lekarniška služba** ob 25. do vključno 31. t.m.: lekarna pri sv. Antonu, Frankopanova 18, tel. 27-01; lekarna pri Mariji pomagaj, Aleksandrova 1, tel. 21-79.

* **Petroleja dovolj.** V Maribor je prišlo 30 ton petroleja. Druga pošiljka 70 ton je že na poti.

* **Koncert v parku** bo jutri od 11. do 12. dop. Igra godba poštinih nametencev in uslužbencev.

ČESKA BESEDA

Česka Beseda je narodni ples, ki je nastal v dobi največjega razmaha češkega narodnega življenja, v časih češkega narodnega prebujenja. Duhovni oče je bil pesnik Jan Neruda. Na njegovo pobudo je sestavil Ferdinand Heller zmes narodnih pesmi, katerim je K. Link dodal najlepše narodne plesne.

Prvič so Česko Besedo plesali leta 1862. v Pragi in je postala narodni ples. Poleg Češke Besede je nastala tudi Moravska Beseda, pozneje pa Slovaška.

Česka Beseda vsebuje štiri plesne skupine v dveh delih; prvi del v ¾ taktu, dočim je drugi v ¾ taktu. Med posameznimi deli se pleše ples »furiant«. Pred vsako skupino je predigra. Česko Besedo plešejo štirje pari.

Česko Besedo so izvajali mariborski učiteljski in na svoji akademiji v Narodnem domu preteklo soboto in pokazali smisel za slovensko narodno umetnost. Škoda pa je bila, da ni dosegla Češka Beseda ono stopnjo, ki jo zahteva njena skladba, kajti v nekaterih delih je zgrešila, tako da občinstvo ni moglo dobiti prave slike češkega narodnega plesa (na pr.: »Kalamajka«). Velika napaka je bila v nerazlikovanju tempa v posameznih delih, kajti vsaka pesem ima svoj ritem.

Opozoriti moramo na to, da bi se lahko pred izvedbo posvetovali s tukajšnjimi češkimi krogi, ki dobro poznajo svoj narodni ples, kajti plesali so ga še svoj čas v Mariboru na plesih. Gotovo bi z veseljem pomagali, da bi dosegel ples značilnost češke folkloristike.

Mariborski učiteljski krogi so pokazali čustvo za slovanstvo in pričakujemo, da ostanejo v bodoče zvesti svojemu programu. V.

* **Ure in zlatino** prejmete poceni, tudi na obroke, pri M. Ilgerjev sin, urar in juvelir, Gosposka 15.

* **Knjižnica Delavske zbornice v Mariboru** zaznamuje lep napredek. V prejšnjem letu je izposodila 13.533 knjig, to je 798 več kakor lani v istem času. Knjižnica je odprta vsak delavnik od 10. do 12. in od 17. do 20.

* **Zdravniško dežurno službo** za nujno pomoč članom OUZD in njihovim upravičnim svojem vrši v neodložljivih primerih in v odsotnosti rajonskega zdravnika v nedeljo, 26. t.m., dr. Wankmüller Alfonz, Maribor, Franciškanska ul. 8-III.

* **Režiserski in šminkarski tečaj** pod vodstvom gledališkega strokovnjaka prireditelja kulturnih društev v Mariboru v nedeljo, 26. t.m., s pričetkom ob 10. v mali dvorani Narodnega doma. Za tečaj je precejšnje zanimanje, saj je prijavilo 20 včlanjenih društev 36 udeležencev.

* **Vse panoge industrijske in obrtniške proizvodnje** bodo zastopane na letošnjem Ljubljanskem velesejmu od 1. do 10. junija. Zaokrožene celote bo tvorilo poštvo, avtomobili, avtobusi in motorna kolesa, razstava o zaščiti pred napadi iz zraka, mala obrt, naša vsakdanja hrana, zobna tehnika, domača obrt, moda, tujski promet. Tako bo ta velesejem živ in zanimiv. Z namenom, da obišče velesejem, lahko vsakdo odpotuje že 27. maja v Ljubljano, ali pa kadarkoli do 10. junija, vrača se med 1. in 15. junijem. Če na odhodni postaji kupi poleg cele vozne karte za Ljubljano še rumeno železniško izkaznico za dim 2— in obišče velesejem, ima s staro karto in železniško legitimacijo brezplačen povratek.

* **Pavešič Kamnica.** Jutri v nedeljo odjoki na raznju.

* **Otvoritev idilične Park kavarne** v mariborskem mestnem parku v nedeljo, 26. maja.

* **Sokol Maribor II. Pobrežje** sporoča, da se vrši **TELOVADNA AKADEMIJA** v nedeljo, 26. maja t.l., ob 20. uri (ne pa v soboto). **Telovadni nastop** je preložen na nedoločten čas.

VELIKA TOMBOLA gradbenega odseka Sokolskega društva Maribor-matica, 16. junija 1940.

ZLET MARIBORSKE SOKOLSKÉ ZUPE MARIBOR 2.8 in 9. JUNIJA 1940.

Kino

* **Grajski kino.** Danes izborna in razkošna komedija »Halo Janine«. Marika Rökk, Johannes Heesters.

* **Esplanade-kino.** Zabavni in veseli velifilm v nemškem jeziku »Divja mačka Arizona« z Jano Withers, znano iz filma »Ciganček«.

* **Kino Unlon.** Do vključno ponedeljka veliki zabavni film »Marko Polo«, pustolovni doživljaji največjega trgovskega potnika. Gary Cooper.

* **Kino Pobrežje** 25. in 26. maja: »Banditi prerije« Buck Jones film.

Mariborsko gledališče

Sobota, 25. maja, ob 20.: »Krisalida«. Red C.

Nedelja, 26. maja, ob 20. uri: »Gejša«. Goslovanje J. Povheta. **Zadnjič. Zlžžane cene.**

Lastniki gledaliških blokov se opozarjajo, da izrabijo svoje bloke, ker bi jim sicer zapadli. Gledališka sezona se namreč že bliža h koncu in bo le še nekaj dramskih predstav ter opera »Ples v maskah« in ljubljanski balet.

Slavko Lukman odide v Dalmacijo

Znani operni pevec g. Slavko Lukman, ki je priredil zadnje mesece vrsto uspešnih koncertnih nastopov, bo začetkom junija odpotoval v Dalmacijo na daljšo koncertno turnejo. Zadržal se bo dalje časa v Dubrovniku, kjer je v nekem vodilnem hotelu angažiran za več tednov. S svojim prikupnim tenorjem, ki se mu pozna odlična italijanska belkantišna šola, bo razveseljeval letoviščarje. Pel bo tudi v vseh večjih mestih ob našem Jadranu. Kljub 40 letom — danes slavi namreč operni pevec Lukman 40-letnico življenja — je njegov tenor še vedno svež in močan. Pozna se mu, da je v zadnjem času absolvirjal vrsto večjih koncertov v tujini, kjer si je pridobil potrebno koncertno rutino. Za slovo bo g. Lukman priredil še koncert v Selnici ob Dravi 1. junija, kamor so ga

povabili vrli in za lepo pesem vedno vneti Kobanci.

PREDAVANJE O MENINGITISU

V okviru Ženskega društva je v sredo dne 22. V. 1940 predavala v Ljudski univerzi gospa dr. Stana Leban, specialistka za otroške bolezni v Mariboru o »meningitisu«.

Predavateljica je najprej opisala vse vrste meningitisa (meningitis serosa, meningitis purulenta, meningitis tbc, in meningitis syphilitica) njihov vzroke, potek in posledice. Opozorila je posebno na nevarnost meningitisa tuberkuloze, ki zahteva razen meningitisa cerebrospinalis epidemica pri nas največ žrtev v otroški dobi.

V drugi polovici predavanja je obširneje govorila o meningitisu cerebrospinalis epidemica t. j. o nalezljivem vnetju možganih mren, ki zavzema radi specifičnega povzročnika, velike nalezljivosti in jako izraženih simptomov posebno mesto med prej omenjenimi meningitidami, ki niso nalezljive. Poudarila je važno nalogo »kliconoš« t. j. oseba, ki same ne obole, čeprav so inficirane in prenašajo na svojih sluznicah, nevarne klice — meningokoke, ter tako širijo epidemijo nalezljivega vnetja možganskih mren. Sledila so navodila kako se je treba v času epidemije zaščititi pred

Prirodopisna kramljanja**Lov za skrivnostnim cvetjem orhidej****Dogodivščine večkratnega milijonarja, ki hoče najti še kraljico orhidej**

Kakor velja vrtnica za najlepšo cvetlico naše zemlje, tako velja orhideja za najbolj skrivnostno. Dolgo je bilo sploh neznano, kako jo je treba sejati oziroma saditi, da dobiš uporabne rastline. Po dolgotrajnih trudapolnih poizkusih so šele prišli na to, da ta zagonetna rastlina potrebuje za svoje seme posebno prst, ki vsebuje mikroskopsko majčkene glivice. Te glivice se zaležejo v seme, povzročijo s tem, da vzkali, same pa pri tem odmrejo.

Dandanes gojijo v velikih cvetličnjakih vedno nove umetne vrste orhidej, ki pa ne dosežajo ne v barvah ne v oblikah naravnih cvetk. Zato je tudi še zdaj dosti podjetnih mož, ki se lotevajo nevarnega, a dobičkanosnega poklica: lova na orhideje, in ki po vlažno-toplih džunglah še vedno najdejo nove vrste, ki jih doslej še ni gledalo človeško oko.

PRVAK LOVCEV NA ORHIDEJE

Eden najbolj slovečih lovcev na orhideje našega časa je Henrik Thaarup, rodom Norvežan. Prvotno je bil mornar, a svoj prvi pohod na orhideje je napravil šele v starosti 30 let. Imel je pa Thaarup vse življenje posebno srečo. Svet mu ima zahvaliti 147 novih vrst, kar je senzacionalen uspeh. Vse je nabral na svojih potovanjih ob reki Amazonas v Južni Ameriki. Te kraje pozna Thaarup bolje kakor kdorkoli na svetu. Ko se je leta 1928 neka odprava podala v še nepoznane pokrajine amazonske reke, je naprosila za vodnika tega norveškega lovca na orhideje. Šel je z njo in prinesel tudi s tega potovanja 11 novih vrst.

NAJTI HOČE KRALJICO

Thaarup je danes 63 let star, večkratni milijonar in bi lahko v svoji vili v Rio de Janeiru užival mirno udobno življenje, toda njegova strast mu še vedno ne dá mirovati. Nedavno so poročali časopisi, da se odpravlja na nov pohod v amazonske džungle. »Moram še najti kraljico orhidej,« tako je izjavil časnikarjem.

O svojih doživljajih je Thaarup rad pripovedoval v klubu prijateljev orhidej. Eden njegovih poslušalcev pravi, da do ti doživljaji en sam napet pustolovski roman. Thaarup, ki je preživel dolgo let v gozdovih Južne Amerike, si je ustvaril neko lastno filozofijo, svojstvene nazore o tem svetu. Kdor je bil tolikrat v življenjski nevarnosti kot on, ta postane pač trd in ravnodušen tudi nasproti smrti.

ČE KROKODIL PREVRNE ČOLN

Thaarup pripoveduje o svojih vožnjah s čolnom po rekah, kjer mrgoli krokodilov, na bregovih pa strupenih kač, ki se spuščajo z dreves ko strelice. Komur se prigodi, da mu krokodil prevrne čoln, ta je izgubljen, ne zaradi krokodila, marveč ker ga v trenutku razmesarijo ribe, ki jim pravijo piranhe. Proti tem zverim so krokodili naravnost nedolžne živali. Če zadeneš krokodila pravilno med oči, se v skoku požene iz vode, nato pa potone na dno, kjer ga njegovi bratje pojedjo, kakor se spodobi. Treba torej samo, da si dober strelec. Toda proti ribam piranham, ki napadajo v trumah vse, kar je živega padlo v vodo, je človek brez moči in obrambe. V nekaj sekundah je pržrt do zadnjega koščka mesa in spremenjen v okostnjak.

POŠASTNA KAČA

Med kačami je najbolj nevarna, takozvana pljuvalka, ki brizgne v nasprotnika droben dežek strupa. Če pride ta strup v oči, povzroči oslepljenje ali vsaj dolgotrajna vnetja roženice. O nekem svojem srečanju s tako kačo je pripovedoval Thaarup: »Nekoč, bilo je že pozno proti večeru, sem na polpodrtem debelu drevesa, ki ga je drugo drevje zadržalo pred padcem, zagledal orhidejo, katere lepota me je takoj prevzela. Kakor sem mogel ugotoviti skozi daljnogled, ni bila redka vrsta, toda njene semenske kadičice sem na vsak način hotel imeti v svoji torbi. Pa sem plezal gor po poševnem debelu, mestoma sem lahko stopal celo pokoncu — drevo je imelo pri tleh skoraj tri metre premera — in sem se približal tej orhideji, katere cveti so napolnili vijoličastim zvoncec, iz katerih

so viseli dolgi rumeni jeziki. Stoprav, ko sem zabijala železni klin v deblo, da privežem vrvi, po kateri bi se moral spuščati dol do visečih cvetov, pa zaslišim levo nad seboj ostro sikanje. Obrnem glavo v to smer in zapazim pol metra visoko dvignjeno telo kače z besno napihnjeno glavo. V trenutku sem potegnil pištolo in ustrelil, napihnjena glava se je razklala, a v istem sem že tudi začutil neko roso, — zatisnil sem oči, a je bilo že prepozno. In tako sem svojo strast do orhideje — strast zato, ker bi za to vrsto nikoli nič ne dobil — poplačal z dolgotrajnim obolenjem svojega levega očesa. Skoraj štiri tedne nisem nič videl, in če bi bil dobil strup v obe očesi, tedaj bi bil tistikrat menda napravil svoj zadnji mojstrski strel.

30.000 DOLARJEV ZA EN CVET

Lov na redke orhideje je tudi še dandanes tuintam dobra kupčija. Zelo veliko

je po svetu ljubiteljev orhidej, ki imajo za te zlahkne cvetlice posebej zgrajene steklene rastlinjake. Seveda pa je dandanes že težko odkriti še kako neznano, novo vrsto. Če se komu posreči najti kak posebno dragocen cvet, kakor ga je pred

Že stoletja zdravi **ROGAŠKA SLATINA** s čudotvorno močjo svojih zdravilnih vrelcev razne bolezni: želodca, črev, jeter, zlatenico, žolčnih kamnov, presnavljanja, debelosti, ledvic, mehurja, sladkorne bolezni itd.

Znana strogo dietetična kuhinja, krasno sportno kopališče. Idealno okrevališče. Pred in po sezoni znatni popusti.

Zdravljenje pozimi in poleti, Informacije daje ravnateljstvo zdravilišča

ROGAŠKA SLATINA**Lastovičja gnezda kot izredna poslastica**

Kakor znano, so lastovičja gnezda na Daljnem vzhodu zelo priljubljena jed domačinom. Kitajci, ki so znani sladokusci, poznajo to jed že 150 let. Domovina te poslastice je prav za prav Indokina, dežela Anam. Leta 1800 je anamski cesar Gia Long vpeljal to jed. Na skalah anamskih otokov so bila lastovičja gnezda v velikih množinah. So to tako zvane Salanganes lastovice. Kot izredna jed na cesarskem jedilnem listu so se ta gnezda zelo obnesla, prihajala so naročila z vse-

ga Daljnega vzhoda. Iznajditelju te jedi, svojemu višjemu uradniku je dal cesar v zahvalo monopol za ves izvoz gnezd. Ta so postala tako draga, da so jih iskali po vsej obali Azije. Danes takšnega monopola ni več, anamski cesar pa še vedno deli koncesije nekaterim odličnejšim družinam, ki plačujejo visoke davke od donosnega posla. Anamci trdijo, da imajo lastovičja gnezda izredno sladek, prijeten okus...

Učenjak ki je „stisnil“ vodo

Dolgo so se kemiki in fiziki po svetu bavili s problemom, kako bi stisnili vodo. Doslej so bili učenjaki mnenja, da je to mogoče le teoretično. Pred kratkim je pa učenjak J. Basset s poskusom dokazal, da je mogoče tudi dejansko vodo stisniti, in sicer pod ogromnim pritiskom 25.000 atmosfer.

Voda je bila v posebnem valju, pritisk jo je pa stisnil tako, da se je 100 cm visoki vodni steber skrčil na 65 cm. Brez ogromnega pritiska učenjak pač ne bi bil

dosegel takšnega uspeha. Ali sploh veste, kakšen pritisk je to? Tolikšen, da je tam, kjer je morje najgloblje, torej okoli Filipinskih otokov, vodni pritisk še zmerom 25krat manjši.

S tem poskusom je učenjak dokazal, da se pod tako visokim pritiskom spreminja fizične lastnosti tvarin; tako tudi ni nemogoče, da veljajo za kemijske procese pod tako visokim pritiskom novi kemijski zakoni.

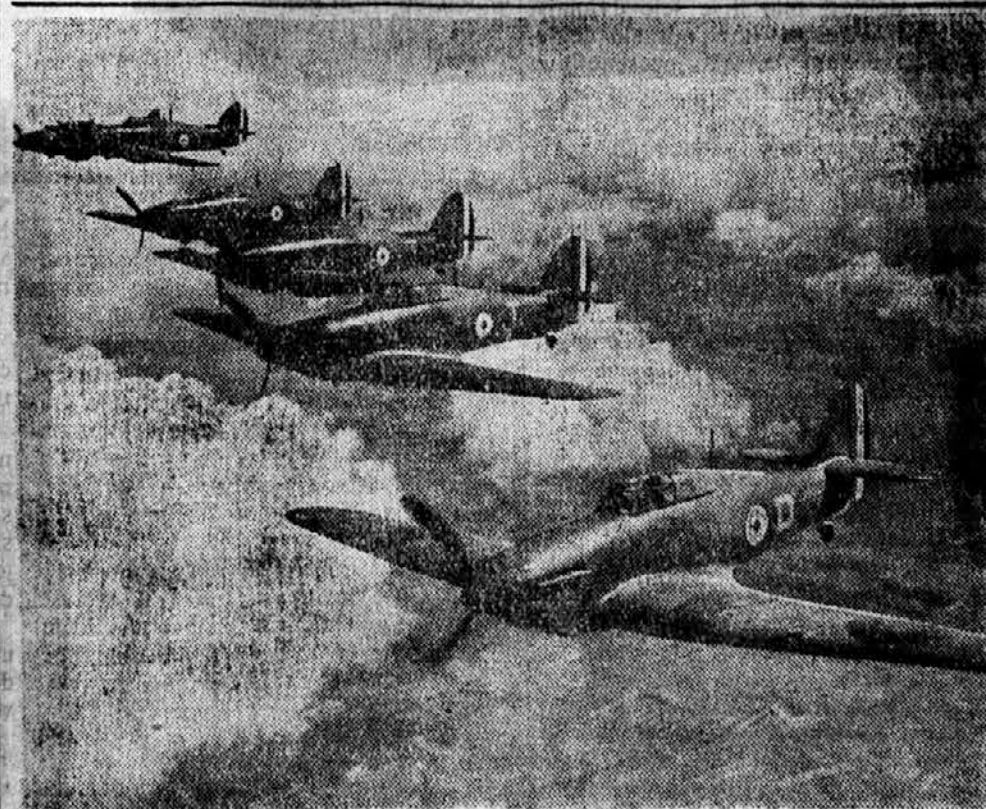
Tudi žaba ima svoj prostor na luni

Ljudska domišljija je ustvarila iz peg in temnih senc na luni najrazličnejše figure. Tako vemo, da se luna smeje z neba kakor napihnjeno lice človeka, da-

Največji vojskovodje in osvajalci sveta, piše »Nova Riječ«, Aleksander Makedonski, Hanibal in Napoleon niso preživeli svojih vojnih uspehov.

Kongres dvojkov in trojkov je bil v mestu Bako v Teksasu, USA. Navzočih je bilo nad sto parov odnosno trojk, ki so jih zdravniki strokovno pregledali. Izsledki bodo objavljeni.

lje so na njej oblike zajca. Nemało razširjeno je tudi mnenje, da se najdejo v mesečevih sencah podobe žabe, kakor posebno trde severnoameriški Indijanci. Njih legenda pravi, da je vrglo sonce žabo luni v obraz. Žaba je postala tako žena lune. Ker verujejo Indijanci, da vpliva luna na dež in ker jim je žaba tudi simbol skorajšnjega dežja, so spravili luno in žabo v zakonsko stanje. Ponekod verujejo celo, da po žabi luna, zato nastopi mlaj. Tudi južnoameriški Indijanci in Kitajci imajo iste vraže. Kitajska žaba v luni ima celo samo tri noge.

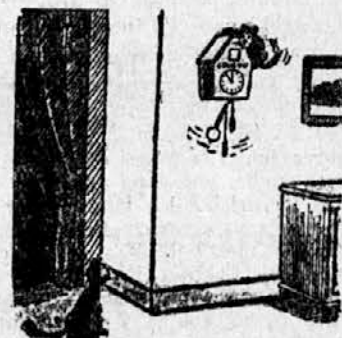
Angleška lovška letala v bojni črti nad bojiščem

leti našel Thaarup, ta je potem na konju. Thaarup je namreč za neko orhidejo, ki jo je našel v globokih džunglah Manile, dobil 30.000 dolarjev. Neki ameriški milijonar je plačal to vsoto.

Toda lovcem na orhideje ne gre toliko za ceno kakor za iskanje samo. Je to strast, ki ščegeta živce in ki jo vsepovsod prežeče nevarnosti še bolj podžiga. Orhideje ali zlato — ni plen, ki mika, ampak lov za njim. Kakor je pač tudi želja mikavnejša nego njeno izpolnjenje...

Avtomobil je padel iz neba v San Franciscu. Nekemu bogatašu so prevažali nov avto z letalom, pa se je v višini 800 m odtrgal od aviona in padel na ulice vlemesta ter se razbil. K sreči ni bilo človeških žrtev.

Rimljani so bili tepeni v mnogih bitkah od Kartazanov, Hispancev, Galcev, Teutonov, Germanov in Kelto, pa so kljub temu zavladali vsemu antičnemu svetu.

Ura s kukavico — Še malo potrpi, zdaj bo skoro 12...

12 milijonov litrov bencina porabi Nemčija dnevno med ofenzivo za svoje tanke in letala, računa »Daily Telegraph«.

Zlato Holandske, Belgije in Švice peče veliki prekomornik »Washington« v USA. Sovjetska vojska šteje danes 12.600.000 vojakov kadrocev in rezervistov. Če vpokličejo sovjeti vse obveznike od 19. do 40. leta, lahko postavijo na fronto 21 milijonov mož.

Telefonske zveze Velike Britanije z evropsko celino so pretrgane, ker je neka podmornica poškodovala kabel.

Tudi o blinkočih so delali angleški delavci v tovarnah, kjer se s polno paro gradijo tanki. »Daily Telegraph« pravi, da se ni treba vznemirjati zaradi 90-tonskih tankov Nemčije, ker da »ima Anglija takšnih in še večjih letečih trdnjav tudi na razpolago.«

Človeški ugriz strašnejši od živalskega

Mnogi borci s soške ali druge fronte se še spominjajo, kako so drugače sicer dobrodušni in pohlevni Bosanci po naskokih besni žvečili v ustih krhelj ušesa ali karkoli, kar so v navalu jeze odgriznili med spopadom sovražniku. To je bil ugriz, strahoten ugriz v polzavesti, ki je za prizadetega večkrat lahko strupen.

Zdaj je neki ameriški znanstvenik hotel dognati, kateri ugrizi so med najbolj strupeni in nevarnimi na svetu. Najbolj strupeni so kajpak ugrizi nekaterih trop-skih strupenjač.

Ta učenjak trdi v svoji dolgi znanstveni razpravi, da je med ugrizi zdravih bitij, pa bodisi živalskih ali človeških, nedvomno ugriz zdravega človeka vse nevarnejši kakor ugriz zdrave živali, in sicer zato, ker ima človek v ustih mnogo več bakterij kakor žival.

Ženski kotichek

Rože — čar stanovanja

Soba, v kateri je okusno razvrščenih nekaj cvetličnih lončkov in nekaj vaz s cvetjem, ima vedno poseben čar. Po rastlinah spoznamo značaje stanovalcev. Vsaka gospodinja bi se morala naučiti, kako je treba ravnati s cvetlicami. Posebno bi morala poznati za vsako rastli-

edino v steklene vaze. Prostor, kamor postavimo vaze, izberemo po svojem okusu. Na pogrnjeni mizi bi morale biti vedno cvetlice.

Večkrat se zgodi da je rastlina v lončku začela gniti. Temu se lahko ognemo, če pazimo, da rastlina nima prevelikega lončka. Zakaj zmerom bomo spoznali, da so začele korenine razpadati, ker je bil lonček prevelik.

Kakor hitro zapazite, da so začele korenine gniti, morate rastlino takoj vzeti iz lončka. Korenine operite na rahlo s mlačno vodo in previdno odrežite vse obolele poganjke (korenine). Potem jo presadite v manjši lonček, ki ste ga napolnili s svežo prstjo.

Presajene rastline, ki so tik poprej začele gniti, je treba iz početka previdno in prav malo zalivati. Če jih preveč zalivate, bodo spet začele gniti.

Nekatere grde razvade

Prav za prav je težko kritično govoriti o tem vprašanju, ker kdo je prav za prav brez napake, brez najmanjše slabe razvade. Vendar pa te grde navade pri nekaterih preidejo tako v kri in meso in zavzamejo takšen obseg, da jih že lahko nekoliko pokritiziramo.

Seveda je vprašanje, kateri spol jih ima več, toda naj bodo za enkrat na vrsti ženske.

Ena, vsekakor najgrša ženska navada je brezdvomno to nesrečno klepetanje in obiranje drugih ljudi, ki še nikoli ni rodilo nič dobrega, pogosto pa našlo svoj konec na sodniji. Ne praskaj drugih, da te ne bodo ogreble, ne išči iveri v tujem očesu, ko pa v svojem ne vidiš bruna.

Kuhinja

Ohroutova juha. Zreži na rezance eno veliko ali dve majhni ohroutovi glavi in 3 krompirje. Deni v kozico žlico masti, zarumeni v njej žlico drobno zrezane čebule, prideni še žlico presnega masla, drobno zrezanega zelenega peteršilja, ohrout in krompir. Pokrij in praži. Ko se že malo zarumeni, potresi nanj 2 žlici moke, zalij z 2 in pol litra zelenjavine juhe ali vode, osoli in prideni dve šestnajstinski litra riža. Ko je riž mehak, je juha gotova.

Stajerska juha. Kuhaj mehko pol litra fižola. Posebej pa skuhaj 4 olupljene, na kocke zrezane krompirje. V kozico deni 2 žlici masti, zarumeni v njej žlico drobno zrezane čebule in 3 žlice moke, prilij malo kisa in krompirjevo vodo, pa razmešaj, da je prežgane gladko. Zdaj zmešaj fižol in krompir z vodo vred skupaj; prideni lorberjev listič, pol žlice soli in malo popra. Ko še malo prevre, je juha gotova.

Bržola na hitro. Stolci bržola, da je prav tanka, jo posoli in potresi s poprom. Razgrej v plitvi ponvi žlico masti ter vrzi vanjo zrezano čebulo; ko je rumena, jo poberi na krožnik, v mast pa položi bržolo ter jo naglo zarumeni po obeh straneh. Nato odlij nekoliko masti, prilij 2 žlici juhe, prideni prej zarumenelo čebulo ter postavi jed s krompirjevimimi kosci in solato na mizo.

Usukanec z gobami. Zavri 2 litra vode, jo osoli in prideni 3 pesti poparjenih in ožetih gob. Ko se gobe nekaj minut kuhajo, jim prideni 4 pesti iz moke in jajca pripravljene usukanca. Ko vse skupaj 12 minut vre, prideni redko rumeno prežganje iz 2 žlic masti in žlice moke, pusti, da vse skupaj še nekaj minut vre, prilij žlico kisa in postavi na mizo.

Možgani ocrtvi. Osnazene in odtečene možgane zreži na 2 prsta široke kose (n. pr. iz ehli govejih možgan napraviti 8—10 kosov). Vsak kos potresi s soljo in s prav malo popra; čez nekaj minut jih povaljaj v moki

in v raztepenem, z vodo zmešanem jajcu in drobtinah, jih položi v razbeljeno mast ter počasi ocrtvi, da se po obeh straneh zarumene.

Možgani z jajcem. Osnazene in oprane možgane sesekljaj. V široki kozi razgrej žlico masti, prideni žlico drobno zrezane čebule in zelenega peteršilja, in ko se čebula prav malo zarumeni, še možgane, ki jih na odprtem ognjišču dobro mešaj in praži 10—12 minut. Nato prideni možganom žlico drobtin, nekoliko soli, velik ščepec popra in 2 raztepeni jajci. Ako so možgani veliki, jim prideni še lahko 3—4 jajca.

Vampi ocrtvi. Mehko kuhane, še nekoliko tople vampe zreži na tri prste široke in prst dolge kose, jih povaljaj v moki, raztepenem jajcu in drobtinah ter naglo v vroči masti po obeh straneh ocrtvi. Postavi jih s solato na mizo.

Vampi v paradižnikovi omaki. Zreži ½ kg kuhanih vampov na drobne rezance; deni v kozo veliko žlico masti, in ko se ta razgreje, prideni drobno, na košč-

ke zrezano čebulo. Ko se ta zarumeni, prideni vampe in jih praži ¼ ure. Nato potresi za veliko noževko konico paprike, osoli in potresi še z žlico moke. Ko se vampi še nekoliko popražijo, jih zalij s tremi osminkami juhe in 1—2 žlicama paradižnikove mezge. Ko vse skupaj prevre, so vampi gotovi. Stresi jih v skledo, obloži s krompirjevimimi kosci in potresi z nastrganim bolinjskim sirom.

Medeni kekci. Deni na desko 40 dkg moke, 4 dkg surovega masla, 8 dkg sladkorja, 2 žlici medu, 1 jajce, pol žličice cimeta in dišave, drobno zrezano lupino polovice limone, 4 žlice mrzlega mleka in pol dkg jedilne sode. Napravi iz vsega tega najprej z nožem in še z rokami testo, ga razvaljaj za nožev rob na debelo in izreži iz njega z obodom različne oblike, jih pokladaj na pekač, za prst narazen in peci v srednje vroči pečici. Ti kekci so zelo hitro pečeni in jih je iz tega testa zelo veliko.

Ne varčuj, kjer ni treba!

Da bo jasno: govorim o papirnatem prtiču (serviet). Papirnati prtič je prav dobra reč pri sadju. Ponavljam: pri sadju!

Toda naše najmlajše gospodinjice so se navadile dajati papirnat prtič n. pr. tudi k čaju. To pa ni lepo, kakor če bi rekli gostu: »Za ta trenutek, ko boš pri nas, vendar ne bomo prali poštenega prtiča.« Veste, takole v bifeju, to je nekaj drugega. Tam si obrišemo prste po sendviču v takšen papir, ga zmečkamo in odvržemo. Ampak doma, kjer hočemo sesti za mizo in si pogrniti prtič lepo na kolena, moramo imeti pralne platnene prtiče, ki ne puščajo vlaken na obleki, se ne umazujejo tako hitro in se dajo prav lepo prati.

Samo tak prtič je prijeten ter izpričuje skrbno gospodinjstvo. Dobra gospodinja mora imeti doma seveda tudi papirnat prtič, da sadje ne zamaže lepega namiznega perila, toda nikoli jih ne daje h kakih drugi jedi razen k sadju. Isto velja za gostilniško obrt. Če dobi gost čeden, opran in lepo zlikan prtič, ima o vsem podjetju mnogo boljše mnenje, kakor če se mu položi h krožniku kos papirja. Morda porečete, da so to malenkosti. Seveda so, toda življenje sestoji iz samih malenkosti, po katerih vas sodijo ljudje.

Pogajanja za sklenitev miru se vodijo v največji tajnosti med Japonsko in Kitajsko v Hongkongu, poročajo šanghajski listi.

Ogorčenje gospodinj radi draginje

Naša gospodinjstva so zadnje čase vedno bolj ogrožena radi neprestanega dvigovanja cen. Brezuspšne prošnje po povišanju plač so utihnile. Dobro, če ni mogoče, saj smo navsezadnje uvidevni. Toda to, da cene živilom iz dneva v dan rastejo, ne more naleteti pri obupanih gospodinjah onih slojev, ki morajo računati z vsako paro, na uvidevnost, temveč kvečjemu na ogorčenje. Da je porast cen v 50 procentih le umazano delo izkoriščevalcev, o tem ni dvoma.

Letošnja klavarna pomlad je dobesedno ustavila rast razne zgodnje zelenjave, vrtnarske produkte si pa lahko privoščijo le nekateri, predvsem pa oni, ki živijo v mestu — seveda, če imajo denar. Nov krompir gnije v zemlji, stari je pa šele prava redkost in je skoraj tako drag kakor jajca. Od samega riža in makaronov pa tudi ne moremo živeti, končno pa tudi to ni tako vsakdanja in cenena stvar. Pa meso? No, to je šele pravo poglavje zase. Naravnost ne-

varno so poskočile cene. Pa če bi bile v veljavi one, ki jih beremo v tržnih poročilih, bi še nekako šlo, toda ko prideš v mesnico, je vse drugače. V tržnem poročilu dobiš teletino že za 14 in 16 din, v mesnici pa je kar po 20 dinarjev. Ker pa rabiš za telečjo pečenko še precej masti, za katero moraš že tudi dati skoraj četrt stotaka, in ako imaš poleg tega doma še 5—6 kljunov, ki samo jedo, a nič ne zaslužijo, potem ti ne preostaja nič drugega, kakor da si uvedeš v tednu 7 brezmesnih dni. Nastane potem samo vprašanje, kaj naj kuhaš?

Bilo bi torej za nas uboge gospodinjice res prijetno iznenadenje, če bi se končno že našla učka pot, po kateri bi se zavrl vsaj ono zvišanje cen, ki je razpolnooma nepotrebno in temelji zgolj na izkoriščevanju. Če se je pokazala potreba, da so se zvišale cene petim ali desetim produktom, s tem še ni rečeno, da se mora zato podražiti vse od mesa do semen mesečne redkvice.

Sergiusz Plasecki

★ LJUBLJENEC ZVEZD

6 Roman iz tihotapskega življenja in življenja poljsko-ruski meji

Kapitanova hčerka je zbežala ter našla kmetijo, kjer je stanoval njen oče, predno je odšel v Rusijo. Ostala je pri kmetu, danes. Sodijo, da je blazna, a jo imajo radi, ker je zelo dobra in delavna. Čez nekaj časa je izidil kapitan, pa se odlel imenuje Kapitanova gonila.

Poslej se je pričel prikazovati na griču ob meji privid. Nekaj obmejni stražar je streljal. Petkrat je ustrelil iz karabinke. Privid je izginil. Naslednjega dne je vojak raztrgala granata, ki se je igral v kasarni. Kasneje sta se dva pogumneža zasula privid s krogli. Čez dva dni je eden padel na meji pod strel — drugi je težko obolen in umrl v bolnišnici. Poslej nihče več ne preganja privida.

To zgodbo mi je povedal Jožef, ko sva se vrnila domov. Zanimala me je, kaj je zvenela kot bajka — a je bila resnica. Kasneje jo je potrdilo še mnogo drugih ljudi.

Dolgo smo stali na polju ob meji, ter zrl na prikazen, ki se je oddaljevala. Z največjo previdnostjo smo prečkali cesto, ki vodi na mejo, in kmalu nato stopili na cesto, ki vodi v Rakovo.

Pri milinu so se fantje razšli na vse strani. Jaz in Jožef sva krenila proti njegovemu domu. V hišo nista stopila, ampak sva šla na skedenj in legla na sveže, dišeče seno.

Zjutraj me je prebudila Janinka, mlajša, Trofidina sestra. Janinka je bila nevedno deklet; bilo ji je šele dvanajst let, a je bila resna kot odraslo deklet. Včasih je zastavljala tako presenetljiva vprašanja, da je bilo nanje težko odgovoriti.

»Pojdite k zajutru, sonce že žge!« mi je rekla.

»Prosil sem jo, naj mi prinese brisačo in milo. Odšel sem skozi sadovnjak k reki. Šla je za menoj.

»Pojdi domov... Takoj pridem...«

»Tu bom sedla. Ne bom gledala... Ne zanima me! Jožef me včasih tudi odganja. Pa ni lepo, preganjati mlajše...«

»Sedi, sedi. Kako si še neumna!«

»Prav je tako. Ko bi bili vsi modri, bi zblazneli!«

Ostala je pod vrbo, jaz pa sem šel čez prodje. Okopal sem se in se vrnil. Janinka je cepetala ob meni.

»Helena mi je povedala, da ste siromak,« je potem rekla.

»Zakaj?«

»Ker nimate ne mame, ne brata, ne sestre...«

»Toda imam Jožefa.«

»No, da, toda sestre nimate!«

»Tebe imam.«

»Toda mene ne ljubite!«

»Ker si majhna in neumna. Ko zrasteš,

te bom ljubil. In ne le jaz, ampak mnogo fantov.«

»Prava reč...«

Tega se je prav gotovo naučila pri starejših dekletih.

V sobi me je pričakovala Hela, starejša Jožefova sestra. Čedno deklet, plavalaska približno osemnajstletni let. Bila je prav tako nasprotna Janinke. Ta se ni nikdar smejala, dočim je Helena prasnila za vsako malenkost v smeh — in se smejala do solz, včasih za enostavno neumnost.

Helena mi je prinesla čaj, kruh, maslo in kmečki sir.

»Jejte, prosim vas. Čakala sem na vas, ker bi šla rada v sadovnjak.

»In kje je Jožef?«

»V mesto je odšel. Moral bi se že vrniti. Naročil nam je, naj vas ne budimo. Toda kdo bi bil tako dolgo lačen?«

Potlej je odšla Hela v sadovnjak, in jaz sem ostal sam z Jeninko. Pil sem čaj, dekletce je zlezlo na zofo, naslonilo glavo med dlani ter mi odkrito zrl v obraz.

»Kaj me tako gledaš?«

»Zajcu ste podoben.«

»Zajcu?«

»Malemu zajčku. Videla sem ga, ko je glodal zelje. Jožef ga je ujel in prinesel domov. In gobček je vrtel kot vi!« In jela je migati z usti in nosom.

»A ti si podobna sraki.«

»No, in kaj?«

»Da. Sraka čepi na plotu, z glavo kin-ta in ziha za ljudmi!«

Mati je poklekala Janinko v kuhinjo in v sobi sem ostal sam. Hodil sem sem in

tja po veliki sobi. Skozi okno sem videl, da se po cesti vleče dolga vrsta kmečkih vozov. Spomnil sem se, da je danes v mestu semeni.

Prižgal sem si cigareto ter sedel na stol pri oknu na sadovnjak, ki ga je delilo od hiše ozko dvorišče. Videl sem Hela, ki je stala na lestvi, trgala sadje in ga dajala v koš, pritrjen na klinu. Dolgo sem jo opazoval, skrivajoč obraz za cvetlicami na oknu.

Potem sem slisal, kako so se odprla vrata. Mislil sem, da se je vrnil Jožef; pa sem opazil, da je prišel približno dva in tridesetletni mož v temni modri obleki, z lakastimi čevlji in belo kapo na glavi. V roki je imel bič, s katerim je med hojo opletal po nogah. Obraz je imel pravičen, s črnimi brki in svetlimi nemirnimi očmi.

»Kdo je to gospodič?« sem pomislil. Kako bi mogel vedeti, da bo vprav ta človek v bodočnosti krivec hudih dni zame in moje prijatelje.

Neznanec se je z nekoliko smešno nežnostjo priklonil Heli. Dekle se je ozrlo nanj — njen obraz se je razsvetlil v vesel smeh. Neprijetno mi je bilo. V Hela sicer nisem bil zaljubljen, toda rad sem jo imel kot tovarišev sestro in prijetno dekletce.

Neznanec je stopil v sadovnjak ter se ustavil ob lestvi. Heli je nekaj pripovedovala. Zasmejala se je ter stresla z glavo, ozaljšano z dolgo gosto kito, in mi nekaj odgovarjala.

»Gobčka grlita,« sem skoraj jezno mislil.

Šahovsko življenje na Hrvaškem

Odkar je bila na Hrvaškem ustanovljena Hrvatska šahovska zveza, se je šahovsko življenje močno razvijalo, dasi je bilo že pred tem silno živahno. Posebno agilni so postali klubi v provincijalnih mestih in trgih, kjer naravnost kipi šahovska razgibanost. Na čelu seveda še vedno stoji Zagreb s svojimi glavnimi kluboma Amaterskim šahovskim klubom in Zagrebskim šahovskim klubom. Poleg njih je v Zagrebu cela vrsta manjših klubov. Med njimi je treba zlasti imenovati delavske klube različnih strok, kot grafičarjev, usnarjev, obrtnikov itd. Le-ti marljivo gojijo kraljevsko igro ter ob plemeniti igri združujejo na stotine šahistov. Mirno lahko rečemo, da je danes Zagreb po številu organiziranih šahistov in šahovskih klubov na prvem mestu v naši državi. Zagreb ima danes močan in odličen kolektivni šah, močni pa so tudi nekateri drugi centri kot Borovo, Osijek, Karlovac itd.

Temovanje za klubsko prvenstvo

Po vseh hrvatskih mestih so sedaj v teku temovanja za klubsko prvenstvo Hrvatske šahovske zveze. Iz dosedanjih rezultatov in tekem je razvidno, da sta še vedno najmočnejša kluba Amaterski šah. klub in Zagrebski šah. klub. Med njima bo verjetno prišlo tudi do odločilnega finala. Poročila pripisujejo ASK vse šanse za prva Hrvatske.

Prvenstvo ASK

Pred nedavnim je bil zaključen turnir Amaterskega šah. kluba za letošnje prvenstvo. Po skoraj dvomesečnem igranju je osvojil naslov prvaka znani amater Braslav Rabar, ki je dosegel 12 točk. Tik za njim se je plasiral njegov večni konkurent Jerman z 11½, dočim sta si tretje in četrto mesto razdelila Licul in Besch, peto mesto je zasedel Muždeka, šesto pa Gottlieb.

Individualno prvenstvo Hrvatske

Hrvatska šahovska zveza pripravlja velik turnir za individualno prvenstvo Hrvatske. Na turnir je povabila nekatere močnejše hrvatske šahovske mojstre, med njimi gotovo mojstra dr. Astaloša in Vladimirja Vukovića. Turnir bo v Zagrebu v juliju ali avgustu. Podoben turnir bi lahko organizirala tudi Slovenska šahovska zveza.

V ASK je bila pred nedavnim odigrana naslednja posvetovalna partija:

74. Italijanska igra

Beli: Avirović, Jerman in Rabar

Črni: dr. Astaloš in Gottlieb

1. e4, e5 2. Sf3, Sc6 3. Lc4, Le5 4. c3, De7 5. 0-0, Sf6 6. d4, Lb6 7. d5? (pozicijska napaka; beli zapirajo center ter odpirajo črnemu

lovu važno diagonalo), Sd8 8. a4, a6 9. De2, d6 10. Sa3 (najprej je bilo potrebno h3), Lg4 11. Sc2, 0-0 12. Le3, Sxe4 (ta žrtve morda ni povsem korektna, vendar pa daje črnemu odlične taktične izgleda) 13. Lxb6, f5 14. Le3, f4 15. Ld3, Sg5 16. Ld2, Tf6 17. Scd4 (17. Le4 ne gre Sxe4 18. Dxe4, Lf5 in črni vrača figuro ob boljši igri), Dd7 18. Tfel (beli bi lahko tudi nadaljevali 18. Sxe5, dxe5 19. Dxe5, Sd7 20. Del, Dxd5 21. f3 ali pa 18. Sxg5, Lxe2 19. Sxe2, Dg4 20. Sf3 z enakimi izgledi), Sd7 19. Se6, Lxf3 20. gxf3, Sxe6 21. dxe6, Dxe6 22. Df1? (napaka, ki velja partijo. Potrebno je bilo Khl), Sg5! 23. Te2 (ne gre 23. Dg2 radi Dd5), Sxf3+ 24. Khl, Th6 25. Dg2, Txxh2+ 26. Dxxh2, Sxxh2 27. Kxxh2, Dg4 in beli predajo. — (Glose Jerman).

Dve partiji iz Beograda

Kot smo že poročali je osvojil letošnje prvenstvo Beogradskega šah. kluba najmlajši jugoslov. nacionalni mojster Svetozar Giljorgić, ki je dosegel 14 in pol točke. Na letošnjem turnirju je sicer slabo pričel, toda nato močno nadaljeval ter kopljal točko za točko. V 16. kolu se je v naslednji partiji revanširal Pavloviću za poraz na lansko letnem amaterskem turnirju v Zagrebu:

53. Holandska obramba

Beli: S. Giljorgić Črni: B. Pavlović

1. d4, f5 2. Sf3, Sf6 3. g3, b6 4. Lg2, Lb7 5. 0-0, g6 6. c4, Lg7 7. Sc3, 0-0 8. Dc2, e6 9. b3, d6 10. La3, Sbd7 11. d5, exd5 12. Sd4, Se4 13. Se6, De7 14. Sxg7, Sxc3 15. Dxc3, Dxxg7 16. Dd2, Sf6 17. Lb2, Df7 18. Tad1, c6? 19. cxd5, c5 20. Tfel, Tae8 21. Dc3, h6 22. e4!, fxe4 23. Lxe4, Kh7 24. Dxf6!, Lxd5 25. Txd5! in črni preda.

V kolikor je simpatični Medan nekoliko slabo odrezal na nacionalnem turnirju v Zagrebu, tako je na turnirju za prvenstvo Beogradskega šahovskega kluba pokazal izredno formo ter le radi nenavadne smole zapravil prvo mesto. V naslednjem njegova partija proti Saviću.

71. Skandinavska igra

(2. kolo prvenstvenega turnirja BSK)

Beli: Medan Črni: Savić

1. e4, d5 2. exd5, Dxd5 3. Sc3, Da5 4. d4, e5 (običajno se tu igra 4... c6 ali Sf6) 5. Dh5 (nekoliko bizarna poteza, ki pa ima v sebi precej strupa), Sbd7? (potrebno je bilo 5... Sc6!, nakar črni lahko izenači) 6. Lc4, g6 7. De2, Lb4 8. Ld2, Se7 9. Sf3, exd4 10. Sxd4, 0-0 (beli je lepo razvit ter ima centralizirane figure, dočim mora črni rohi-

rati v precej tvegano pozicijo) 11. 0-0, De5 12. Le3!, Sb6 13. Sf3, Dh5? 14. Se4, Sbd5 15. Tad1, Df5 16. Txd5! (še lepša bi bila kombinacija 16. Lh6, Te8 17. Lxd5, Sxd5 18. Txd5, Dxe4 19. Dxe4, Txe4 20. Td8 z matom), Sxd5 (po 16... Dxe4 sledi 17. Td4!, Df5 18. Th4 z napadom) 17. Ld5, c6 18. Ld4, Le7 (na 18... cxd5 bi sledilo 19. Sf6+, Kg7 20. De3 itd.) 19. Le4, Ld7 20. Sg3 in črni preda, ker izgubi najmanj figuro.

PRVENSTVENI TURNIR CSK V LJUBLJANI

Pravkar je bil v Ljubljani zaključen prvenstveni turnir Centralnega šah. kluba. Z naskokom pol točke je osvojil naslov klubskega prvaka za leto 1940 znani odlični slovenski amater Jože Šorli. Drugo mesto je zasedel pol točke za zmagovalcem Šiška z 9 točkami. Kot glavni konkurent je sicer premagal Sorlija, toda izgubil je proti Čobalu ter še oddal dva remija, kar ga je potisnilo na drugo mesto. Tretje in četrto mesto sta si razdelila nacionalni mojster Furlani in mladi Puc s po 8 točkami, sledijo Germek 6, Hren 5½, Arigler, Berčič in Samobor 4, Čobal 3, prof. Čop in Pintarič 2½ točke.

Prvenstvo Finske

S turnirja za prvenstvo Finske v letu 1939, ki ga je osvojil Kaila, sta naslednji dve partiji:

60. Caro-Kann

Beli: Kaila Črni: Ojanen
1. e4, c6 2. d4, d5 3. Sc3, dxe4 4. Sxe4, Lf5 5. Sg3, Lg6 6. Sh3, Sf6 7. Sf4, e6? (pravilno je bilo e5! 8. dxe5, Dxd1+ 3. Kxd1, Sg4 itd.) 8. h4, c5 9. h5, Le4 10. Sxe4, Sxe4 11. d5, Sc6 (na videz lepo, toda slabo, še vedno je bilo boljše e5!) 12. f3!, Sg3 13. Th3, Sd4 14. dxe6! (ne gre 14. Txxg3 radi Dh4 15. Kf2, Sf5 itd.), Sxf1 15. exf7+, Kxf7 16. Kxf7, Ld6 17. c3, Lxf4 18. cxd4!, Lxc1, 19. Txe1, cxd4 20. Db3+, Kf6 21. Th4, Dd6 22. Dxb7, Tab8 23. De4!, Tb6 24. Tf4+, Kg5 25. Tf5+, Kh6 26. Dh4!, g6 27. Dg5+ in črni preda, ker sledi mat v treh potezah.

Šahovska konferenca v Zagrebu. Jutri v nedeljo 26. t. m., bo v Zagrebu konferenca Jugoslov. šahovskega saveza, ki ji bodo prisostvovali poleg članov uprave JSS tudi delegati slovenske, hrvatske in srbske šahovske zveze. Glavna točka konference je reorganizacija jugoslovanskega šaha.

Š. Mojster Vladimir Vuković, svoječasi odlični urednik »Šahovskega glasnika«, je odigral v Zagrebu v Amaterskem šah. klubu handicap match, ki ni bil dokončan, bo pa verjetno dal rezultat 4 in pol proti 3 in pol za igralce ASK.

Š. Pavel Keres je pred nedavnim napisal in pravkar izdal svojo prvo šahovsko knjigo. Knjiga, ki na svojstven način obravnava ne-

Spoznali boste pevko -

pri zaprtih oknih, a bonbon 505 po črti in okusu

PROIZVOD »UNION« ZAGREB

katera poglavja kraljevske igre, je namenjena začetnikom.

Š. Velemojster E. D. Bogoljubov se je preselil iz Triburga v Krakow, kjer je bil dodeljen generalnemu guvernerju za tolmacha.

Š. Kongres Danske šahovske zveze je bil od 21. do 25. marca v Randersu. V turnirju za prvenstvo Danske so zasedli prva tri mesta Enevoldsen, Hagen in Poulsen s po 3½ točkami. V glavnem turnirju je zmagal H. Nielsen s 5½ točkami.

Š. Prvenstvo Milana je na turnirju, ki je bil od 23. marca do 13. aprila, osvojil Biella s 6½ točkami. — Znani milanski mojster Ferrantes je v aprilu odigral v Milanu tri simultanke s skupnim rezultatom +51, — 11, =7.

Š. Estonski mojster Paul Schmidt se je preselil iz Tallina v Gdansk, kjer nadaljuje svoje visokošolske študije. V Gdanku je v korist Rdečega križa odigral tri simultanke z rezultatom +59½, — 6½.

Marlborske partile

Iz prve finalne tekme med Ljubljanskim šah. klubom in šah. klubom »Vidmar«, ki je bila 19. t. m. ter končala z rezultatom 3½ : 3½ ob nedokončani partiji na 6. šahovnici, prinašamo naslednjo partijo:

73. Indijska obramba

(partija z 8. šahovnice)

Beli: Nisan (V) Črni: Gerzinič (L)

1. d4, Sf6 2. Sf3, e6 3. c4, b6 4. g3, Lb7 5. Lg2, Le7 6. 0-0, d6 7. Sc3, Se4 8. Dc2, Sxc3 9. Dxc3, 0-0 10. b3, Sd7 11. Lb2, f5 12. Se1, Lxg2 13. Sxg2, Lf6 14. Dc2, g6 15. e4, Lg7 16. Tad1, g5 17. f4, g4 18. Se3, Df6 19. e5, dxe5 20. dxe5, De7 21. Dg2, Sc5 2. La3, Tf8 23. Sxg2, Lf8 24. Td2, Tad8 25. Tfd1, Txd2 26. Txd2, a5 27. Kg2, Df7 28. Lxc5, Lxc5 29. Se2, Te7 30. a3, Dh5 31. Khl, De8 32. Dxe8, Txe8 33. b4, axb4 34. axb4, Le7 35. Td7 in beli je dobil v končnici v 56. potezi.

NAŠA NAJBILJŽJA SOSEDA

Naš najbližji sosed v vesirju je med planeti Mars, a naša najbližja sosedica Venera. Pri nas Slovenceh ima dve imeni: kadar stoji na nebu zjutraj, ji pravimo Danica, kadar zvečer, Večernica. Kadar jo vidimo vso razsvetljeno, stoji onstran sonca in je torej zelo oddaljena, kadar nam je najbližja, stoji med našo zemljo in soncem in nam tako kaže svojo temno stran. Tedaj je torej sploh ne moremo opazovati. Nam pa tudi ne bi nič koristilo, kajti pokrita je vedno s tako gostimi oblaki, da še nikoli nihče — tudi ne z največjim daljnogledom — ni videl njene površine. Zvezdoslovci vendar menijo, da je na Veneri zelo vroče, nekako tako, kakor je bilo na zemlji tedaj, ko so živeli še zavirji, veliki predpotopni zmaji. Morda žive tudi na njej?

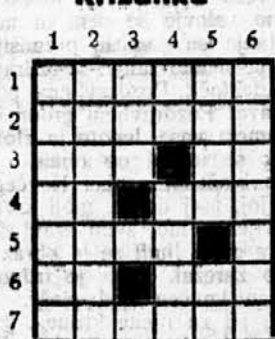
MEHIŠKE PIRAMIDE

Nedavno so odkrili v Mehiki v Ameriki novo veliko piramido starih indijskih Aztekov. Doslej so našli na tem navaden grič, ker je ves porasel z rastlinami, pavanje pa je odkrilo piramido. Stari Indijanci so častili bončno bogatstvo, kakor stari Egipčani, in gradili tudi podobne piramide, zato mislijo nekateri, da so obstajali v pradavnini med ameriški Indijanci in stari Egipčani neposredni ali vsaj posredni stiki. Morda čez celino Atlantido, o kateri pravi pravljica, da se je potopila na dno oceana?

UGANKA

Tovor nosi, osel ni, ni pobožen, a kleči.

Križanka

Vodoravno: 1. prebivalec slovenskega mesta; 2. vzorci (tujka); 3. glasbeni izraz; pri nekem slovenskem narreju; 4. veznik; 5. primoraki kruh; 6. medmet, nadomestilo za denar; 7. železna dravica.

Navpično: 1. junak županičevih pesmi; 2. drug izraz za enoto; 3. produkt dreves; 4. da v narreju, reka na Češkem; 5. gorovje v Evropi, predlog; 6. indski kralj blaženih.

Rešitev križanke

Rešitev zadnje uganke: Vodoravno: 1. Hrvat; 2. alat; 3. Balt; 4. Ado; 5. ko; kri; 6. kraj; 7. Korana. — Navpično: 1. Habakuk; 2. Ado; 3. Valo; kr (kraljevi); 4. alt; kraj; 5. ta; Ogan; 6. Italija.

Rešitev uganke: Čmrlj.

Rešitev piramide: o, ki, oko, voda, čmrlj, Viktor, Lendava, »Večernik«.

Nemogoče

Otroci so neverjetno občutljivi za vsako melodiozno glasbo. Dojenčki zaspijo najprej, če se jim poje. Vsak je tudi že videl slike z indijskimi fakirji, kako igrajo kačam; pa tudi miši in podgane rade slišijo glasbo. Domače živali pa so še praj posebej občutljive za muziko. Osel najbolj reagira na zvoke violine, psi in mačke ne trpijo klavirja, pač pa rade

poslušajo različna pihala. Krave pa imajo najrajši godbo, ki jo proizvaja več instrumentov.

Neki švicarski planšar je namestil na svojem pašniku radijski zvočnik. Vsak dan, ko so prišle krave na pašo, je planšar izbiral za krave glasbo po že vnaprej sestavljenem programu. Tudi zvečer med molžo je radijski zvočnik zabaval krave.

»Večernik«

za mladino

Leto 2

Maribor, 26. maja 1940

Štev. 21

Postal bom diplomat

VLADKO KOS

Ne jokajte se, mamca, če sin ne bo soldat, če rajši bom bitnik, če, mamca, diplomata!

Z letalom se bom vdal brezplačno, bom vedno smeking, a v rokah kovčka dva!

Bom pakte »vračne« sklopil, zastoj šampanjca pa, kaj to, če bom drugače si mislil kot storil!

Po radiu bom govoril, o, in lagal bom v svojo, da boš še sama rekla: »Moj sin je cel poet!«

Če pa soldat postanem, magari general, bo drugi slavo užival, kolajne »svoje« bral.

Ne jokajte se, mamca, če sin ne bo soldat, saj s plača se dandanes le — biti diplomat.

Cene

Matevžev Cene je bil tega dne nekam čudno nemiren. Pastir je bil pri Matevževih ter obenem tudi hlapec. Okoli štirideset jih je imel in bil — tako so govorili o njem — tudi malo zmešan. Tistega dne torej je bilo, ko mu je nehote prišlo na misel vprašanje, koliko časa je prav za prav že pri Matevževih. Če ves dopoldan se je ukvarjal s tem vprašanjem. Po kosilu je celo obsedel, tako se je zamislil.

Tistikrat je menda bila pomlad, ko je prišel in ostal pri Matevževih. Nikdo mu ni rekel, naj ostane. Ostal je pač. Zakaj, tega niti sam ni vedel. Ker je bilo dosti dela, ljudi pa malo, ga ni nihče odgovarjal. Bil je sicer počasen pri delu, še bolj pa v mislih, vendar je svoje delo le opravil.

In Cene je sedaj računal, kako dolgo je že pri Matevževih. Štel je, po prstih seveda, ker drugače ni znal:

»Eno leto, dve, tri...«

Cene, kaj pa čepiš tu? V hlev pojdi krmiliti ga je nagnala gospodinja. Cene se je mamljaje dvignil in odšel v hlev. Naslonil se je na podboje vrat in pričel po prstih šteti:

»Eno leto, dve tri...«

Pa je prišel mladi Matevž, bodoči gospodar, in ga nagnal v drvarnico drva cepiti. Sel je, ker je bil Cene in je zato moral iti. Toda tokrat ni prijel za sekuro. Na tla je sedel in se zazrl predse. Tudi let ni več štel, ker je vedel, da jih ne more prešteti. Vedel pa je, da jih je že mnogo minilo in vedel je tudi, da mu gospodar do danes še ni dal belica. Sicer se pa Cene zaradi tega niti jezil ni, saj je bil pastir in ni potreboval denarja; tega je rabil samo njegov gospodar. Vendar je Cene tedaj sklenil, da odide. Ne zaradi denarja, oh, ne; a dolgo časa je že služil in sedaj bo odšel. Kam, tega niti sam ni vedel in na to niti mislil ni. Niti ni pomislil, da je zima pred vrati.

Film

Srečni zakoni v Hollywoodu

Znano je, da so hollywoodski zakoni nestalni. Kljub temu pa živi precej srečnih družin, ki ne dajejo senzacionalne snovi za filmsko reklamo in za časopise.

John Mac Cree že več let zelo srečno živi s Francise Dyn. Svoj prosti čas preživlja na deželi, sicer pa delata zakonca pri filmu popolnoma neodvisno.

Robert Taylor je pet let ljubil Barbaro Stenvyc, ki jo štejejo med najbolj ljubke in najinteligentnejše igralkice v Hollywoodu. Sedaj sta že leto dni poročena. Svoj weekend preživljata sama, hodita v manjše lokale in nimata rada družbe zapravljenih zvezdnic in zvezdnikov.

CLARK GABLE

Hedy Lamar živi zelo razkošno pri svojem možu, ki je bogat filmski producent. Ona je tako lepa, da je čudno, da se ni menjala moža.

Lili Damita, ki je odkrila Erola Flynna, ga trdno priklepa nase. Ko je bila ona slavna, je bil Erol popolna ničla. Morda prav zaradi tega Erol Flynn ne dela skandala, pa čeprav se mu hoče drugega življenja.

Janette Macdonald je že dve leti srečna z Jin Reymondom.

Morin Salivan se je nedavno omožila s pisateljem Johnom Farovim.

Carola Lombard in Clark Gable sta najslavnejša zakonca v Hollywoodu. Vzela sta se po tolikih škandaloznih dogodkih in sta kljub temu zelo srečna. Igrata popolnoma ne-

odvisno in še nista nastopila v filmu kot mož in žena.

Janette Gaynore se je še pravočasno rešila, ko je bila njena filmska slava na zatonu. Omožila se je s krojačem Andrijanom.

William Powell je kmalu pozabil na svojo prejšnjo ljubezen ter se proti pričakovanju vnovič oženil. Vzel je mlado Diano Luise, ki bo verjetno skoraj postala slavna — seveda zaradi slavnega moža.

Brez ljubezni ne bi bilo filma

Mlade igralkice, ki uspejo v ljubezenskih prizorih, postanejo preje zvezdnice, kakor pa one, ki ne znajo »igrati« ljubezni ali ki se jim skvari scena prvega ljubezenskega objema. Po mnenju slavnega režiserja Warner Bros. filmov Edmunda Gouldinga je najboljša zrcalo umetniških kvalitete mlade igralkice ljubezenska scena.

»Ljubezen na filmskem platnu« — pravi Goulding — »je bolj stvar razuma kakor pa srca. Sestavljajo jo prirodni mladeniški objem, strah pred bolj izkušenim partnerjem in pomanjkanje izkušenj v takšnih stvareh. Mladost igralkice, ki vse to z lahkoto obvlada in da igralka, ki vse to z lahkoto obvlada in prvih filmih, ima pred seboj še veliko bodočnost.«

Tako je bilo v časih, ko so še Mary Pickford, Lillian Gish, Theda Bara in sestre Talmadge vladale filmskemu platnu. Takrat so se ljubezenski prizori odigrali s pravim zanosom in čarom ter so merili objem in poljub na metre.

Danes je ljubezen na filmskem platnu drugačna. Vendar pa je še ostalo staro pravilo, da postane igralka filmski star še takrat, če so njeni ljubezenski prizori naravni. Bette Davis je na primer igrala že v petih filmih, preden se ji je posrečilo pokazati v neki ljubezenski sceni pravi prirodni zamah. In takrat je uspela ter napredovala med prve filmske zvezdnice. Prav tako je bilo s Priscillo Lanejevo. Lagodnost in prepričevalnost njene ljubezenske igre brez oziroma na to, kako so ji pri tem podrtile noge in kako je bilo njeno srce, ji je pripomoglo do vodilnih vlog.

Film bi morda nikoli ne postal tako popularen, če bi ne bilo ljubezenskih prizorov. Ljubezen je tisti mednarodni jezik, ki ga razume vsako človeško bitje. Ljubezen je alfa in omega kariere vsake igralkice, če pa tega ne zna, pa je bolje, da ostane pri kuhalnici in ognjišču.

IZ FILMA »HALO JANINA«

Nenavadni medeni mesec filmske zvezdnice

Joyce Matthews sicer še ni najslavnejša zvezda, vendar pa ji pripisujejo, da ima najlepše roke v Hollywoodu. Istega mnenja je bil najbrže tudi zelo bogati venezuelski polkovnik Gonzales Gomez, ker jo je zaprosil za roko in ji nataknil na lepi prst dragocen briljantni prstan, ki ga cenijo na poldrugi milijon dolarjev.

Za svoj medeni mesec je najel polkovnik 40 ljudi. Poleg slug, kuharjev, kuharic in telesnih lakajev obeh mladoporočencev, bo v njunem spremstvu tudi jazz-orkester, ki ima nalogo usnavati zaljubljeni par z melanholičnimi pesmimi, usnavajočimi tangi in nežnimi valčki.

Toda vsak sen mora imeti v dolarski deželi tudi praktično stran. Jazz bo priredil med medenim mesecem v vsakem večjem mestu koncerte, na katere bosta prihajala tudi mladoporočenca.

f. Ljubljenec žena, Robert Taylor, je postal ljubimec slavne angleške igralkice Greer Garson, seveda samo v GMG filmu »Spominjati li se?«.

NAS UVOZ FILMOV

Državna filmska centrala objavlja za preteklo leto poročilo o uvozu in prometu filmov. Centrala je lani registrirala in cenzurirala 819 filmov v skupni dolžini 777.000 m. Od tega je bilo le 11.113 m domače produkcije, ki je prejšnje leto padel od 17,0 na turnih in 16 reklamnih. Za javno predvajanje je bilo prepovedanih 6 filmov v skupni dolžini 6280 m.

Od uvoženih in cenzuriranih 769 filmov je bilo 467 ameriških, 139 nemških, 99 francoskih, 24 angleških, 13 madžarskih, 12 čeških, 10 italijanskih, 4 poljskih in 1 švedski. Od skupne dolžine uvoženih filmov je odpadlo na uvožene ameriške filme 405.000 m ali 53%, na uvožene francoske filme 147.000 m ali 19,2% in na uvožene nemške filme 124.500 m ali 16,2%.

Delež Amerike pri uvozu filmov se je leta 1938 dvignil od 45 na 55%, lani pa je malo nazadoval na 53%. Zmanjšal se je tudi delež Nemčije od 22,2 odn. 22,8% v prejšnjih dveh letih na 16,2%, v lanskem letu. Delež Francije, ki je prejšnje leto padel od 17,0 na 13,4%, pa se je lani zopet dvignil na 19,2%.

Uvozna trgovina s filmi je koncentrirana pred vsem v Zagrebu. Od celotne dolžine odobrenih filmov so lani uvozile zagrebske tvrdke 516.000 m, beograjske tvrdke (Emona Film) pa so uvozile 13.726 m (5 zabavnih filmov in 1 predobjavo).

f. 20-th Century Fox filmska družba v Hollywoodu je določila za letošnje produkcije preračun, ki znaša 30 milijonov dolarjev, kar predstavlja novi produkcijski rekord ameriške filmske industrije.

CONSTANCE BENNETT

Drugo jutro po zajtrku se je dvignil: »Gospodinja, jaz grem!« je zamomljal. »Kam pa, Cene?« je vprašala Matvezka.

»Pojdem« je še enkrat zatrdil.

Gospodinja je razumela in mu ni branila. Zima je trkala na vrata in hrane je bilo to leto malo, komaj za družino. Vendar se ji je srce omehčalo in dala je Cenetu velik kos pogajca.

»Za popotnico!« je rekla.

Cene je odšel. Prišel je do razpotja in obstal, ker ni vedel, kod naj gre. Da-leč za hribi je ležala vas, ob strani so samevale obrane gorice, na desni so ležala prazna polja in tam, v dalji, so ždele gore. Nad zemljo so krakale vrane.

»Tja!« je zagolčal Cene in krenil v naznačeno smer. Sam ni vedel, da je pri tem mislil na srečo, ki jo mora tam najti.

Krik

DRAGO H. CAR

Si slišal, brat, ta krik, ki vroč je planil ven v to temno noč, in strašno jeknil je v temo ter se izgubil daleč proč? Si slišal li ta krik?

Si čutil, da je vztrepetal, ko da bi se nečesa bal, ko da bi vedel, da zaman je vse, kar nam je nekaj dal. Saj prej to ni bil krik!

Prej to o sreči bil je sen, v mladosti moji razcveten, v bodočnost lepšo bil je up, ljubezni novo vir jeklen, A glej, umrl je ta sen.

Ko se lepo je razcvetel, ko si resnice je želel, je prišlo nadenj rana smrt, in sen je v boli ovenel. In zdaj le krik je, ki tja v noč odjeknil je v bolesti vsej in se izgubil daleč proč...

Hrepenenje

MELKA JEŠKO

Deželica, polna prelestne lepote, s cvetovi posuta, prežarjena si s sončnim bleskom, pokrita z gozdovi, travniki in gaji. Preprosta si, pa vendar tako silkovita. Le tebe se oklepajo moje čiste misli, le k tebi se s pozdravom bliža plaho srce danes, ko odhajam.

Strese se ob tej misli. Vse žilice ji vztrepetajo. »Odhajam? Kam?« Še zdaj ji brnijo v ušesih besede pravičnega sodnika: »Gospodična, znano vam je že tako vse: hiša je zaradi dolgov vaših pokojnih staršev bila na včerajšnji dražbi prodana, čisti ostanek 7000 din je vaš, hiša pa je od danes za vas za vselej zaprta. Upam, da se razumeva.«

Janja ne more verjeti. Njeno menko srce ji reže strašna, neznosna pekoča bolečina. Ta hiša je zanj zaprta? Ta hiša očetova, vsa z mirom objeta, obrašča: a z zelenjem in rožami. Janja se strese in občuti vso mrzlo, grenko resnico. Iz hišice se raztekajo ceste, pota, a

vanjo le ena steza drži — steza ljubezni, zvestobe.

»Prosim vozovnico za New York!« Janja se vozi po širokem sivem morju. Zamisljena strmi v vodo. Hipoma se zdrzne. Kaj pa je tam v vodi? Nekaj črnega, nekaj pošastnega odpira svoje strašno žrelo.

»Morski pes. O, ti me ne požreš, požrl me bo šumno mesto. Še bolj je lačno. Nas je lačno, naših rok, naše krvi, naših mladih moči. Strašen bo tam boj za iskrico sreče. Toda jaz bom delala, borila se bom za svojo srečo. Veliki parnik me ponesi čez leta nazaj v domovino. S svojimi žulji bom dobila nazaj svoj rodni dom. Hočem! Moram!«

Janja dela v veliki tovarni. Stroji ropčejo svojo vsakdanjo zamolklo pesem dela, ona pa prenaša težke zaboje sukanca. Roke delajo, hitijo, lice je blede, telo suho. A duša je mlada, vesela, duša misli na tih dom tam za azurno modrimi gorami. Samo še dva dni, in parnik jo po desetih letih težkega in napornega dela prepelje nazaj v domovino.

Janja se vozi nazaj v domovino. Tam

v vodi vidi nekaj črnega. »Morski pes! Ribo ti vržem, pečeno ribo, da boš sit!« Parnik reže enakomerno morskno gladino. Silno valovje se peni in udarja ob ladjo. Janja se zamisli, premišljuje, zapsi. Sanja sladke sanje. »Pozdravljeni ga ji, logi dehteči! Pozdravljena polja, zlati planjavi! Pozdravljeni gromi in bliskil! Vse vzamem vase, lepoto in zlo!«

Parnik se ustavi ob obali. Janja se zbudi iz blaženih sanj. Kovčeg, torbica... »Joj, moj denar, moji krvavi žulji, moje življenje, moj sveti dragi dom!«

Tam v gruči ljudi se je obraz človeka satansko zarežal. Roka je trdno stisnila torbico in kovčeg pod plašč. »Danes bom pil, pil za njene krone.« Janja hodi, ne po stezah ne po poteh, Janja gre po tisti edini stezi ljubezni in zvestobe, po stezi proti domu.

Janja sloni ob grčavem deblu cvetoče jablane. Vsa sreča, da vidi zopet svoj dom, in vsa bolečost, da ga je za vedno izgubila, sta združeni v tem pogledu.

»Klanjam se, gospodična! Oprostite, da vas nadlegujem. Deset let je od tega, kar živim v tej vasi, pa vas še nisem nikoli videl.«

»Da, deset let je, odkar sem odšla v Ameriko. Vrnila sem se vsa revna in zapuščena, a vendar srečna, da vidim drago očetovo hišo — samo da jo vidim!«

»Gospodična, ta hiša je moja. Kupil sem jo pred desetimi leti na neki dražbi.«

»Da, vaša je,« odgovori potrto Janja. »Zdravnik sem v tej tih gorski vasi. Gospodična Janja, ni vam treba samo gledati hiše, živite lahko v njej, gospodinjite mi!«

Na jablani so cvetovi zadišali sladko, opojno. Veter je rahlo spremljal šelest listov. Sonce se je široko smejalo z zenita, ko sta dva srečna človeka stopala proti svojemu skupnemu domu.

Dirka med človekom in lisico.

Znani ameriški biolog je napravil zanimiv poizkus, kako hitro teče lisica. Rezultat je pokazal, da je lisica mnogo hitrejši tekač kakor človek. Svetovni rekord pri teku, ki ga je dosegel človek, je bil 100 jardov (91,4 metrov) v 9,4 sekunde. Lisica pa je pretekla to hitrost v 7 sekundah.

Pomladno prebujenje

TONIK

Zapri sem knjigo in zravnal skrivljeni hrbet. Skočil sem pokonci in se ozrl skozi okno. Nenadoma mi je v tej temi in vlažni izbi postalo tesno in zaželel sem si zraka in sonca. Obkel sem suknjič in stopil ven. Svetloba mi je planila nasproti in prijetno mi je dela prijazna toplota.

Nebo je bilo modro, le kje pa kje je jadrnal na modrini bel oblček, a se je kmalu razblinil v nič. Stopal sem ven iz mesta, čim dalje ven iz mračnih ulic. Kostanji so že ozeleneli. Vrabci so z glasnim čvkanjem pripravljali svatovanje in samčki so predzno razkazovali svoje vragolije.

Pomladno razpoloženje me je objelo in sam sem se zavedel, da sem tudi jaz mlad. Iz duše mi je izginilo razpoloženje sivih sten in najraje bi zapel pesem o pomladi. Opazil sem lepca citrončka, ki je so negotovo plaval v tem pomladanskem zraku in še nekam plašno obletaval prve cvetove.

Potok je žuborel veselo pomladansko melodijo in hitel skozi prebujeno naravo.

Sele ko se je na nebu zasvetila Večernica in so zamežikale tisočere zvezde, sem hitel radosten proti domu. Vse sem bil, da bi zavriskal. Srce mi je trepetalo v pomladnem prebujenju.

8280

Jankove sanje

ZOFIJA BREITENEKNER

Janko je sanjal o čokoladi, smokvah, rožicah in o bonbonih, sabljici svetli in o konjicu, puškah nabojih in o topovih.

Črnokal je slastno, vso noč je grizel fige, bonbone — drobcene prste, bridko se sabljo si je opasal, notlej pregledal borcev je vrste.

A ko prisvetil spet se je dan, janko nič več ni bil nasmejan, saj ko odprl bil je oči: — kila iz prstkov — rdeča je kri...

Zanimivosti

Rabindranath Tagore, veliki apostol in mislec Indije

Življenjska skica genija prebujenega orientalskega naroda

Rabindranath Tagore (čit. Tagor) se je rodil leta 1861. v bengalskem mestu Kalkuti in poteka iz ene najpomembnejših družin Indije. Ime Tagore (bengalski Thakor) pomeni »gospodič« in tako so Indijci nekdanje nazivali vse brahmane, ki so bili v prijateljskih stikih z Angleži. Rabindranath t. j. »sončni knez«, ime, ki je izvrstno pristajalo legendarnemu pesniku. Poglavjar Tagoreove družine je bil maharadža Jotindra Monun Tagore, ki je imel vse življenje zelo pomembno vlogo v indijskem delu angleškega imperija.

MLAD PESNIK POTUJE V ANGLIJO

Tagore je že kot 14letni deček pričel pesnikovati. Sedemnajstletni mladenič je odpotoval na Angleško, da se izpopolni v znanju. Po povratku leta 1879. je objavil že nad 7000 kitic svojih značilnih pesmi. Najvažnejša zbirka njegovih mladeniških pesmi je »Bhanu Singh« iz leta 1877. Dolgo časa je bival v Kalkuti, leta 1885. je pa prevzel očetovo posestvo. Mladi veleposestnik se je vse življenje bavil s pesništvom in filozofskim studijem ter izdal do smrti v bengalskem jeziku 30 pesniških in 28 proznih del, katerih mnogo ga je prevedel v angleščino.

NOBELOV LAVREAT V JUGOSLAVIJI

V Indiji že slaven mož, je postal Tagore Evropi znan, ko je leta 1913. prejel Nobelovo nagrado. Dve leti kasneje so ga Angleži počastili z naslovom »sira«, čemu se je pa pesnik že štiri leta kasneje odrekal, v znak protesta zaradi krvavih represalij, s katerimi so Angleži udušili nemire domačinov v Pandžabu.

Tagore je bil večkrat, po vojni trikrat v Evropi. Nekaj časa je stalno dopisoval tudi s Tolstojem, kateremu je bil po svoji telesni vnajosti in duševnemu razvoju v marsičem podoben. Leta 1927. je obiskal Jugoslavijo in predaval o indijskem nacionalizmu v Zagrebu in Beogradu. Tri leta kasneje je napovedal predavanje v večjih ameriških mestih, toda že prvi stik z novim svetom ga je tako razočaral, da je po nekaj dneh zapustil Zedinjene države. Mnogo je bila baže temu kriva knjiga »Mather Indija«, delo znane ameriške novinarke Katarine Mays, kjer je pisateljica, po Tagoreovem mnenju, nesramno mistificirala pravo lice in življenje Indije. Leta 1930. je bil Tagore v Nemčiji, kjer je ostal dalj časa. Ob tej priliki je bila v Draždanah in Berlinu odprta tudi razstava pesnikovih slikarskih del.

UŠEL JE KROGLAM ATENTATORJA

Rabindranath Tagore pripada indskemu pokolenju, ki je bilo še priča strogega kolonialnega gospostva Angležev. V mladosti goreč nacionalist, se je Tagore kasneje spoznal z evropsko kulturo in postal naklonjenejši Angležem. Posledica prekreta v mišljenju pesnika je bil atentat nanj leta 1912. v San Franciscu. Rojaki so mu celo očitali, da se v takratnih njegovih pesmih očituje politično izdajstvo naroda.

APOSTOL INDSKEGA NACIONALIZMA

Tagore se ni mnogo branil pred takšnimi napadi, postal je pa opreznější v svojih evropskih simpatijah. Ko je leta 1919. vračal indijskemu podkralju častni naslov »sira«, je dejal, da je »prišel čas, ko je za vsakega Inda angleška počastitev sramotna«. Seveda je ta programska

Tagoreova gesta odmevala po vsej Aziji in pesnikov ugled je stopil v službo panazijskega gibanja. Tagore se pa ni vmešaval v ničeve probleme dnevne politike, temveč je z vsem svojimi prizadevanjem gojil le idealne cilje narodnega prebujenja. Kot apostol indskega nacionalizma in emancipacije azijskih narodov, je prepotoval Siam, Kitajsko in Japonsko ter poyosod predaval v smislu znane krilatice: Azijo azijskim narodom!

PRAVI GOETHE INDIJE

Evropa je bila dolgo časa očarana po privlačni pojavi eksotičnega preroka, kozmopolita Indije. Tagore je bil vobče zelo ploden pisec. Ne samo kot pesnik in pisatelj, tudi kot glasbenik — komponist in slikar je bil pravi Goethe Indije. V vsem svojem ustvarjanju je pa bil veliki indijski filozof globoko veren nacionalist. Tu ni več kozmopolit, vsaka njegova beseda je polna ljubezni do rodne grude in človeka. Brez politične strasti prenaša tiho bol svojega naroda, dokler se je ne nabere

v srcu le preveč in jo vrže iz sebe v knjigi »Nacionalizem«, kjer primerja narodnostne težnje, boje in uspehe Indov z nacionalizmom v ostalih delih sveta.

PRAVIČEN SODNIK EVROPI

V tej svoji izpovedi izstopa Tagore iz širokega svetovnega obzorja in izključno kot Indec gleda na strte cilje svojih rojakov. Ni tako strog, kakor Gandhi, še zmerom veruje v harmonijo človečanstva in poln tesnobe vzklíkne:

— Bog je vendar ustvaril človeka zato, da bo človek! Narodi Zapada, ki ste porodili to pošast (nacionalizem), ali si morete predstavljati brezupno razočaranje onih, ki so postali žrtve tega abstraktnega jarna človeške civilizacije? Ali se morete uživet v položaj naroda, ki je kakor obsojen na izgubo svojega človečanstva, ki ga neprestano žalijo v njegovem najsvetejšem čustvu!...

Na drugem mestu je zmernejši in pravi:

— Kljub vsemu moramo upoštevati, da V z h o d nujno potrebuje Z a p a d. Mi

se drug drugega izpopolnjujemo zaradi različnih pogledov na življenje...

Počasi se budi v velikem pesniku človek. Inda je v njem spet manj, ko priznava:

— Ljubim Angleže, ker oni so dali mnogo velikih mož.

Poln vere v pravično stvar zaključuje:

— Čvrstvo verujem v harmonijo popolnega človeštva. Kdor jo ima, je kljub vsemu siromaštvu bogat, je zmagovalac, čeprav je premagan... Njegova smrt vodi v brezsmrtnost, kjer bo večna pravičnost povečala človekovo sramoto v s jajen triumf...

TAGOREOVO VSEUČILIŠČE

Tagore je kot izvrsten ljudski vzgojitelj pred približno 35 leti ustanovil nekoliko milj od Kalkute, v Santiniketanu svoje vseučilišče. Sholastična tradicija te vrste indske visoke šole v prosti prirodi sega daleč nazaj. Z ustanovitvijo vseučilišča je bila po pesnikovi zahtevi ustvarjena njegova najbolj vroča želja, da pobegne z mladino iz temnih dvoran učenoosti v objem deviške prirode:

— Vzgojni ideal, ki krije v sebi vzvišene življenjske aspiracije, je prevzel moj duh. Nejasna in omejena naša bodočnost, gnusnost naših razrvanih prilik — vse to me je gnalo k ustvaritvi vseučilišča.

Moldavcev. Vinogradništvo je pospeševala tod carska Rusija. General Kisiljev je na začetku 19. stoletja osnoval blizu Kišinjeva vinarsko šolo. Danes je 100.000 ha bešarabske zemlje v vinogradih.

* Osebarj, ki se ne morejo zadostno etati, pa trpe vsled tega na zaprtju in tujah pri prebavi, združenimi s pomanjajem teka, nudi večtedensko zdravljenje naravno »Franz-Josefovo« grenko vodo dobre uspehe. Uživa se dnevno 1 časa »nz-Josefove« grenke vode zjutraj na ali zvečer, preden greste k počitku. Ogl. reg. S. br. 30474/35.

lijo so v zgodovini posedli le dva. Osvajalci so bili Rimljani in Nor-

100 mark za madžarske poplave je darovala berlinska vlada.

navski ekspres, nov motorni vlak vslej vzdrževal zvezo med Bratislavo in Budimpešto.

ka vlada je pozvala pod orožje netnikov, da bi laže obdržala red in v državi.

POROČNIK ANDREJ PIASECKI poveljnik poljske podmornice »Orzel«, ki

se je skupaj z zavezniki silami uspešno udeleževal v Skagerraku in Kattegatu.

Maršal Petain, branilec Verduna

V Reynaudovo vlado je vstopil tudi stari maršal Petain kot podpredsednik vlade. Rodil se je 24. aprila 1856 v Cauchy le Four. Po kadetski šoli in službi v kadru je postal profesor na višji vojni akademiji, med svetovno vojno je poveljeval pehotnemu polku. V bitki pri Charleroi se je tako odlikoval, da so postali pozorni nanj in so ga 1915 poklicali za voditelja ofenzive v Champagne. Ver-

dun ga je odkril. Petain je bil tisti, ki je v najtežjih dneh dejal: »Ne bodo prodrli!«. In res nišo. Kakor velik vogalni branik je stal Verdun sredi premikajočih se front. Kasneje je postal šef generalnega štaba, aprila 1917 poveljnik čet na zahodnem bojišču. Iskren in neomajen poveljnik je postal maršal in je po zmagi nadaljeval službo domovini skromno, daleč od reklam in slave.

Besarabija dežela kruha in vina

Tako so imenovali nekdanjo zemljo, ki se vleče med Dnjestrom in Prutom. V zgodovini je večno menjavala gospodarje. Velike bitke so se vodile tod, dokler ni ta »dežela vsakogar« prešla iz turških rok k Rusom, po svetovni vojni pa k Romunom. V njej so zastopane vse narodnosti: ne manjka Rusov, Tatarov,

Ukrajincev, Ciganov, Romunov, Turkov, Bolgarov, Nemcev. V mestih je nad 80% Židov. Zemlja je plodna črnica, podnebje blago, prijetno. Po ravninah rodi dobro žito, na bregovih plemenito vino.

Kljub temu, da nudi zemlja kruha in vina, je narod siromašen. Vinogradi so v rokah bogatašev Ukrajincev, zemlja pa

Sestav in udarna sila nemških oklopnih divizij

V decembru 1938 je imela Nemčija pet oklopnih divizij, štiri lahke in štiri motorizirane divizije. Teh 13 motoriziranih edinic je bilo avantgarda nemške vojske na Poljskem. Motorizirana divizija je enota vseh vrst orožja, ki se prevažajo z neoklopljenimi avtomobili, vendar drugačnimi od običajnih tovornih avtov. So to avtomobili na šestih kolesih, ki se lahko premikajo tudi preko polj in travnikov ter manjših terenskih zaprek, kot so jarki in nasipi.

Lahke motorizirane divizije imajo večji rajon akcije in večjo hitrost od oklopnih divizij. Te so tudi odigrale glavno vlogo v operacijah na Poljskem, napadajoč nasprotnika na prostranih ravninah, daleč od svojih izhodišč.

V sestav oklopne divizije spada:

1. Štab. 2. Izvidniška motorizirana edinica, ki jo tvorijo motorizirane strojnice, motociklisti in pehotni topiči in topovi proti tankom.
3. Bataljon za zvezo z zaledjem, ki ima brzozjavno in radijsko četo.
4. Brigada tankov, ki jo tvorita dva polka, po dva bataljona v vsakem polku. Vsak bataljon ima 80 tankov, štiri čete po 20 tankov. Tanki prvih treh čet so oboroženi s strojnimi kalibra 20 mm, nekaj pa s topovi kalibra 37 mm. Četrta četa ima topove 37 in 75 mm. Skupno ima brigada 320 tankov.
5. Brigada izvežbanih strelcev, sestavljena iz polka strelcev in bataljona moto-

ciklistov. To so zelo gibljive edince pehote, ki morajo pomagati tankom in jih zavarovati.

6. Polk motorizirane artilerije iz dveh skupin, skupaj 24 topov po 105 mm.

7. Bataljon motoriziranih saperjev in formacija pontonirjev.

8. Bataljon topov proti tankom, ki ga tvorijo tri čete po 12 topov 37 mm, skupaj 36 topov.

Takšna divizija, ki je res učinkovito sestavljena, je oborožena za akcijo proti nezavarovanim pehotnim formacijam ter njih artileriji in tankom. Skupno število avtomobilov vseh vrst in motociklov znaša blizu 1000. Vse to raztegnjeno na cesti bi tvorilo 100 km dolgo kolono.

— Zmerom, kadar poje moja žena, stoji tu zunaj. Sosedu bi namreč lahko misliti, da jo pretepam...

Ljubljana

Opombe o glasnih in tihih patriotih

Tam v neki predmestni mlekarji prisluskuje njihovu pomenku.

Trije s ceste. Trojica iz množice tistih, ki nimajo nobenih materialnih skrbi. Take skrbi imajo danes samo tisti, ki kaj imajo.

»Hej, ti si danes siromaki, mi pa smo pravi bogatini. Na, pa dajmo še eno dravco na dobo bogatijo!« Prižigajo in se smejejo, dobri tovariši, veseli fantje. »Strahopetci vsi skupaj!« pravi drugi. »Jih morajo že poznati, ko jim toliko pripovedujejo o črnogorskih junakih in take reči... menda za korajžole!«

»Nam takih naukov nič ni treba. Ni smo zajci. So se naši očeti hrabro bili za tujo državo, se bomo mi toliko bolj za svojo!« pritrjuje tretji. Zastaven dečko je. Pod odpeto zakrpano srajco se mu bočijo široke prsi. »No, kaj praviš k tem strahotnim patriotom ti, filozof?« dregne s komolcem tovariša, ki je prej postavil tisto novo tezo o današnjih siromakih in o bogatinih. A ne počakavši odgovora, nadaljuje:

»Jaz pravim tako: Eni so patriotje, ker se jim dobro godi, drugi pa so pa-

triotje, čeprav se jim slabo godi, ker si rečejo kakor jaz: Ni moja lepa slovenska domovina kriva, če že dve leti nimam službe in če sem večkrat lačen kot pa sit. Menda jo imam zato še rajši. Kakor svojo punco, ker je taka revica. — Vrag se spoznaj, kako je to in zakaj je tako. Ampak tako je. To tako občutim, ne nosim pa tega na jeziku. In tako občuti moj zidar, ki spiva skupaj v kamri, in ki zdaj vsak večer toliko preklinja, ko premalo zasluži, da bi ga zaprli, če bi ga slišali. Ko sva bila pa zadnjič na Sveti Katarini in je gledal naokoli čez vse zelene hribe in doline, je imel pa solzne oči in se je krvavo pridušal: »To je naše in ostane naše!« Tak patriot je moj zidar, ki zasluži 3 din na uro in mora skrbeti še za bolno mater.«

»Saj je to vse čisto naravno, kri ni voda! Zato o takih rečeh sploh ni treba govoriti.« Tako ugotovi zdaj »filozof«. Tovariši pa še pristavi:

»Marširali bomo mi. In naše punce, te bodo šle vse z nami. Pojdimo zdaj Jaz moram še na socialni urad.«

Tovariši gredo, potem ko so še pre-

Zivahen promet z nepremičninami

Živahen promet na realitetnem trgu, to je tudi značilen pojav današnjih prilik, nekakšna psihoza, bi se lahko reklo. Ljudje se nekako bojijo za svoj denar tisti seveda, ki ga imajo, in so ga priče nalagati v tisto, kar je vsekakor najbvarno: v zemljišča in hiše. Zanimivo je tudi to, da je ravno Ljubljana posebej vabljivo poprišče za take investicije. O tem priča ljubljanska zemljišča, ki je že od pomladi zaposlen že davno ne. Zabeležila je v zadnjih mesecih več posestnih prenosov poprej v dveh letih skupaj. Samo v je bilo sklenjenih doslej okroglo st

nih pogodb za vrednost blizu deset milijonov dinarjev. Večinoma

Vlomilec v Čern

Zagonetka vloma v Wolfovi ulici hitro razmotala. Ljubljanska policija je včeraj prišla 45-letnega Franca Čiča iz Desnjaka pri Čezanjevcih Ljutomera, ki je vlom priznal. Pške oblasti so sumile, da je on vložil na podlagi osebnih opisov in pr. odtiskov, ki se krijejo s podatki, ki ima o njem mariborska policija. Kavčič je na dan vloma shranil pri nekem hišniku na Poljanski cesti večji zavoj blaga. Policija je za to izvedela, ga odprla

shrambo. Kavčič, ki je bil že 4 krat predkaznovan, bo v prihodnjih dneh izročen sodišču.

a Knjižnica Delavske zbornice v Ljubljani je v prvem letošnjem četrtletju izposodila 23.969 knjig, to je 2.782 več kakor lani v isti dobi. Število vpisanih članov se je že močno povzpelo nad deset tisoč. Knjižnica izda letos nove tiskane sezname svojih knjig. Knjižnica je odprta vsak delavnik od 10. do 12. ure dop. in od 17. do 20. zvečer.

a Strajk stavbenega delavstva. Ker so se vsa dolgotrajna pogajanja z delodajalci razbila in stavbeni delavci niso mogli uveljaviti svojih upravičenih zahtev po današnjim razmeram primernem zvišanju mezd, so včeraj zjutraj stopili v stavko. V stavki je vse stavbeno delavstvo Ljubljane in okolice.

a Poziv dijakom vojakom. V Ljubljani pristojni dijaki rojstnih letnikov 1913 do 1919, ki so bili usposobljeni za vojaško službo, a doslej iz kakršnih koli vzrokov še niso bili pozvani v kadrsko službo, se pozivajo, da se najkasneje do ponedeljka 27. maja zglasijo v mestnem vojaškem uradu na Ambroževem trgu št. 7/I, soba št. 1. S seboj naj prinesejo dokazila o končanih študijah. Odsotne naj zglasijo svoji.

a Mestni in Stari trg ter Florijanske ulice je mestna občina lani ob obnavljanju dolenske tramvajske proge na novo tlakovala z granitnimi kockami in je sedaj tudi že razpisala dražbo za zalivanje kamnolaga tlaka z asfaltno snovjo, da bo ropol še znatno zmanjšan in tudi manj prahu. Kakor naša skušnja uči, se je zalivanje tlaka na vseh dolnjih zlatih ljubljanskih cestah prav dobro obneslo, zato pa upajmo, da bo mogoče z letos razpisanim kreditom poleg Mestnega in Starega trga ter Florijanske ulice končno urediti tudi še kako drugo, doslej nezadovoljno ali ulico.

a Mestna ustanova za absolvente arhitektonskega oddelka tehniške fakultete v Ljubljani. V smislu sklepa mestnega sveta ljubljanskega z dne 19. aprila t. l. razpisuje mestna občina ljubljanska to ustanovo, ki jo vsako leto podeljuje županju mesta Ljubljane. Ustanovo lahko dobi diplomirani absolventi arhitektonskega oddelka tehniške

fakultete, ki je slovenske ali druge slovenske narodnosti, v dobi treh let po diplomskem izpitu. Kandidat za to ustanovo mora z najmanj tremi, razsodišču predloženimi deli dokazati, da ima arhitektonsko ustvarjajočega duha in da se bavi s problemi, ki so pomembni za napredek arhitektonske kulture sploh, ali s takimi, ki se posebej tičejo Ljubljane. Obenem mora navesti konkretno, v kakšen namen namerava porabiti nagrado, in se obvezati, da bo izbrano nalogo, ki je lahko arhitektonsko, raziskovalna ali pa se nanaša na kak konkreten arhitektonski ali urbanistični problem ljubljanskega mesta, izročil arhivu te ustanove pri mestni občini, kjer bo pričela o uspehih te ustanove in bo služila drugim za študijski pripomoček. Rok za predložitev prošnje je 15. julij t. l.

a Protituberkulozna zveza je imela pred otvoritvijo protituberkulozne tedna svoj občni zbor, katerega so se udeležili poleg zvezinih delegatov zastopnika banske uprave, načelnika dr. Kosi in dr. Avramovič, zastopnik mestne občine dr. Ravnar in zastopnik g. divizionarja, san. polkovnik dr. Hadži Gligorič, ki je bil nazvočen tudi pri slovesni otvoritvi protituberkulozne tedna, kar s tem dodajamo našemu včerajšnjemu poročilu. Zborovanje je vodil zvezni predsednik dr. Joža Bohinjec. Po podanih poročilih funkcionarjev so bile volitve, na katerih je bila vnovič z malimi spremembami izvoljena dosedanja uprava s predsednikom dr. Bohinjecem. Z zborovanja sta bili poslani pozdravni brezojavki visoki pokroviteljici Zveze protituberkuloznih lig kraljici Mariji in ministru za socialno politiko in narodno zdravje dr. Budisavljeviču.

a Podpiranci, ki dobivajo redno podporo od države, ko so njih hranilci pri vojakih, dobe tudi enkrat izredno podporo 150 din, vendar pa za sedaj samo tisti, ki so njih hranilci 30. aprila že ali pa še bili na vajah. Zato opozarja magistrat, naj samo tisti pridejo po to izredno izredno podporo v odsek za podporo, ki so bili njih hranilci 30. aprila pri vojakih, ker bi vsi drugi samo gubili čas s povne pisarne samo dopoldne.

šteli skupno kase in z zadovoljstvom ugotovili, da bo zaenkrat še za večerjico v ljudski kuhinji...

Gledam za temi dečki, toplo mi je pri srcu, in na misel mi prihaja, kar je že pred več ko sto leti zapisal pesnik in bojevnik: Prav lahko je veljati za patriota, če se pri vsaki priložnosti znaš postaviti v luč, pa spuščati bombastične govorance... Nikoli niso taki patriotje reševali domovine in nikoli je ne bodo... Ampak so jo in jo bodo tisti, ki so na svojih krvavih podplatih izkusili, kako trda so tla domovine... ejo

Kultura

Slikarska razstava

III. umetnostnega tedna

Jutri se bo zaključila v dvorani Uniona (Sokolskega doma) na Aleksandrovi cesti slikarska razstava letošnjega III. Umetnostnega tedna, na kateri razstavljajo svoja dela akad. slikarji: Fran Golob, Karel Jirak, Maks Kavčič, Ivan Kos, Zoran Mušič, Lojze Šušmelj in Klavdij Zornik. Razstavljena dela, katerih je okoli 50, dokazujejo lepo rast naše do-

tehnično često močno smela. Kaj lahko ustvari v portretu, kadar ostane tudi kot portretist čist slikar, je sijajno dokazal s portretom »Mati«, ki je ena njegovih najmočnejših dosedanjih umetnin. Kako je mogoče ustvariti tudi iz cvetic, in celo iz belih, sliko umetniške kvalitete, pa vidimo v njegovih »Belih tulipanih«. Zanimiv je kot nova varianta njegove stare teme »Kolodvor«, dočim sem o njegovi »Aleksandrovi cesti« govoril že zadnjič. Mušič koraka krepko za svojim ciljem.

Maks Kavčič se nam predstavlja z 8 olji najmanj s treh različnih strani, kar dokazuje, da preživlja dobo nemirnega iskanja svoje lastne podobe. Razstavljena dela pričajo, da je to iskanje resno in da bo nedvomno vodilo do cilja, ki ga želi doseči. Sedaj bi o tem cilju še ne bilo mogoče govoriti, ker človek ne ve, ali bo v izpopolnitvi njegove smeri prejšnjega časa, ki se na tej razstavi odraža posebno tipično v »Tihožitju« in tonsko finem »Cvetju«, v njegovi predzadnji fazi, izraženi v dinamični »Viničariji«, ali v menda najnovejšem čistem impresionizmu »Mestni park«? Kavčič je sedaj na razpotju.

Na razpotju sta tudi Klavdij Zornik in Fran Golob. Klavdij Zornik je zapustil tla lanskega slikanja in tiplje v novo. To izpričujejo vsa njegova olja, razen morda portretne skupine, pri kateri mu ni šlo za slikarski problem. Nezadovoljen s statiko išče dinamike, kar vidimo najbolj značilno v »V vasi Sv. Miklavža«, pa tudi v »Sv. Miklavžu« samem, ki je njegovo najbolje delo na tej razstavi. V tem tipanju v novo je velika problematika, so pa tudi elementi, kateri dajo slutiti pot v bodočnost, ki si jo bo njegov talent gotovo osvojil.

O Franu Golobu sem že dejal, da je skupaj s Kavčičem in Zornikom na razpotju. Kakor Kavčičeva, kažejo tudi njegova dela, med katerimi tvorijo od osmih polovico olja in polovico akvareli, več različnih smeri, od skoraj čisto realističnega »Interierja« čez revolucionarno »Na Holmcu« do popolnoma abstraktno lirčne barvne impresije v »Jeseni«. Z »Interierjem« je dokazal, da zna slikati tudi solidno, toda on hoče biti revolucionar, utiralec nove poti. To je težka naloga, ki jo reši lahko samo izredno močna natura; povprečnež mora pod njeno težo omagati, ali pa zdrkniti v prazno maniro, porojeno iz posilioriginalnosti. Kaj se bo zgodilo s tem Golobovim hotenjem, bomo videli šele v bodočnosti. Morda bi bila v čistem slikarstvu še najuspešnejša pot zanj.

Lojze Šušmelj je razstavil samo dve olji, »Sv. Duha pri Ojstrici«, o katerem sem že govoril ob priliki njegove kolektivne razstave, in novo »Selnic ob Dravi«. Obe spadata v Šušmeljev stil in ni zato mogoče povedati nič novega.

Razstava bo odprta še jutri do večera. Ob 14. uri dopoldne bo vodstvo.

R. Rehar.

PRED SKLEPOM SLIKARSKE RAZSTAVE

Jutri zvečer bo sklep slikarske razstave III. Umetnostnega tedna v Unionu. Ob 11. uri dopoldne bo po razstavi vodstvo. Kdor se zanima za obrazložitev smeri posameznih razstavljajočih umet-

nikov in obravnavanje posameznih njihovih razstavljenih del, naj obišče razstavo ob omenjeni uri. Vodstvo po razstavi bo imel pisatelj in kritik Radivoj Rehar. Razstava ima toliko kvalitetnih del, da ne sme nihče zamuditi še zadnje prilike, da si jo ogleda.

3000 prekmurskih sezoncev

Moški od 21. do 30. leta starosti letos ne smejo na sezonsko delo v tujino. Zveza poljedelskih delavcev v M. Soboti jim bo skušala dobiti delo pri utrjevalnih in podobnih ter splošnih gradbenih delih. — Nad 30 let stari smejo v inozemstvo. Preko 3000 jih bo šlo v Francijo, nad 2000 v Bačko, Banat ter na Belje. — Posredovanje in najemanje za Francijo se je že začelo. V Francijo bodo šli sezonci za 6 mesecev in sicer samo na poljsko delo v skupinah na isti način, kot je v navadi za Nemčijo. Plača je letos precej zboljšana. Delavec bo dobil za akordno delo za okopavanje in redčenje v de-

partementih Nord, Pas de Calais ter Somme in Aisne po 650 frankov, za bratstvo in nakladanje po 750 frs. V St. Quentin, Saonu, Soissons 585 oz. 700 frs. V departementih Eure, Marne, Oise Seine et Marne, Seine et Oise, Seine inf., Yoone, Eure et Loir, Loir-et, Aube pa tudi po 585 oz. 700 frs. Če repo izorje s plugom, dobi po 100 frs. manj od hektarja. Zasluzek bodo delavci lahko pošiljali domov neovirano. — 11. t. m. se je odpeljal iz M. Sobote prvi transport za Belje, v Francijo sta se odpeljala že dva transporta.

ZANIMIV IZUM SLOVENSKEGA VISOKOŠOLCA

Slušatelji tehnične fakultete ljubljanske univerze g. Jože Battestina je v Hubadovi dvorani pred številnim občinstvom iz glasbenih krogov predvajal od njega izumljeno in skonstruirano aparaturo, ki avtomatsko beleži, oziroma reproducira svobodno improvizacijo in inventorično igranje na klavirju, harmoniju, orglah in drugih glasbilih. Je to nekakšna svetlobna naprava v zvezi s fotografskim aparatom. Po mnenju glasbenih strokovnjakov utegne ta izum zbuditi veliko zanimanja, ker predstavlja izvrsten pripomoček za glasbeno produkcijo.

o Z Abrahamom se je srečal hišni posestnik in strojevodja g. Suša Anton iz Pragerskega.

o Neurje in toča. V petek je vladalo nad obronkom Slovenskih gorc silno neurje. Padala je tudi gosta toča, ki je povzročila v okolici Gornje Radgone, zlasti Policah in Črešnjevcih ter Zbigovcih precej škode.

o Novi učitelji na meščanskih šolah. Z odlokom prosvetnega ministrstva so postavljeni za suplente na meščanskih šolah sledeči diplomirani filozofi: Slapar Vera v Ptuj, Maček Jože, Jenko Zdenka, Zagar Rozalija v Ljutomeru, Uršič Hinko, Smrke Marija, Sladič Vilko v Mežici, Oman Franc v Konjicah, Braz Valbert na I. dek. mešč. š. v Mariboru, Hvastja Franc v Soštanju, Tomažević Blaž, Kalan Ottilija v Zalcu, Dolenc Nada v Gornji Radgoni, Pegan Branko, Margon Bogomir, Nunar Fr. v Kranju, Sunko Flora na dek. šoli v Celju, Razlag Branislava na dek. šoli v Celju, Franko Majda v St. Vidu, Malovrh Amalija v Soštanju, Furlan Danilo v Dol. Lendavi, Jauh Franciška v Zagarju, Burger Ivan v Slov. Konjicah. Vsi imenovani se morajo javiti še pred 31. majem na svojem službenem mestu, ne da bi čakali na uradni poziv.

o 100.000 dinarjev nagrade je razpisala Ivka Cvetković iz Vrbove za izsleditve razbojnikov, ki so ujenega sina umorili, njo samo pa težko ranili. Za to, da bi zločinca obesili na kraju zločina, ponuja nadaljnjih 100.000 din v kakršni koli drž. fond.

o Skupina bolgarskih kmetovalcev je na povratku iz Novega Sada z razstave obiskala grob kralja Aleksandra na Oplen-ku, kjer je položila krasen venec.

n Nad življenjem je obupala v Zagrebu 24 letna gospodinjica pomočnica. Slovenka Javornikova. Zapustila je listič z besedami: »Za mene življenje nima več smisla...«

n Pri podiranju hiše se je podrl izpodkopani zid v kraju Jatagan Mali ter pokopal pod seboj dva delavca, ki sta došla teže poškodbe po celem telesu.

n 50 sarajevskih trgovcev bo obsojenih na podlagi uredbe o pobijanju draginje, ker niso na vidnem mestu v trgovini občili cenikov za živilske potrebščine.

n S kropom sta polili svojega moža, odnosno očeta Jova Kosira, njegova žena in hčerka v vasi Popovac. Že dalje časa so bili spori na dnevnem redu, poizkušili sta ga celo že zadaviti, a jima ni uspelo.

n V Zagrebu so prenehali s stavko čevljarjski pomočniki. Sporazumeli so se z delodajalci za 10% zvišanje plač.

n Do krvavega obračunavanja iz maščevalnosti je prišlo na cesti med Novimi Karlovci in Indijjo. Pred letom dni sta se sprla Slavko Čirić in Zarko Stanković. V prepiru je Stanković Čirića težko ranil z nožem. Ko je sedaj Stanković zapustil kaznilnico v Sremski Mitrovici, ga je počakal Čirić na cesti, ga močno obdelal z nožem ter ga še ležečega na tleh zabodel v vrat. Stanković se v bolnici bori s smrtjo, Čirić so aretirali. Pravi, da je Stankovića srečal le slučajno.

n Drzen vlom je bil izvršen v noči na četrtek pri trdnici Prevedan i Hoffmann v Boškovičevi ulici v Zagrebu. Vlomilci so navrtali zid in blagajno ter odnesli okrog 200 tisoč dinarjev. Delali so jako spretno ter niso zapustili nikakih odtisov.

n V Sarajevu je bil obsojen na 3 mesece zapore in 600 din denarne kazni »sloveči astrolog in grafolog« Ivan Marlinović, ki je nastopal pod imenom Jean ali Hans ter zlasti izvajal denar in slično od lahkovernih žensk.

n Bivši beograjski odvetnik dr. Nikola Petrović je bil obsojen na 2 leti strogega zapore in 6000 din denarne kazni, ker je dvakrat podkupil sodnika Mihajla Jakovljevića in vplival nanj, da je nepravilno razsodil v neki zapuščinski zadevi. Soobtoženi sodnik je bil oproščen. Akti v katerih je ministrstvo za pravosodje uvedlo postopek proti sodniku, so izginili.

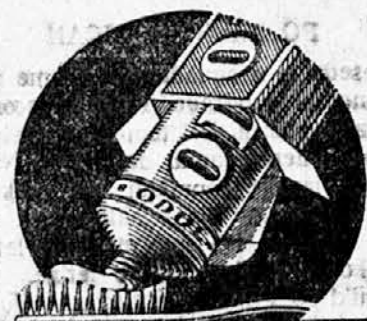
n Zračni promet z avlioni bo odprt na progi Zagreb-Sarajevo-Split s priključkom Sarajevo-Beograd.

n Za predsednika državnega sveta je postavljen s kraljevim ukazom dosedanj svetnik dr. Radoje Jovanović, za člana državnega sveta pa bivši ban Jovan Radičević.

Lobje brez kamna

ostanejo zdravi zobje. Negujte svoje zobe vsak dan z zobno kremo ODOL.

ODOL

Po starodavni navadi praznovanja mejnega zaščitnika v cerkvi, je bil zbor na Kramplovi trati, pod našo slovensko lipico. Pri pozdravu domovini in zastavi je pela vsa množica narodno himno. Brat Grahor je v lepili besedah govoril o materi domovini in njenih sinovih ter hčerah. Pozdrav so skupno zaključili našemu vodniku kralju Petru II. Zbrane je v imenu Rušanov pozdravil brat Janko Friček, Posamezni oddelki so nato izvajali telovadne točke. Za veselje je poskrbel moški naraščaj z raznoterostmi. Mladi pevci, pod vodstvom g. učitelja Lorbeka Maksa so zbrano zapeli nekaj večno lepih narodnih pesmi. Ob zaključku in razhodu je mogočno zavrila »Hej Slovani«. V srcih vseh na meji je plamtela le ena misel »Z vero v Boga, za kralja in domovino Jugoslavijo.«

Spomnite se CMD!

Ptuj

p Zvočni kino Ptuj predvaja danes in jutri film »Suez«. Drama o gradbi Sueškega prekopa.

p Šahovska tekma bo jutri v nedeljo predpolodne v kavarni Korze med šahovskima kluboma »Ptuj« in »Murska Sobota«.

p Iz bolnišnice. Karabonja Alojz, 20 letni delavec iz Gorišnice pri Sv. Marjeti je podrl voziček za prevažanje zemlje in ga teže poškodoval. — Hvalecu Francu iz Sv. Andraja v Haložah je pes malodane raztrgal nogo. — S koleša je padel zidar Sirovnik iz Sp. Brega in si zlomil roko.

p Preljeli smo od Sv. Barbare v Haložah. Tukaj se je pripetila nenavadna poma radi napačnega tolmačenja določb o prijavi psov. Povsod so pobirali za tablico po 2-2.50 din in občinske takse 10 din, kar je opravičljivo, ker mora občina plačati konjača. Pri Sv. Barbari pa so poleg tega še pobirali 10 din za banovinski kolek. Ljudje so se upravičeno vznemirjali radi povišanja takse na pse. Govorili so, da morajo po tri dni delati, da zaslužijo potreben denar za prijavo psa.

Sedaj pa nam javljajo, da je bila to poma in ljudje se naj oglašajo na občini, da jim bodo vrnilo odvisno takso to je 10 din za banovinski kolek.

p Muzej ima malo obiskovalcev. Ob tem času so si skoraj vsak dan številni obiskovalci starodavnega Ptuja ogledovali znamenitosti znanega pljuškega muzeja. Letos so ti obiski malodane zamrli.

Križanka št. 76

	1	2	3	4	5	6	7	8	9
I									
II									
III									
IV									
V									
VI									
VII									
VIII									
IX									
X									
XI									
XII									
XIII									

Besede pomenijo:

Vodoravno: I. azijska gorovje; II. afriška dežela; III. sportna panoga oblika rastlinskega debla; IV. zagon; pokriva meso; V. turški poveljnik; VI. simbolična slika; VII. eden izmed voditeljev francoske revolucije; VIII. mračne barve; IX. kvarta; X. sveta slika; XI. italijansko mesto; rusko mesto; XII. moško ime; žensko ime; XIII. ruska reka; poljedelec.

Navpično: 1. evropska ožina; drag kamen; 2. oseba iz sv. pisma; star pozdrav; 3. kraj pri Sušaku; narobe zaimek; ruski politič; 4. kvarta; japonsko mesto; 5. riba; pogonsko sredstvo; 6. zaimek; trgovska odprava v puščavi; 7. narobe gora na Koroškem; narobe zaimek; oseba iz sv. pisma pa tudi vrsta polžev; 8. Nušičeva komedija; zaimek; 9. rtič, ki je najjužnejša točka evropske celine; obrtnik.

Sport

Bratstvo (Jesenice) — Železničar

Jutri popoldne ob 15.30 se bo odigrala na stadionu prva tekma letošnjega prvenstvenega finala na mariborskih tleh. Mariborskemu občinstvu se bo predstavilo Bratstvo iz Jesenice, ki je v prvenstvu kaj redke gost v Mariboru, ker se tekmuje po skupinah. Kljub temu pa nam Bratstvo ni neznan moštvo, saj je doseglo že jako lepe rezultate, tako proti najmočnejšim ljubljanskim klubom s slovenskim ligasem Ljubljano na čelu, kakor tudi proti mariborskim klubom. Proti svojem ju-trišnjemu nasprotniku SK Železničarju še Bratstvo ni nastopilo v prvenstvenem srečanju, odigrali pa so dve prijateljski tekmi na Jesenicah. V prvi leta 1938 je zmagal Železničar z 1:6 (0:4), v drugi pa se mu je Bratstvo revanžiralo s 6:2 (4:2). Za jakost moštva gostov govorita tudi prvenstvena rezultata v lanskem finalnem tekmovalju s ISSK Mariborom, ki je zmagal sicer v obeh tekmah, toda s tesnima rezultatom 3:1 in 2:1.

ATLETSKI MEETING SK CELJA

SK Celje bo priredil jutri ob 10. na Glaziji atletski meeting ob sodelovanju domačih atletov ter številnih gostov, ki jih bodo predvsem poslali klubi Ilirija in Planina iz Ljubljane ter Železničar iz Maribora, ki bo tudi zastopan z 12 atleti.

s Sekcija ZNS v Mariboru (službeno). Vsi člani mariborske sekcije se pozivajo, da v teku 8 dni po objavi izročijo uprav-nemu odboru sekcije po 25 din za novi sodniški znak, ki je obvezen s 1. junijem.

s Bask in Jedinstvo sta v Beogradu odigrala prijateljsko tekmo z rezultatom 3:3.

Potentakem se nam obeta tudi jutri zanimiva borba. Gosti jo bodo vzeli od najresnejše strani, saj pripotujejo že drevi v Maribor, pa tudi enajstotica Železničarja se bo potrudila, da se ne ponovi nepotreben poraz, ki ga je doživela lani na domačih tleh proti Kranju.

V predigri ob 11. bosta nastopila dva domača juniorska ali pa kombinirana teama.

SPORED TEKEM IZVEN MARIBORA

Prvenstveni spored izven Maribora ob-sega v finalu še tri tekme.

Drugi mariborski klub bo nastopil v Celju proti Olimpi. Tekma na igrišču v Gaberju se bo pričela ob 16.30.

Prvak MNP ČSK bo absolviral svojo prvo tekmo v Ljubljani proti Maru, zadnja tekma pa bo v Trbovljah med Ama-terjem in Kranjem z začetkom ob 16.

s Zanimivo nogometno tekmo so odigrali v Slovenjem Gradcu samski in poročeni prijatelji nogometa. Tekma se je končala z rezultatom 3:3. Močno je kvarilo deževno reme, tudi obisk je bil radi tega slab. Čisti dobiček je bil namenjen PTL. Revanšna tekma bo 2. junija, toda pod pogojem, da pri samcih ne bodo smeli sodelovati aktivni igralci.

s V podonavskem cupu naših ligašev je na Telovo Bata remiziral s Slavijo (0:1) (1:0), v Subotici pa je Zak premagal Vojvodino 4:2 (4:1).

s Teniški dvoboj Jugoslavija—Madžarska, ki bi se moral odigrati od 24. do 26. maja v Budimpešti, je preložen na kasnejši termin.

Sokolstvo

Pokrajinski zlet Sokola v Celju

Zletni odbor je prejel lepake, izdelane po osnutku akad. slikarja Miroslava Modica iz Celja. Lepak predstavlja na modri podlagi polet Sokolov, v ozadju je celjski Stari grad, v ozadju v smeri gradu tri vihraječe državne zastave. V tekstu pa manjkata kraj in datum zleta, kar se je očividno prezrlo. — Načrti za tribuno so izdelani v vseh podrobnostih. Tribuna bo zgrajena v obsegu, ki ustre-

za zletom, kakor so pokrajinski. Tribuna bo razdeljena v dva dela, zgornji del bo razdeljen v kože in bo pokrit. Več trgovcev je obljubilo prispevke v lesu. — Prehranjevalni odsek je stopil v dogovore z gostilničarji, da bodo nudili gostom prehrano po enotnih cenah. Naraščaj bo ves prehranjen v posebni skupni kuhinji.

šentlovrenški Sokoli. Meja je govorila meji: Farni zvon je vabil. Gorska cerkva je bila pretesna, da bi vse sprejela pod svojo streho.

Osnutek znaka za Zlet mariborske Sokolske župe, ki se vrši 2., 8. in 9. VI. 1940 v Mariboru

DESETI POHOD SELNIŠKIH SOKOLOV K SV. DUHU

Binkoštna nedelja je bila v Selnici zelo živa. Zbrala se je sokolska družina za obmejno romarsko pot k Sv. Duhu. Odziv Selničanov je bil tako velik, da imenujemo lahko pohod »narodna pot na mejo«. Postrojena četa z jugoslovansko trobojko na čelu, je dočkala brate in sestre iz Ruš, nakar je brat Zaucer povedel mogočno povorko, čez tristo ljudi, na vrhove Kobanske planine, tja do naše meje. Naša pesem je valovila po ravni in odmevala od planine. Ponosno je plapolala državna zastava, ko se je igrala v sapici, v dihu in utripu naše zemlje. Zavedni narodni Duhovčani so nas pričakovali v velikem številu. Raz vseh duhovskih hiš so visele državne zastave, simbol naše svobode. Vzradoščenje je bilo, ko so prišli k Sv. Duhu tudi številni

Drobne novice

PO NAŠIH GORICAH

Dosedanje spomladansko vreme ni bilo ugodno za vinograde. Trsje se letos razvija zelo počasi. Pri tem jo ovira hladno vreme z neprestanim deževjem. Naslednji toče lanske spomladi po nekaterih krajih severnih Slovenskih goric se še letos poznajo. Po splošni sodbi letos ni pričakovati obilne vinske letine. Vinogradniki so v hudih skrbih zavoljo velikih cen modri galici in drugim pripravkom za zatiranje trsnih bolezni in škodljivcev. Mnogi tako velikih stroškov preprosto ne zmorejo več in obavljajo tako važna dela površno ali jih deloma celo čisto opuščajajo. Zato se je bati, da se bo med drugim zlasti peronospora ponekod zopet siliho razpasla z nedoglednimi škodljivimi posledicami. Treba je nujno in odločno nekaj storiti, da posebno revnejši pridni vinogradnik ne ostane praznih rok v težkem boju zoper neštete uime. V ta namen so potrebna — razen zadostnega dobrega pouka — ustrezna javna denarna sredstva. Najmanj enako važno pa je, da razne priprave, brez katerih napredni vinogradnik ne more biti, znatno pocenijo. Nehati se mora, da bi kmet garal in se pehal samo za maloštevilne gospodarje, zadevne industrije in karte! Sicer ne bo mogoče preprečiti še večjega obubožanja našega vinogradniškega človeka.

KMETIJSKA SOLA
v Sv. Juriju ob juž. žel. bo letos otvorila novo šolsko leto dne 16. septembra. Ta šola je enoletna in bo trajala brez presledka do 31. avgusta 1941. leta, t. j. 11 in pol meseca. Namenjena je kmečkim sinovom, ki se žele izobraziti v kmetijstvu z namenom, da ostanejo na domači kmetiji, oziroma da se sploh posvete kmetijstvu. Za sprejem je potrebna starost najmanj 16 let ter z dobrim uspehom dovršena osnovna šola. Ta banovinski zavod ima internat, v katerem dobe gojenci hrano, stanovanje in vso oskrbo. Mesečna oksrbi na znaša 300 din, h kateri prispeva banska uprava do 200 din. Pripadajoči znesek gojencev se določi po premoženjskih razmerah njih staršev. Prošnje za sprejem (banovinski kolek 10 din) je poslati ravnateljstvu najkasneje do 15. julija t. l. ter priložiti krstni list, domovnico, šolsko spravevalo, navstveno spravevalo, obvezo staršev (4 din banov. kolek), da bodo krili stroške šolanja in da ostane prosilec po šoli na domačem posestvu, končno kolka prosto potrdilo o imovinskem stanju staršev. Starši, ki žele svoje sinove izobraziti v kmetijskih naukih, se pozivajo, da jih pošljejo v to kmetijsko šolo. Vsa podrobnejša pojasnila daje na željo ravnateljstva banovinske kmetijske šole v Sv. Juriju ob juž. žel.

NAVODILO ZA PODIRANJE DREVJA OB ELEKTRIČNIH VODIH

V zadnjem času se pogosto dogaja, da ljudje podirajo drevje ob električnih vodih, pri tem poškodujejo napeljavo in prekinejo tok. To ima za posledico zastoj v industrijskih in obrtniških podjetjih, stotine delavcev je prikrajšanih na zaslužku, ogroža se

ljudi varnost prometa. Oškodovanci zahtevajo v takem slučaju povračilo izgube od elektrarne, ki bo seveda ščitila svoj interes ter poiskala povzročitelja. Tudi ni izključeno, da bi državne oblasti ne uvedle kakšnega postopka. Vsemu temu se izognete, ako zahtevate od elektrarne uslužbenca za nadzorstvo in pomoč pri delu. Na ta način bo nesreča skoroda izključena, po potrebi pa bo škoda mogoče laže in hitreje popraviti.

Na meščanski šoli v Mariboru je postavljen za suplenta diplomirani filozof Braz Valter.

100 vagonov mesa bomo izvozili v Francijo, ki nam ga bo plačala v dinarjih. **Nova bombažna industrija „Roal“** je ustanovljena v Beogradu, ki ima izvor prav za prav v Mariboru. Glavnice je 5 milijonov din. Člani upravnega odbora so: Danilo Nenadović, predsednik, Dragomir Pavlovič, Marko Rosner, Cezar Altarac, Izidor Obradović in dr. Ivan Jančič. Poslovodja družbe je Albert Altarac, prokurista pa sta Cezar Altarac in Izidor Obradović.

Poročila sta se davčni uradnik Milan Cirk in odvetniška uradnica Terezija Brinovčeva.

Pavliha pride jutri dopoldne v Maribor. Gledališče Mladega rodu v Mariboru vabi mariborske malčke k sprejemu Pavlihe, ki pride iz Ljubljane pod varstvom Pavlihovega odra. Predstava bo ob pol 11. v veliki dvorani Narodnega doma.

S tržnega nadzorstva. Vodja mestnega tržnega nadzorstva inž. Martin Večer-

jevič je sedaj nastavljen po službeni pragmatiki.

Gor. Radgona. Odbor za postavitev spomenika padlim junakom in Maistrovim borcem v Gor. Radgoni, obvešča vse vabljen organizacije in ustanove kakor tudi posameznike, da se vsled navedbe notranjega ministra svečano odkritje spomenika dne 2. junija ne bo vršilo ter je svečanost preložena na nedoločen čas.

Ali se v Tvojo družino, v družino Tvojih sorodnikov ali prijateljev doslej še ni vtihotapila jetlika? Zahvali ljubelega Boga, če je temu tako, vendar pa ne pozabi, da je usoda nepreračunljiva in da pri svojih sklepih ne izbira. Ako se v protituberkuloznem tednu še nisi oddolžil, kupi pri najbližjem poštnem uradu takoj položnico za 25 par, zabeleži nanjo račun št. 15-531, naslovi jo na „Protituberkulozno zvezo“ v Ljubljani ter nakaži za protituberkulozno borbo primeren znesek. Protituberkulozna zveza je trdno uverjena, da se seznam z imeni premožnih oseb, ki so v protituberkuloznem tednu odklanjale nakup nabiranih listkov ali pa prispevale le malenkostne zneske, ne bo povečal in to tem bolj, ker bi bilo to v sramoto slovenski kulturi. — Protituberkulozna zveza v Ljubljani.

Glasbena produkcija v Slovenjem Gradcu. Podmladka JS in RK na meščanski šoli v Slovenjem Gradcu priredila v nedeljo, 26. t. m., ob 16. v veliki dvorani Sokolskega doma glasbeno produkcijo.

Zrtev materinstva je postala 25 letna dninarica Verčkovnik Franciška iz Podgorja pri Slov. Gradcu.

Pri nogometu se je ponesrečil 61 letni jeklarniški delavec Petek Alojz iz Guštanj. Ponesrečenec je igral na praznik tekmo med suhim in debelim v korist PTL ter padel in se občutno potolkel po roki. Zdravi se v slovenski bolnišnici.

MALI OGLASI

CENE MALIM OGLASOM: V malih oglasih stane vsaka beseda 50 par. Najmanjša pristojbina za to oglasno je 10 par. Družbe, podjetja in fizični oglasniki plačajo po besedi. Najmanjši znesek za to oglasno je 10 par. Družbe, podjetja in fizični oglasniki plačajo po besedi. Najmanjši znesek za to oglasno je 10 par. Družbe, podjetja in fizični oglasniki plačajo po besedi. Najmanjši znesek za to oglasno je 10 par.

DO PONEDELJKA OPOLDAN
Kazivamo in kopiramo vaše filme, a jih lahko tudi oddate v avtomatu drogerije.

KANE

KAM, KJE?

GRIC POD VRBANOM
vinograd, izlet, razgled. Prvovrstna vina, jedila, sobe, avtocesta, sončenje. 3699-1

HALO! HALO!
Vsi, katere hočete dobre prileške gibanice ter klobase iz kible jesti, in dober vinček piti, morate vsako nedeljo v novo gostilno na Pobrežju, v »Priški dom« priti. Se priporoča Matilda Zamuda, gostalničarka. 3438-1

ODPRTO JE VINOTOČ
pri Rupni v Košakih. Staro in novo vino. 3623-1

KOPALIŠČE KAČER
odprto. 3657-1

NAJLEPŠA IZLETNA TOČKA
Je Trafenkov vinotoč v Rošpohu na Griču, od danes naprej odprto, prej Viher. Izborna vina. 3634-1

SLUŽBO DOBI

Zmožna **PISARNIŠKA MOČ**
za knjigovodstvo in dopisovanje dobi mesto. Ponudbe z navedbo znanja in plače na ogl. odd. »Večernika« pod »Nastop 15. junija«. 3695-2

SLUŽKINJA
z nekaj znanjem v gospodinjstvu se sprejme takoj. Naslov v ogl. odd. »Večernika«. 3690-2

Čista **POSTREŽKINJA**
se sprejme s 1. jun. k majhni družini. Naslov v ogl. odd. »Večernika«. 3691-2

GOSPODINJSTVA POMOČNICA
vešča vseh hišnih del, se sprejme. Naslov v ogl. odd. »Večernika«. 3694-2

CEVLJARSKEGA POMOČNICA
Obrovnik, Tržaška c. 18. 3692-2

ČEVLJ. POMOČNICA IN STROJNEGA ŠČIPALCA
sprejme Gregorc, Aleksan droya 55. 3588-2

FRIZERSKI POMOČNIK
samostojen, dober delavec, se sprejme takoj. Mareš, Maribor, Gosposka 15. 3603-2

KROJAŠKEGA POMOČNIKA
za fino delo velikih komadov sprejmem. Krojaštvo »Obnova«, Slovenska 36, Maribor. 3622-2

PERFEKтна KUCHARICA
ki opravlja tudi druga domača dela, se išče (poleg postrežnice). Predstaviti se predpoldne. Naslov v ogl. odd. »Večernika«. 3630-2

GOSPODIČNO
za točilnico (Schank) sprejme restavracija »Slavija«, nasproti kolodv. 3659-2

Mizarstvo, Sp. Poljskava 29, sprejme **MIZARSKEGA VAJENCA** za stavbeno delo. 3643-2

Continental

na ugodne mesečne obroke
IVAN LEGAT
Maribor, Vetrinjska ul. 30
Ljubljana, Prešernova ul. 44

SOLE PROSTO DEKLE
ali starejšo žensko iščem k otroku. Vprašati v nedeljo od 8.—11. ure. Tkalski prehod 4. 3621-2

KUCHARICA
za vsa hišna dela, zanesljiva, do 30 let, se sprejme. Gajeva ulica 7. Plača po dogovoru. 3637-2

SLUŽBO IŠČE

TRGOVSKI POMOČNIK
19 let star, izvežban v mešani stroki, išče službo. Ponudbe na ogl. odd. »Večernika« pod »Nastop, takoj«. 3589-3

SOBA

opremljena, z 2 posteljama, separatnim vhodom sredi mesta se odda. Jenkova ul. 5. 3595-8

KDOR PRESKRBI SLUŽBO PLETILJI
ki zna tudi šivati in deloma krojiti pletenine, dobi nagrado. Ponudbe na Aniko Soršak, Črešnjavec pri Slov. Bistrici. 3611-3

KUCHARICA

gre v začasno ali stalno službo. Loška 5, dvorišče, vrata 1. 3636-3

VAJENCI-(KE)

NATAKARSKI VAJENEC
z meščansko šolo se sprejme. Hotel »Orel«. 3566-4

TELEFUNKEN

RADIO STARKEL
IZVRSTEN GLAS
LEPA OBLIKA

RADIO STARKEL

UCENEC
s predpisano šolsko izobrazbo se sprejme. A. Hrovat, Kralja Petra trg 1. 3614-4

STANOVANJE ODDA

SOBO IN KUHINJO
s pritliklami oddam s 1. junijem. Naslov v ogl. odd. »Večernika«. 3568-5

STANOVANJE
soba in kuhinja, se odda s 1. junijem. Zg. Radvanjska cesta 69. 3541-5

STANOVANJE
1 soba in kuhinja v mirnem prahu prostem kraju se takoj odda, mirni stranki. Tržaška cesta 88a. 3543-5

STANOVANJE
soba in kabinet, se odda. Kossarjeva 38. 3557-5

STANOVANJE
soba, kabinet s pritliklami se s 1. junijem odda v Stritarjevi ul. 17, Maribor. 3526-5

STANOVANJE
v vili v Koroščevi ulici se odda s 1. avgustom. Naslov v ogl. odd. »Večernika«. 3458-5

SOBO IN KUHINJO
oddam starejši stranki 1. julija. Studenci, Ciril Metodova 10. 3587-5

MEISTER KOLESA
VELIKA IZBIRA
KVALITETNO BLAGO

RADIO STARKEL
MARIBOR, TRG SVOBODE 6

4-sobno sončno STANOVANJE
ob parku oddam s 1. julijem. Naslov v ogl. odd. »Večernika«. 3598-5

LEPO STANOVANJE
soba in kuhinja, se odda, Aleksandrova 30, Pobrežje. 3601-5

STANOVANJE
3 sobe, veranda in vrt, se takoj odda. Keizarjeva 4. 3615-5

SOBA IN KUHINJA
se odda. Pobreška cesta 38. 3631-5

DVOSOBNO STANOVANJE
oddam s 1. junijem. Vprašati Praprotnikova ul. 16, pri Drozg. 3711-5

Zlato in srebro,
oriljante, zastavljane listke išče quino za nakup

M. Ugerjev sin,
Maribor, Gosposka ulica 15

Lepo dvosobno **SONČNO STANOVANJE**
se odda čisti stranki takoj. Radvanjska c. 58, Studenci. 3669-5

SOBO IN KUHINJO
oddam. Radvanjska cesta 47, Studenci. 3671-5

Stikele
TEL. 45-13
SITAR & SVETEK
GRAVERSKI ZAVOD
LJUBLJANA
FRANČISKANSKA UL. 3

Lepo **TRISOBNO STANOVANJE**
s kopalnico oddam 1. julija. Aljaževa ul. 4. 3672-5

Sončno **DVOSOBNO STANOVANJE**
in popolnoma separirana vhod se odda s 15. junijem ali 1. julijem v Lorbeškova 3, Nova vas. 3673-5

STANOVANJE
soba in kuhinja, oddam, Meljska c. 59. 3675-5

Steznik

ki Vam bo dobro pristojal samo iz specialne prvovrstne delavnice
Kocmut, Meljska c. 3

STANOVANJE
(dvorišče), 1 soba, kuhinja za 2 osebe se odda. Maistrova ul. 16. 3677-5

Oddam **LOKALNO STANOVANJE**
s 1. junijem. Vprašati Masarykova 24-1, levo. 3678-5

Odda se **ENOSOBNO IN DVOSOBNO STANOVANJE**
s 1. junijem. Taborska ul. 9, Vprašati pri hišniku. 3681-5

Mala **PODSTREŠNA SOBA**
in kuhinja se odda za 1 ali 2 osebi. Mkarjeva 10, Studenci. 3703-5

Lepo sončno **STANOVANJE**
soba in kuhinja, oddam s 1. junijem. Vrtna ulica 8-1. 3619-5

SOBO, KUHINJO
in pritlikline ter lepo opremljeno sobico takoj oddam. Strma 15. 3663-5

STANOVANJE
sončno, suho, 2 sobi, pred-soba, kuhinja, v 1. nadstr., se takoj odda mirni stranki. Brezner, Jerovškova ul. 34 (Magdalenska). 3658-5

LEPO SOBO IN KUHINJO
prazno ali s polištvom, oddam. Vprašati pri E. Soršak, Vodnikov trg, stojnica. 3651-5

Eno-, dvo- in trisobno STANOVANJE
se takoj odda pri postajališču Tezno. Ptuska cesta 33. 3662-5

STANOVANJE
z dvema sobama, kuhinjo in pritliklinami se odda s 1. ali 15. junijem v Mariboru, Meljska 7. Sončno in mirno. 3653-5

DVOSOBNO STANOVANJE
se odda s 1. junijem. Smoletova 10. 3644-5

SOBA IN KUHINJA
sončna lega, za 1 ali 2 starejši osebi, se odda. Loška ulica 13. 3642-5

MODERNI VOZICKI
po vseh cenah
BOGOMIR DIVJAK
J. 113 in 92a Kočila 4

STANOVANJE IŠČE

Iščem **MALO STANOVANJE**
v mestu za 1. avgust. Naslov na ogl. odd. »Večernika« pod »Brez otroka«. 3591-6

MANJŠE STANOVANJE
iščem za avgust. Ponudbe na ogl. odd. »Večernika« pod »Točen plačnik«. 3714-6

PREHRANA

Sprejme se
GOSPOD
na vso oskrbo. Mlińska 9-I.
levo. 3705-7

CELO OSKRBO
išče železničar pri upokoje-
nem železničarju. Ponudbe
na ogl. odd. »Večernika« pod
»Blizu Maribora«. 3592-7

Simpatična, inteligentna go-
spa srednjih let
GRE ZA GOSPODINJO
k boljši dami ali gospodu.
Ponudbe na ogl. odd. »Ve-
černika« pod »Poštena in za-
nesljiva«. 3661-7

Sprejme se več oseb na
DOBRO DOMAČO HRANO.
Jagodič, Koroška cesta 47,
II. nadstr. 3648-7

SOBO ODDA

**OPREMLJENO IN
MALO PRAZNO SOBO**
oddam. Vprašati Aleksandro-
va 7, Krčevina, vrata 16.
3545-8

LEPA SOBA
s posebnim vhodom pri par-
ku se odda. Koroška 2-I.
vrata 3. 3664-8

KABINET
se odda. Pokojniški zavod.
Verstovškova 4-I. 3666-8

Lepo opremljeno SOBO
s posebnim vhodom oddam.
Koseskega ulica 35. 3660-8

**Eno, oziroma
dva lepi PRAZNI SOBI**
blizu parka in kolodvora od-
dam. Vprašati Zrinjskega
trg 3, pritl. levo. 3647-8

ona

kupuje pomladan-
ske obleke, kakor
tudi nogavice in
rokavice v speci-
alni damski in kon-
fekcijski trgovini

konfekciji

greta

maribor

grajski trg

OPREMLJENA SOBA
s posebnim vhodom se odda.
Gregorčičeva ul. 8-II. 3656-8

OPREMLJENO SOBO
tako oddam. Wildenrainerje-
va ulica 6-II., vrata 6. 3655-8

VELIKA PRAZNA SOBA
se odda. Slovenska ulica 24.
I. nadstr. 3641-8

OPREMLJENA SOBA
pri špeharskem trgu se ta-
ko odda. Elektr. luč, pose-
ben vhod. Naslov v ogl. odd.
»Večernika«. 3640-8

Lepo opremljeno SOBO
z uporabo kopalnice tako
oddam boljši osebi v hiši
elektrišk. podjetja Rečnik,
I. nadstr., levo. Pobreška ce-
sta 6. 3600-8

LEPA SOBA
se odda samostojni mirni
osebi. Pobrežje, Cankarjeva
ul. 20. 3610-8

Lepa, čista, opremljena, se-
parirana
ZRAČNA SOBA
z uporabo kopalnice se od-
da solidni osebi v bližini av-
tobusne postaje s 1. junijem.
Radvanjska cesta 45-I., levo.
3616-8

Lepo OPREMLJENA SOBA
z dvema posteljama se odda.
Wildenrainerjeva 6-II., levo.
3617-8

OPREMLJENA SOBA
se odda s 1. junijem. Puški-
nova 3, pritličje. 3618-8

LEPO SOBO
oddam gospodini. Naslov v
ogl. odd. »Večernika«. 3619-8

SOBA S ŠTEDILNIKOM
sončna, se odda. Vodnikova
13, Tezno, pri Kovini. 3633-8

NAJPOPOPOLNEJŠE HARMONIKE SVETA

HOHNER

GENERALNO ZASTOPSTVO

SCHNEIDER

ZAGREB, NIKOLIČEVA IO

ZAHTEVAJTE BRESPLAČNI CENIK

HOHNER

harmonike
so od vseh
najboljše

OPREMLJENA SOBA
z dvema posteljama in upo-
rabo kopalnice se odda. Kra-
lja Petra trg 1-II., desno.
3632-8

Odda se
SOBA
dvema gospodoma s celo
oskrbo. Meliska c. 31-I. des-
no. 3667-8

OPREMLJENA SOBA
se odda. Marijina 10-II. des-
no. 3709-8

SOBA
se odda boljšemu gospodu.
Poseben vhod. Maistrova 14,
vrata 7. 3676-8

Lepa, čista
SOBA
se odda dvema solidnima ose-
bama. Kneza Koclja 26-II.
desno. 3682-8

Separirana
OPREMLJENA SOBA
kopalnica, se odda eni event.
dvema solidnima osebam.
Glavni trg 24-III., desno.
3688-8

Lepo
OPREMLJENO SOBO
z 2 posteljama in posebnim
vhodom, oddam. Jerovškova
ul. 74. 3693-8

Lepa
VELIKA SOBA
se odda. Studenci. Aleksan-
drova c. 17. 3699-8

OPREMLJENA SOBA
s posebnim chodom se odda.
Jerovškova c. 50. 3704-8

Oddam
SOBO
tako z dvema posteljama.
Kneza Koclja 19, vrata 3.
3706-8

GOSPODA
sprejem na stanovanje. So-
ba s posebnim vhodom. Wil-
denrainerjeva 6, vrata 3.
3713-8

POSEST

MALO POSESTVO
za din 10.000. Vprašati pri
Spengler. Rače pri Mariboru.
2699-11

Moški! Pri spolni slabosti
(spolni impotenci) poizkusite hormonske pilule
HORMO-SEKS

Dobivajo se v vseh lekarnah. 30 pilul din 84,
100 pilul din 217, 300 pilul din 560. — Zahr-
te vajte samo prave in originalne Hormo-Seks pi-
lule. Po pošti diskretno razpošilja: KR. DV.
LEKARNA PRI SV. AREHU, Maribor. — Glav-
no skladišče: Farm. kem. laboratorij »VIS-
VIT«, Zagreb, Langov trg 3. Ugl. reg. št. 5346-38.

Kupim
ENODRUŽINSKO HISICO
z vrtom ali malo posestvo
pol joha, blizu postaj Ptuj,
Pragersko, Rače, Slivnica, Ho-
če. Navesti ceno ali hipoteko.
Ponudbe na ogl. odd. »Ve-
černika« pod »Penzionist
B. 18«. 3534-11

VINOGRADNO POSESTVO
lepo urejeno, donosno, pri
Mariboru, se radi visoke sta-
rosti z bogatimi pritlikinami,
kakor stoji in leži, prodaja.
Ponudbe na ogl. odd. »Ve-
černika« pod »Rentabilno«. 3558-11

LOKAL
se odda na Koroški cesti 49.
3620-10

Kdor išče
HISO, VILO, POSESTVO
ali prodaja, naj se obrne na po-
sredovalnico »Rapid«. Naj-
boljše zveze, solidne cene.
Posredovalnica »Rapid«, Go-
sposka 28. 3665-11

PARCELA
z dograjeno betonsko kletjo
12x10 v mestu se poceni pro-
da. Vprašati Dalmatinska 8.
3712-11

Za vse izolacije proti vodi in vlagi

„BETONIT“

Zahtevajte navodila pri »BETONIT«, ke-
mični izdelki za gradbeno industrijo —
Maribor, Vojašniški trg 2 in Valvazorjeva 30

Proda se starejša
STANOVANJSKA HIŠA
na Pobrežju pri Mariboru na
prometni cesti, pripravna za
obrt, pri avtobusni postaji.
Hiša je vsa podkletena, zra-
ven se nahaja okrog 1200
kv. m vrta. Vprašati Pobrež-
je, Aleksandrova 22, Marčič.
3702-11

Na prodaj
HIŠA, MANJŠI GRADIČ
3 stanovanja z vsem pribor-
om, vse v dobrem stanju. 2
orala njiv in sadonosnika itd.
Oddaljeno 5 minut od sedeža
sreskega načelstva, drugih
državnih uradov, železniške
postaje in glavne ceste. Kra-
sen razgled. Pojasnila daje
Habjan Ivan, Šmarje pr Jel-
šah. 3708-11

HIŠA
z velikim vrtom za glavno ce-
sto se proda. Cena 18.500 din
Vprašati gostilna Sever, Tez-
no. 3668-11

DENAR

HRANILNE KNJIŽICE
drž. vredn. papirje, valute
prodaje najbolje pri Bančno
kom. zavodu Maribor. Alek-
sandrova 40. Kupujte pri nas
srečke drž. loterije. 2950-12

AKO RABITE POSOJLO
ne čakajte zadnjega trenutka,
temveč javite se takoj pri
Hranilni posojilnici »Moj
dom«, Ljubljana, Dvořakova
ul. 8. 11778-16

Hranilne knjižice

vrednostne papirje
kupujemo
stalno in po najvišjih cenah
in takojšnjem plačilu

RUDOLF ZORE

Ljubljana, Gledališka ulica 12

OBRT - TRGOVINA

**ZA SLIKARSKA IN
PLESKARSKA DELA**
se priporoča po najnižjih ce-
nah Jurij Juteršnik, Sodna uli-
ca 15. 3552-13

STROJI

NAHRBTNIKE
v veliki izbiri nudi Ivan Kra-
vos, Aleksandrova 13. 3696-13

BRITJE DIN 2
struženje din 4. Obiskujte ce-
nejšo brivnico »Rapid«, Melj-
ska c. 1. 2825-13

DRUŽABNIKA
išče vpeljana protokolirana
trgovina z vinom. Sodelova-
nje zaželeno. Ponudbe na
ogl. odd. »Večernika« pod
»Vložim 100.000«. 3688-13

VSA TAPETNIŠKA DELA
izvršuje solidno in dobro
Ferdo Kuhar, tapetnik, Ve-
trinska 26. 3154-13

SUHE HRASTOVE DOGE
večide za manjšo posodo,
za 10.000 l, se ugodno pro-
da. Ponudbe na »Večernika«.
Ptuj. 3687-13

Kupim večjo množico
VREČ
moke, riža itd.). Ponudbe na
ogl. odd. »Večernika« pod
»Tovarna«. 3609-13

PLETILNI STROJ št. 8
malo rabljen, kupim. Kocet
Ivan, trg Črensovci, Prek-
murje. 3576-14

Kupujem TKALSKO STROJE
(Revolventstühle) s šaftmaši-
nami, po mogočnosti z dvema
cilindroma; nadalje eno sno-
vačo (Scheermaschine). Pon-
udbe na naslov: Ma-Sta,
Rajhenburg. 3594-14

Prodaj 40 kg rabljenega
POGONSKEGA JERMEJA
v dobrem stanju raznih di-
menzij, 3 komade kompletnih
cirkularsk s štolom, 1 vozi-
ček za prevoz lesa, 6 kom.
žaglnik listov poceni prodaj
Ponudbe na ogl. odd. pod
»Pogonsko jermenie«. 3710-14

POHIŠTVO-OPREMA

POHIŠTVO
Ni vseeno kje kupujete po-
hištvo. Priporoča se »EFKA«
mizarstvo za stanovanjske
opreme, Maribor, Frančiškova
ul. 12, Kopališka ul. 11.
Korošec. 3680-17

SPALNICA
se odda v najem ali prodaja.
Prodaj tudi dirkalno kolo.
Trgovina Klaneček, Studen-
ci, Obrežna c. 3707-17

RAZNO POHIŠTVO
ugodno naprodaj. Naslov v
ogl. odd. »Večernika«. 3684-17

NOVO POSTELJO
prodaj. Boltenkova 20, No-
va vas. 3646-17

SPALNICA
iz vezanili plošč, moderna,
kavkaški oreh, imitirana in
politrana, jako poceni na pro-
daj. Mizarstvo Kolar Anton,
Koroška cesta 114. 3606-17

OMARA ZA LED
190x115 visoka, se prodaja.
Pobrežje, Zrkovska 41, v špe-
ceriji. 3626-17

ŽENSKI KOTIČEK

POSTELJNE ODEJE
samo z belo vato, močno pre-
šite, posteljno perilo, zglatvni
ki, tušne, koce, madrace, in-
letji, puh in perje po najnižji
ceni. A. Stuhec, Maribor, Stol-
na ul. 5. 3328-18

KOPALKE
nogavice, pletenine (lastni
izdelki) perilo, kombineže,
volno »Mara, Oset, Koroška
cesta 26. Sprejemno čuenka,
-ko. 3578-18

RABLJENE OBLEKE,
čevlje, kakor druge drobnari-
rije prodaja radi selitve Trafe-
nik, Meliska c. 61-I. 3650-18

POSTELJNE MREŽE
in popravila izvršujejo naj-
ugodnejše tapetnik Ferdo Ku-
har, Vetrinska ul. 26. 3155-18

ŽENITBE, DOPISI

PRIJATELJA,
poštenega, resnega, trezne-
ga, značajnega, inteligentne-
ga, do 45 let, išče neodvisna
gospodična z lepo eksisten-
co, čedna, inteligentna. Res-
ne, anonimne dopise na
ogl. odd. »Večernika« pod
»Poštenost pogoja«. 3625-19

POZNANSTVO
mlade, inteligentne gospodi-
čne išče intelektualce srednje
starosti. Zakon ni izključen.
Ponudbe pod »Serenada« na
ogl. odd. »Večernika«. 3645-19

GLASBILA

Kupim kromatično, dunajsko
uglašeno majhno
HARMONIKO,
že rabljeno, s 43 tipkami, 36
basi ali več, čisto uglašeno,
zanesljivo. Ponudbe sprejme
Drago Robar, Ruše. 3612-20

KRATEK GLASOVIR
prodaj. Lešnikova 1 (Tom-
šičev drevored). 3608-20

VOZILA

MOTOR ZUNDAPP 200 ccm
skoraj nov, je ugodno na pro-
daj. Ljubljanska ul. 32. 3679-22

NOVO MOTORNO KOLO
350 ccm, popolnoma komplet-
no, že pripravljeno, 30% ce-
nejše. Oglad Weigl, Maribor,
Jurčičeva 8. 3689-22

Motorno kolo
DKW 100 CCM
poceni prodaj. Vprašati Kne-
za Koclja 2, Lah, mesar. 3697-22

MOTORNO KOLO
250 ccm, se prodaja za din
1850. Mehanikar Drakslar,
Maribor. 3701-22

TOVORNI AVTO
dobro ohranjen, kupim. Pi-
smene ponudbe na ogl. odd.
»Večernika« pod »Gotovina«. 3652-22

MOŠKO KOLO
prodaj. Studenci, Aleksan-
drova cesta 43. 3628-22

ŽIVALI

Trije, dva meseca stari, čisto
krvni, kratkodlaki, črni
JAZBEČARJI
se prodajo. Poizve se na Pla-
ninčevem posestvu na Hribu
sv. Jožefa v Celju. 3685-24

OPOZORILA

OPOZARJAM
cenj. javnost, da nisem plač-
nica za dolgoce, ki jih na
kateri koli način naredi moj
mož Franc Šafarič, Šafarič
Pavla, gostilničarka, Sredi-
šče ob Dravi. 3683-25

Moško perilo
po meri

Izvršujemo
vse vrste
na popra-
vila pri mo-
škem peri-
lu. Spreje-
mamo na-
ročila v
Gospodski
ulici 24 in
Sloven-
ski ulici 28.
Tel. 25-78

IVAN BABIČ
Maribor

Čitajte, »Večernik«

IZGUBLJENO

ZAPESTNO URO
sem izgubila od Strelske c.
do betnavskega gradu proti
Razvanju. Pošteni najditelj
naj jo odda na policiji v Ma-
riboru proti lepi nagradi.
3593-27

RJAVO NOVO SUKNJO
sem izgubil od mesta do No-
ve vasi. Najditelj se napro-
ša, da jo odda proti nagradi
na policiji. 3629-27

RAZNO

SOKOLSKI KROJ
za veliko postavo prodaj.
Wenger, Pesnica. 3700-28

Zbirajte odpadke

Staro železo, baker,
medenino, svinec,
cink, star papir, cu-
nje, krojaške odrez-
ke, tekstilne odpad-
ke, glaževino, ovčjo
volno, govejo dlako
kupuje vedno po naj-
višjih cenah Arbeiter.
Dravska ul. 15. Tel.
26-23.

**SPALNICE, JEDILNICE, KU-
HINJE**

vseh vrst v najmodernejših
lastnoročnih izdelavih dobite
v zalogi pohištva, Aleksandro-
va c. 48. 4311-1

PONIKLANJE
pokrovanje predmetov vseh
vrst dobro in poceni pri »Ru-
da«, Maribor, Trstenjakova
ulica 5. 6177-1

MARTIN SAFRAN
Sobo, črkoslikar in pleskar.
Krekova ulica 16. Prevzame
vsa v to stroko spadajoča
dela. Zmerne cene, delo soli-
dno. 2465-1

**KAJENJE ŠKODUJE
VAŠEMU ZDRAVJU**
»NIKOTINOL« neškodljivo za-
nesljivo sredstvo odvaja v
2-3 tednih kajenja tudi naj-
strastnejše kadilce. Cena ve-
lika steklenica din 70.—, mala
din 60.—. Po povzetju razpo-
šilja Jugopotent, Ljubljana,
Dvořakova 8. Sprejemno
preprodajalce. 13542-1

GOSPODINJE!
Pozimi je umivanje oken ne-
prijetno. Nabavite si najmo-
vejši, praktični patentirani
brisalec za umivanje in su-
šenje oken. Cena z navodi-
lom din 36.— Dobite ga v
vseh boljših trgovinah ali
direktno pri Jugopotent, Ljub-
ljana, Dvořakova 8. Telefon
42-40. Pri predplačilu na če-
kovni račun št. 14.627 Vam
pošljemo poštne prosto. —
Sprejemno preprodajalce. 13544-1

IDEJE — IZUME
vnovčuje in plasira v tu-
inozemstvu Jugopotent, Ljub-
ljana, Dvořakova 8. 13543-1

Velika razprodaja

manufakturnega blaga radi nemogoče dobave blaga v čisti volni. Prodajamo od 20-30% ceneje od znano nizke stare cene. Zato pohitite vsi v ...

Ne zamudite prilike, dokler zaloga še traja!

Češki magazin
(pri glavni policiji) Maribor

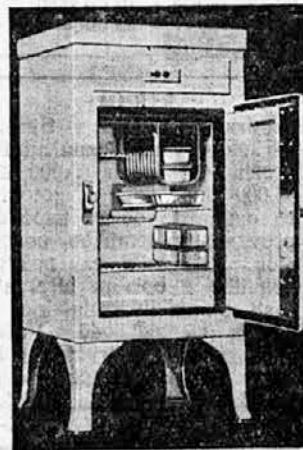
Od likvidacije tovarne nožev se razprodajajo strojna in kladiva na zračni pritisk

v raznih velikostih.

Zaprte kovaške peči, ventilatorji, sesalci (exhaustorji) elektromotorji, priprave za ponikljanje, stroji za obdelavo drv, velika kompletna brusilnica itd. — Išcite ponudbe od

OBNOVE D. D.

ZAGREB, MAGAZINSKA CESTA 49.

Bližaja se večji dnevi ...

Jestljive bodo vedno sveže
le v hladilni električni omari
AEG-SANTO

A. Sprager • Maribor

Vetrinjska ulica 4 — Brezobvezen ogled!
Ne zamudite nakupa po še ugodnih cenah

Vaš uspeh: mali oglasi v „Večerniku“!

Najnovejši modeli

Najnižje cene
Ceniki franko

otroških vozičkov, dyokotes, in delov, šivalnih strojev, prevoznih trikljev, pnevmatike pri

„TRIBUNA“ F. B. L., MARIBOR

Aleksandrova cesta 26 • LJUBLJANA, Karlovška c. 4

Popravila klobukov

vseh vrst se sprejemajo v čiščenje, barvanje ter fasoniranje po zadnji modi. Prodajam tudi športne čepice od din 10—25. Istotam se kupi tudi že rabljeno žensko ali moško kolo. Se priporoča

Babošek Vladko

klobučarstvo
MARIBOR, VETRINJSKA 5

Tkalke

za revolver in šaft stroje ter snovačico za sekcional mašino išče tekstilna tovarna Brača Bureš, Zagreb, Branimirova 43 (Penkala). 622

Gramofonske plošče

niso več luksuz, ker dobite že za **din 35** najnovejšje šlagerje, plesne, narodne s petjem s harmoniko. Stalno na zalogi razne igle, električni radio gramofoni in ves ostali pribor za gramofone.

Glavno zastopstvo za Maribor: Meinel & Herold
Zahtevajte brezplačne sezname!

Pozor!

Pozor!

*Pisarniške
materijalne*

U KNJIGARNI TISKOVNE ZADRUŽE U
MARIBORU, ALEKSANDROVA C. 13
TELEFON 25-45

Pozor!

Pozor!

Damski poletni čevlji
od **120⁰⁰—160⁰⁰**

Izredna priložnost!

Hotel Zamorc, Gosposka 30
Oglejte si stransko izložbo!

POSOJILNICA NARODNI DOM

v Mariboru z.o.j. • najstarejši slovenski denarni zavod v Mariboru

REZERVE BLIZU DIN 12.000.000⁰⁰

SOKOLSKO DRUŠTVO MARIBOR MATICA • GRADBENI ODSEK

priredi v nedeljo, 16. junija 1940, do sedaj

največja tombola

kjer dobite za **din 5⁰⁰** — prve tri tombole
v skupnem znesku

din 20.000⁰⁰

Nadaljnjih 20 tombol: šivalni stroj, 8 koles, bala platna, dve moški obleki, vreča moke, 20 kg sladkorja in nebroj drugih dobitkov. — Vrednost vseh dobitkov je **din 60.000⁰⁰**

